

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Presernova ulica 54
 Redništvo „Domovine“, Miklešičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Četrtno Din 7.50, polletno Din 15.—,
 letoletno Din 30.—.

Trezni volilci se bodo odločili edino za Narodni blok

Kdor bo oddal kroglico drugam, bo glasoval za brezdelnost, za velika davčna bremena, za krvave nemire v državi in za majhno vrednost dinarja

Čez dober teden dni bomo z našimi kroglicami pokazali,

ali je slovensko ljudstvo že izpametovalo bridka izkušnja

Izza zadnjih skupščinskih volitev in ali že znajo Slovenci misliti z lastnimi glavami, ne pa z glavami premetenih političnih sleparjev. Mnogokrat smo v našem listu že jasno dokazali, da

so doslej za nas Slovence kaj koristnega dosegli edino samostojni demokrati,

čprav so v Sloveniji imeli le enega svojega poslanca. Kuluk se je odpravil le na zahtevo samostojnih demokratov. Povišani minimum za dohodninske davke, razširjena kompetenca okrajnih sodišč, skrb za delavstvo in uradništvo, obvarovanje Kmetijske družbe pred klerikalnimi zlorabami, ogromni prebitki našega izvoza nad uvozom, povečana vrednost dinarja, onemogočenje uvoza italijanskih vin, poprava meje napram Italiji, delo za izenačenje davčnih bremen, krediti Narodne banke rokodelcem, izredni krediti za poljedelstvo, planinstvo in vinogradništvo, železniška proga Ormož—Murska Sobota, uvedba davčnih komisij in drugo, to so drobci od ogromnega dela, ki ga imajo pokazati samostojni demokrati, odnosno Narodni blok.

Klerikalni poslanci so imeli ogromno večino v Sloveniji.

saj jih je bilo 21 od vseh 26. Ti so bili torej pravi zastopniki Sloveinje, a vendar niso napravili ničesar. Pi. ne le, da niso ničesar delali, temveč so nam s svojo nezmožno lahkomišelnostjo povzročili še ogromno škodo. Če bi bili klerikalni poslanci razsodni in za ljudske koristi vneti ljudje, ne bi prišlo do tako ogromnega povišanja davkov, ne bi se tako občutno povišale takse in železniške tarife, ne bi ostali naši fantje v Makedoniji in ne bi danes naše ljudstvo ječalo pod težkimi razmerami zaradi klerikalnih grehov.

Vsi se še spominjamo, kako so

marca leta 1923. iztresali klerikalni agitatorji cele koše

med lahkoverno slovensko ljudstvo. Z vso gotovostjo je takrat slovensko ljudstvo pričakovalo, da bodo klerikalni poslanci po zmagi vse obljube izpolnili, saj so klerikalni

agitatorji tudi z vso gotovostjo zatrjevali, da se bodo vse njihove obljube po klerikalni zmagi takoj izpolnile. No, in kako je bilo z znižanjem davkov, z znižanjem cen, z avtonomijo, s službovanjem naših fantov-vojakov v Sloveniji in drugimi obljubami? Vsi vemo in tudi občutimo na lastnih hrbtih, da se je zgodilo baš obratno, in to po klerikalni krivdi.

Vse te obljube so bile grdo varanje ljudstva in deloma sploh neizpolnlive;

zlasti obljuba znižanja cen je bila preračunana na ljudsko nevednost. Najdrznejše sleparjenje preprostih ljudi je bilo to, da so klerikalni agitatorji obdelovali podeželsko prebivalstvo, češ, le počakajte, ko bo dr. Korošec izvoljen, bo kava cenejša, sladkor napol zastoj ter sukno in platno po nizkih cenah. Vsak pameten človek ve, da se cene *nikjer na svetu* ne da tako znižati. Nižajo se polagoma le z danimi gospodarskimi pogoji in z naraščanjem vrednosti denarja.

Mnogo volilcev je takrat sedlo na ta lim. Vsaka klerikalna obljuba je učinkovala pri teh ali onih volilcih. Eni so se zaverovali v to, drugi v drugo obljubo. Posebno je vlekla tudi

obljuba, da nam bo klerikalna zmaga prinesla avtonomijo.

Rekli smo že takrat, da še nobena teh obljub ne bo izpolnila, a glede avtonomije smo še posebej poudarjali, da jo klerikalni voditelji sploh ne bodo skušali doseči, ker bi se prehitro razkrinkala kot gorje za naše ljudstvo. *Razdelitev države v avtonomije nam bi ne le ne prinesla nikakih koristi, temveč bi se povečala že itak težka davčna bremena, ker bi vsaka taka avtonomija potrebovala svojo posebno vlado, posebno narodno skupščino in ogromno število uradništva.* Vse to stane ogromne vsote, ki se morajo kriti iz davkov. In sedaj pomislimo, da bi uboga majhna Slovenija morala iz lastnih davkov vzdrževati ves ta aparat. *Vsa korist avtonomije bi torej obstojala iz visoko povečanih davkov; vrhu tega pa bi bila tako urejena država slaba na znotraj in na zunaj v veliki gospodarsko škodo nas vseh, kar bi se najbolj poznalo na slabi vrednosti dinarja.* Tako urejena Jugoslavija bi pomenila nekako zvezo držav, ki bi med sabo vršile gospodarski

boj ter bi lahko n. pr. avtonomistična Srbija lepega dne z visokimi carinami onemogočila uvoz slovenskih industrijskih in obrtnih izdelkov. Kaj takšnega bi za nas Slovence pomenilo popoln gospodarski polom. Ali bi bila torej avtonomistična razdelitev države pametna?

Ali ni pametnejša in pravičnejša enotna država,

kjer veljajo za vse sloja in vsa plemena *enake pravice in enake dolžnosti?* To je naš program, ki ga bo Narodni blok po volitvah dovršil, kajti izven dvoma je, da bo Narodni blok v državi zmagal s tako pretežno večino, da bo zopet vzel vlado v svoje roke. Dovoršil bo med drugim izenačenje davkov, kar je za nas najvažnejše vprašanje.

Naš edini slovenski demokratični poslanec je imel pokazati, da ni bil zastoj poslan v narodno skupščino, dočim smo o vseh drugih slovenskih poslancih slišali ali le slabo ali pa sploh ničesar. Kdor je doslej delal, ta bo tudi v bodoče čuval naše koristi. Tako bo tudi po novih volitvah. Ako slovenski volilci žele, da se bo delalo, bodo volili Narodni blok, in

čim več poslancev bo Narodni blok poslal iz Slovenije v narodno skupščino, tem bolj bodo zastopane slovenske koristi.

Ako bo izvolilo slovensko ljudstvo zopet v večini nesposobne klerikalne poslance, bo s tem obsodilo samo sebe, ker klerikalci so v jugoslovenski politiki doigrali in ne bodo odslej pomenjali nič. Klerikalni poslanci bodo v narodni skupščini le statisti, ki bodo brez koristi vlekli mastne dijete.

Ravno tako bo z drugimi slovenskimi poslanci, ki bodo izvoljeni izven Narodnega bloka.

Kaj naj bi pomenil za nas gosp. Pucelj — če bi bil izvoljen?

Ako nastopi sam v narodni skupščini, bo to en glasek, na katerega se prav nihče ne bo oziral. Če se bo pa družil s srbskimi zemljoradniki, bo moral trobiti z njimi večno opozicijo, ker zemljoradniki doslej sploh nikjer niso hoteli prijeti za zmiselno delo in zato tudi niso hoteli v prav nobeno vlado; vrhutega bo odslej njihovo število tako majhno, da jili sploh nihče ne bo prosil za podporo v vladi. Vemo pa vsi,

na Kranjskem

je skrinjica Narodnega bloka in naša

2.

Nosilec kandidatne liste:
dr. Gregor Žerjav

da se more za ljudstvo delati le v vladi. Končno pa imajo bogati srbski zemljoradniki tudi popolnoma druge težnje kakor naš revni kmet. Kroglic za g. Puclja je torej ravno tako škoda kot za klerikalce. Škoda je kroglic tudi za ostale preroke, ki so postavili v Sloveniji svoje skrinjice.

Republike ne bo, pa če Slovenija izvoli same republikanske poslance.

Govorje le, če bi se kdaj pri nas skušala uvajati republika, ker bi nastala državljanska vojna, požigala bi se domovja ter bi v medsebojni borbi tekla bratska kri — za prazen nič, ki mu je ime republika, kajti republika je prav takšna država kakor monarhija

z edino razliko, da imamo sedaj stalnega predsednika države, to je kralja, v republiki pa bi si vsako gotovo dobo sami izvolili predsednika. No, in prav vrag bi bil, če bi imeli za državnega predsednika kakšnega Korošca, Spaha ali Radiča. Se bolj verjetno pa je, da bi bil predsednik Pašič ali pa Pribičević, kar bi našim tigrom in drugim njihovim pajdašem zopet

ne bi bilo po volji. Vse drugo bi ostalo tudi v republiki popolnoma neizpremenjeno. Ako kdo ne verjame, da republika ni prav nikak raj, naj gre v republiko Madžarsko ali republiko Avstrijo, ki sta obe revni državi, nato pa naj se poda v monarhijo Anglijo, kjer vlada veliko blagostanje.

Od republike ali monarhije ni odvisno ljudsko blagostanje,

temveč le od krmilarjev države in njihovega dela, ki je tem večje in izdatnejše, čim manj je takih republikancev, avtonomistov, federalistov in drugih -istov, ki z neresnim zavajanjem lahkovernih ljudi in z vednim motenjem dela le ovirajo napredovanje dela.

Se slabši so tisti zapeljivci, ki morda hočejo odcepiti Slovenije v samostojno državo. Jasno je, da

revna Slovenija ne bo mogla živeti samostojno,

ker ne bi mogla spraviti toliko davkov skupaj, da bi se mogla organizirati kot državno telo; nastala bi gospodarska kriza in prišli bi tujci ter nas razdelili.

za mesto Ljubljano

je skrinjica Narodnega bloka in naša

1.

Nosilec kandidatne liste:
Ivan Mohorič

na Štajerskem

je skrinjica Narodnega bloka in naša

4.

Nosilec kandidatne liste:
dr. Ljudevit Pivko

Pamet in trezno prosejanje

je naš nauk. Kdor voli brezvestne preroke in zapeljivce, ki pomenjajo le nesrečo za ves naš troedini narod od Triglava do Vardarja, ni razsodnej. Pustite na strani vse takšne nezmislivosti, ne nasedajte zavitim besedam in lažem, temveč računajte le premišljeno, pa nam boste dali prav.

Volilce, ki nam ne verjamejo, opozarjamo, naj se kesneje spomnijo teh naših besed.

Kdor dá glas za takšne krive preroke, glasuje proti lastnim koristim, za večje davke, za manjšo vrednost dinarja, za draginjo, za nemire v državi ali celo mogoče za razkosanje države, nakar bi potem nas Slovence pohrustali naši sosedje italijanski fašisti, madžarski nasilniki in nemški hakenkrojclerji. Ti naši sosedje nas ne bi prav nič poslušali in nič vprašali, ali hočemo takšne in takšne šole, ali nam je prav, da plačujemo takšne in takšne davke, ali nam ni prav, da služimo vojake, temveč bi nam republika Avstrija ali republika Madžarska ali kraljevina Italija

Anton Stražar:

Krvavi denar

Povest iz minulih časov.

(Konec.)

Tudi ta dan je Jurče kar pridiral v Prelesje. Izročil je hlapcu konja, sam pa odšel v hišo poiskat tovariša. Našel ga je za mizo pri malici. Jaka ga je povabil, naj prisede, kakor vedno. Nekaj časa sta jedla in pila in se prijateljsko razgovarjala. Toda Jurče je kmalu pokazal svojo nataknenost. Začel je tovariša zbadati in kmalu sta bila v prepiru. Jurče se požene tovarišu v lase. Ker jima je bilo za prerivanje v hiši premalo prostora, sta drvela na vrt in se pehala sem in tja. Nabralo se je kmalu več radovednežev, večinoma žensk in otrok, ki so oddale gledali in poslušali njuno zmerjanje.

«Vrag, samo ti si kriv mojih grehov!» je sikal Jurče in se iznova pogнал v tovariša. Ta pa se mu naglo ogne, se vzd požene na Jurčeta kakor volk in ga podere na tla.

«Na, baraba!» odvrne Jaka in Jurčeta s pestjo udari po glavi. «Mar mi ti in tvoj denar. Nisi boljši od mene!»

Jurčetu, penečemu se od jeze, se posreči osvoboditi eno roko in seči po samokresu. Toda Jaka to še pravočasno opazi in mu «mačka» izvije iz rok. Nato popade Jurčeta za ovratnik in ga tira na dvorišče. Jurče je ves obnemogel v svojem besu. Škripaje z zobmi je ves pokoren. Na dvorišču Jaka pokliče hlapca, da je brzo napregel konja. Nato oba posadita Jurčeta na voz, hlapec pa udari po konju, da se žival kakor blisk požene na cesto.

Mrk kakor Kajn je Jurče dirjal proti domu. Po obrazu je bil ves opraskan, lase je imel zmršene... Ko zavije z glavne ceste na moravško cesto, sreča siromaka Petovarjevega Bernarda iz Prapreč. Jurče se zgrozi nad tem srečanjem z «mrtvaškim ptičem», naglo seže po bič in oplazi siromaka sikajoč:

«Izpred oči, mrtvaški ptič!»

Siromak Bernard od strahu in bolečine plane v goščo ob cesti in drvi opotekaje se med koreninami, meneč, da mu je blazni Jurče še za petami. Šele, ko mu pojame sapa, se zgrudi po tleh in ko se prepriča, da je izven nevarnosti, začne loviti dih in prve njegove besede so: «Gospod Bog, ne prištevaj mu tega

greha!» Nato se previdno vrne nazaj na cesto in poišče zavitek, v katerem je imel nekaj stare obleke in živeža, ki si ga je prislužil pri čuvanju umrlega Štupce v Zabrezju. Zavitek srečno najde in počasi odkoraka dalje po cesti proti Praprečam k bratu, ki je bil tam cerkovnik. Vso pot je premišljal o današnjem dogodku in mrmral sam s seboj: «Jurče ni pri pravi pameti. Odpustil sem mu, čuvat ga pa ne grem, kadar umre. Samega zlodja ima ta človek za botra! Da, samega zlodja...»

V Praprečah je medtem zazvonilo Zdravo Marijo. Bernard postane in meli, nato pa nadaljuje pot proti bratovi hišici.

Ravno z mrakom je tudi Jurče pridiral domov. Konja je izročil hlapcu, sam pa odšel v hišo, ne meneč se za vse sele fante in dekleta, ki so na skednju meli praso, se šalili, peli in smejali po stari navadi. Ko Jurčeta opazi žena, se mu tudi ona umakne iz kuhinje in se podá k mencem z besedami: «Jurče, večerja bo nocoj malo kesneje. Pa si sam poišči v čumnati.»

Jurče ne odgovori, temveč se poda naravnost v čumnato, si vzame suho-klobaso, odcepi kos belega kruha, v steklenico pa si natoči sadnega žganja.

lepo nalagala visoke davke, zahtevala naš jezik, pobirala vojake med nami, nam vzela naše vseučilšče. Ako bi ne bili poslušni, bi poslali lepo orožnike k nam in še čmrkniti ne bi smel nihče ničesar. Kdor bi bil preglasen, bi ga brez nadaljnega vtaknili v ječo — ne tako kakor pri nas, kjer zaprejo le roparje, morilce, tatove, veleizdajalce in druge grešnike. Saj vidimo,

kako ravnajo Italijani in Avstrijci z zaslužnjaki našimi rotaki.

Kako strašno bi se odprle oči onim prerokom v Sloveniji, ki sedaj gobezdajo vse križem, kar jim pride pod jezik, ter sleparijo ljudi, kakor se jim vidi najbolj pripravno. Hvala Bogu, da

ti mračni elementi ne bodo nikdar dobili večine v državi

in da se ne bo to gorje izpolnilo nad nami. Avtonomije ne bo, federacije ne bo, radičevske «mirotvorne in čudežne republike» ne bo. Zastopniki, ki bodo izvoljeni na podlagi teh gesel, bodo le

peto kolo, ki se bo vrtelo na drugo stran in tako oviralo državni voz,

ki bo pa vkljub temu šel naprej, ker ga bodo vodili trezni in odločni možje.

Kdor bo glasoval za Narodni blok, bo glasoval za mirno življenje in za pametno delo.

V miru in delu si bomo zgradili državo, v kateri bo vladalo blagostanje na temelju bratstva, enakosti in svobode. Država naša je bogata po svojih prirodnih zakladih, ki jih bomo vse dvignili, ko bomo ugnali in zapodili pustolovske zapeljivce.

Politični pregled

Volilni boj je v polnem teku. Le še dober teden imamo do volitev. Narodni blok v popolni zavesti zmage vrši agitacijo dostojno. Ne razsipa bedastih čb-

Da bi vsaj malo ukrotil pekočo vest, začne požirati žganje kakor vodo. Toda ta vražja pijača mu je stopala v glavo in mu še bolj razgrevala možgane in divjo kri. V omotici in polmraku se Jurčetu začne dozdevati, da se mu prikazujejo in rogaajo grde ostudne počasti, tako ostudne, da ga mrzab pretresa.

Rad bi se malo oprostil tega groznega stanja, zato je le pil in pil. Ze ves omamljen se odvali v kamro in na posteljo, se pokrije čez glavo, da ne bi videl grdih prikazni. Zaman! Nikoli mu še ni bilo tako kot nocoj. Čedalje več in vedno bolj ostudno spačenih podob se mu gnete pred očmi. Ena — tako se mu zdi — mu tišči pred usta šop rdečih bankovcev z besedami: «Na, žri, žri krvavi denar!» ... Drugi skrivni glas pa mu velevala na uho: «Končaj to prekleto življenje! Reši se sami!» ... Ta glas je bil obupani duši še najbolj vabljiv in vedno močnejši. Jurče ni mogel več vztrajati. Plane pokonci in dirja skozi hišo v čumnato. Duškoma spiše iz soda še dva kozarca žganja ... pipo pusti kar odprto ... na cknju zagleda v svitu mesečine pripravno vrvi. Zastrmi se vanjo s steklenimi očmi, nato

ljub, temveč stopa pred volilce moško in odločno s poudarkom:

Dela je treba in pameti!

Močna večina Narodnega bloka se bo v Narodni skupščini od temelja posvetila reševanju gospodarskih in socialnih vprašanj. Pa jih bo tekom štirih let tudi dovršila in naj opozicijski vitezi divjajo, kakor hočejo. Posebno naši klerikalci blaznijo in skušajo še poslednji hip potegniti za seboj gruče volilcev z istimi sleparijami kakor predlanskim. Koliko bo onih tepcev, ki jim bodo še verjeli? Ogromna večina iztreznjenih slovenskih volilcev bo tokrat šta mimo skrinjice Stranke Ljudskih Sleparjev ter oddala kroglice

kandidatom Narodnega bloka,

kakor pravijo bivši klerikalni volilci: za poskušnjo! Toda prepričani so lahko, da jih tokrat ne bo varalo pričakovanje. Možje, kakor jih je v Sloveniji postavil za kandidate Narodni blok, so vzor vestnosti, delavnosti in vsestranske sposobnosti. Vrline, ki jih nikdar ni imel in jih nima noben tigrovski kandidat. A ravno te vrline so glavni pogoj, da bodo slovenski napredni volilci v parlamentu pošteno zastopani. V prihodnji narodni skupščini se bo delalo vestno in smotreno;

obljubkarji in kričači pa bodo postavljeni na hladno!

Poraz zdražbarjev in separatistov v vsej državi bo dne 8. februarja strahovit. Razkroj Radičeve stranke, ki je doslej bila pač glavna opora opozicijskega bloka, je popoln. Razkritja Radičevih veleizdajalstev, ki se nizajo od dne do dne, ogorčajo Radičeve množice, da odklanjajo vsak nadaljnji stik s takšnim političnim ciganom, ki je pod krinko «mirotvornosti in človečanstva» prodajal Madžarom jugoslovansko zemljo in po zvezi z boljševiki hotel nedolžnega hrvatskega seljaka pognati pred bajonete in strojne puške,

jo popade in se kakor maček priplazi nazaj v kuhinjo ... Pod obokom so bili močni drogovi, na katerih se suši svinjsko meso od dima, ki prihaja iz krušne peči in se vali v dimnik. Jurče skoči na ognjišče, pripne konec vrvi na drog ob dimniku, si zapentlja zanjko okrog vratu in se spusti nizdoli ... Nikogar ni bilo blizu, skozi okence je lila večerna mesečina, na skednju se je šalila in prepevala družba mencev ...

Približno okrog 10. ure ponoči je bilo. Gospodinja in dekla se odpravita s skednja pripraviti veselimi mencem običajno «sredkupnico»: dobro zabeljeno kašo, cvrtja in pijače. Prva dekla stopi v kuhinjo, da užge luč in pripravi ogenj, gospodinja pa stopi v kaščo pripraviti vse potrebno skupaj. Dekla naenkrat ob ognjišču z glavo zadene ob viseče noge, pogleda kvišku, zakriči in se sesede od groze. Na njen strašni krik prihiti gospodinja in vsi menci s skednja. Pred vrati se zastrmijo, ko ugledajo v medlem svitu mesečine Jurčeta na vrvi, nato pa se od groze začnejo molče razhajati vsak na svoj dom.

dočim si je sam kopicil ogromno premoženje in ga nalagal v inozemskih bankah, kamor bi jo bil popihal po zanesenem požaru. Radič v zaporu čaka na zaslužen kaznen. Se mu itak še predobro godi, ker ga nikakor ne prikrajšujejo v jedači in pijači. Njegovih petero tovarišev (dr. Maček in drugi) pa je bilo izpuščeno iz preiskovalnega zapora in se nahajajo samo pod policijskim nadzorstvom. Zaslišani bodo šele, ko bo preiskava proti Radiču končana. To pa bo trajalo še precej časa, kajti obtežljivi spisi so ogromni.

Nad vse obupen je položaj v Davidovičevi stranki,

kjer se poglavitni kandidati (kakor bivši zunanji minister Voja Marinković) že zdaj poslavljajo od političnega življenja in izstopajo iz glavnega odbora stranke. Posebno klavni so tudi

srbski zemljoradniki,

katerih privesek je g. Ivan Pucelj. Kakor zemljoradniški general Voja Lazić ne bo izvoljen, tako tudi našega Puclja čaka popolna propast in povrh še sramotna zavest, da bo njegova blamaža v prid le klerikalnim tigrom. Takšni

tihi zavezniki klerikalcev

kakor so Pucelj, narodni socialisti in še nekateri zagrizeni zdražbarji, ki se sicer še trkajo na prsa z narodno zavednostjo, a se kakor škorpiončki zaletavajo v Narodni blok, so pri teh volitvah še glavna nada klerikalnih tigrov. Toda oboji se morajo vrezati. Naše geslo tokrat mora biti:

«Kdor ni z nami, je proti nami!»

Zunanje politične prilike stopajo pri nas spričo domače volilne razburkanosti docela v ozadje zanimanja. Sicer pa je v zunanjih državah politično življenje bilo ta teden precej uravnovešeno in ni nikjer prišlo do kakih pomembnih izprememb. Nas torej sedaj zunanji svet

Jurčetov sin se prvi pogumno popne na ognjišče, odreže vrvico, hlapec pa prestreže truplo. Videvši, da je mrtev, odneseta gospodarja v hišo na klop pri peči in mu z belo ruto zagrmeta obraz, ki je bil grozen: oči steklene in izbuljene, usta odprta, obraz ves spačen, opraskan in višnjev, lasje na glavi razmršeni ... Strašna podoba.

Zabrežani in okoličani že zdavnaj niso videli tako žalostnega pogreba kakor je bil Jurčetov. Ko se je zjutraj zasvetil dan, je domači hlapec Nejšče položil gospodarja v naglo zbito krsto in ga peljal proti Moravčam. Na vozu pa so še sedeli trije žganjarčki, znani «Tišlarčkovi bratje», ker je samo te bilo mogoče dobiti, da so prišli Jurčetu kopat jamo — v neblagoslovljeno zemljo. Vso pot so zbijali neokusne šale, eden je pel libero, drugi odgovarjal, in bogve, kaj vse bi še bili uganjali, da se niso ljudje, ki so ob cesti in skozi cknja gledali to žalostno pot, začeli zgražati ter jih zmerjati.

Jutro je bilo oblačno in pusto, iz nizke megle je rosil droben dež. Le par otrok in žensk je na pokopališču od daleč gledalo te štiri pogrebce, ko so v kotu

ne zanima, pač pa razvoj pri nas zanima vso Evropo. In to je tisto, kar je glavno:

evropske države zaupajo odločni vladi Narodnega bloka

in ne dvomijo o njeni zmagi. Visoki in stalni položaj našega dinarja na vseh zunanjih borzah je najboljšje izpričevalo, da evropske države cenijo čvrsto življenjsko sposobnost naše Jugoslavije, ki bo po obračunu z notranjimi razdiralci, kakor so Radič in naši tigri, razkrila svoja prirodna bogastva pred vsem sve-

tom in pod modro upravo nudila svojim državljanom pravo blagostanje.

Slovenci se štejejo za najspodobnejši in najrazumnejši element v Jugoslaviji. Ako hočemo potrditi to dobro mnenje, ki ga uživamo znotraj in zunaj mej, bomo 8. februarja volili Narodni blok, čigar zmaga je sigurna. Ako bomo pa tudi tokrat pljunili v lastno skledo, tedaj seveda bomo morali biti pripravljeni tudi na to, da nas Evropa vzporedi s tirolskimi in bavorskimi jogri, ki se po starem pregovoru spametujejo šele v 40. letu in so klerikalni od nog do glave.

Neizogiben polom

Tako obupanega obraza, kakor jih kažejo v zadnjih dneh agitatorji SLS, ni imel niti njihov patron Judež Iškarijot, preden se je obesil. V svojem obupu poskušajo s sredstvi, ki so že naravnost smešna in povsod vzbujajo veselost, kar v volilnem boju zelo dobro dene. Če kapljani po deželi stoje na straži pred vrati, kjer se vrše sestanki in shodi Narodnega bloka, da se jim nobena «ovčica» ne bi izmuznila, je to

znamenje blaznega strahu.

Če sv. oče na eni strani zapoveduje, da naj se duhovščina drži Kristusovih nauk in naj ne uganja bogokletstva s političnim hujskanjem, na drugi strani pa škofov list goni duhovščino v politiko, je to že stvar, ki jo morajo preiskati zdravniki. Začeti bo treba s preiskavo pri samem škofu. Če tigri in njihovi priganjači slovenskemu ljudstvu ne morejo pokazati nič tega, da so privedli slovenske fante iz Makedonije domov, potem celo pristaši SLS po pravici obupavajo nad uspehom. Ne ene obljube niso izpolnili tigrovski korupcionisti in ljudski sleparji.

Zato ni čuda, da so tigrovski shodi v Krtinah, v Medvedjem Erlogu ter Lisičji Luknji, po farovžih in mežnarjih postali pravi cirkuzi, kjer se prekucujejo tigrovski komedijanti in tako ljudem preganjajo zimski doigčas. Ni čudno, da

tigrovskim komedijantom nihče več ne verjame.

da prihajajo na farovške sestanke le popolni tepci, zabite tercijalke in otroci. Za trapasto in slepo zaupanje pa dobe od župnika «pildek», tigri pa mislijo pri tem le na svoje dijete. Ni čudno, da niti v Ljubljani, kjer so se še pred tremi tedni klerikalci med seboj pričekali, kdo bo obdržal ljubljanski mandat, danes kandidat Narodnega bloka g. Mohorič ne bo imel več pravega boja s Korošcem. Zato ni čudno, da odkritejši in neprevidnejši tigrovski agitatorji danes pripovedujejo po ljubljanskih kavarnah:

Tako si pa dr. Korošec še nikdar ni zadržal vrvi okrog vratu, kakor si jo bo pri sedanjih volitvah.

Drugače tudi biti ne more. Politiki, ki so na shodih in v časopisih farbali ljudi, da bodo prišli fantje takoj po volitvah 18. marca 1923. domov, pa jih niso dve leti domov spravili. Takí politiki so v Sloveniji nemogoči kot poslanci. To bi tigri lahko že enkrat vedeli. Politiki, ki na shodih kot kandidati izavljajo, da hočejo še naprej v skupščini delati le zgago.

Še naprej farbati ljudi z avtonomijo, o kateri pravijo, da jo bodo dosegli čez 700 let.

kopali jamo in končno vanjo zagrebli rakev z Jurčetom, gospodarjem podzabreškim...

Tako je torej končal svojo zemeljsko pot Metin sin Jurče, ki je v mladosti kazal toliko nadarjenosti, a se sprevrgel v slabi družbi, v lakomnosti po denarju zapravljal dobro vest in propadel v notranji razruvanosti. Krvavi denar ga je upropastil.

Pristavek.

«Sam se je sodil!» je rekel Polde Brdar, ko so mu v Krašnji povedali, kako je končal Jurče.

Polde Brdar in žena Micika sta naslednje leto po Jurčetovi smrti obiskala znano Limbarsko goro k običajnemu shodu na binkoštni ponedeljek. Micika je pač vedno prosila Poldeta, da po dolgih letih zopet obiščeta domači kraj. V Krašnji so Poldetu povedali o žalostni Jurčetovi smrti. K tej novici je Polde rekel samo to: «Sam se je sodil!»

Pod Zabrezjem je Jurčetova vdova Reza gospodarila sama s sinom. Zalovala

je nad svojo usodo in bolehal. Posebno hud udarec jo je zadel še isto spomlad, ko se je sin poslovil od nje, ker ni mogel preboleti sramote, ter se odpravil v Ameriko. Nikoli več ga ni bilo domov, tudi pisma so pojenjala in le težko je verjeti, da bi bil še med živimi.

Župnik Matijče je v pastirovanju osivel. Ob Jurčetovi smrti ga ni bilo več v Moravčah, preselil se je nekaj prej na mirno faro k Sveti Gori nad Vačami, kjer je tiho preživljal svoja zadnja leta. Jurčetova smrt ga je sicer globoko užalila, toda vedel je, da bi še tako pobožna molitev za njegovo dušo ne bila uslišana.

Drugo zimo, ko je bil župnik Matijče na Sveti Gori, ga je zadel pogreb, ki mu dolgo ni šel iz spomina. Neko mrzlo zimsko jutro ga pride cerkovnik klicat in mu sporoči, da pod farovžem leži zmrzel človek. Cerkovnik je svetil, ko sta stopila nesrečnika pogledat. Župnik Matijče ga takoj spozna: zmrzli človek je bil njegov nekdanji sošolec — Podlipčev Jozelj. Siromak je gotovo prišel na Goro obiskat edinega dobrodušnega tovariša Matijčeta, pa je obnemogel v

ter na ta način ubijati kmeča, obrtnika in delavca, namesto da bi kaj storili za izboljšanje njihovega položaja, taki politiki so si sami odžagali vejo, na katero bi zopet radi sedli. Danes, ko že največji bedaki vidijo,

da je bila avtonomija le farovška sleparija, za katero nihče več počenega groša ne da, je za vsakega kandidata naravnost samomor, četo stvar še vedno nanovo pogreva pred razočaranim ljudstvom. Ali tigri v resnici ne mislijo več na svoje kandidature ter hodijo med ljudi samo še kazat

svojo brezmejno nesramnost do slovenskega ljudstva.

od katerega pričakujejo, da se bo dalorod njih tudi še 8. februarja ociganiti?

Stranko, ki je skoro nepretrgoma 6 let imela v rokah veliko večino slovenskih poslancev ter s to večino prevzela tudi vso odgovornost za razmere v Sloveniji,

stranko, ki je sedela med tem večkrat na vladi in pri tem premišljeno in dosledno pritiskala Slovenijo ob steno, bodisi po neumnosti, bodisi po brezvestnosti, danes noben Slovenec več ne more voliti, razen če je tepec in plačan farovški hlapec, ki ni nikdar imel čuta sramu in samostojnosti.

Kamorkoli v Sloveniji je klerikalna stranka pritisnila svoja kopita, tam je bila škoda.

Kakor se je reklo o Hunih: kamor je stopilo hunskega konja kopito, tam ni več zrastle trava.

Kar po vrsti pogledjmo:

Med vojno je SLS pognala na desetisoče slovenskih mož in fantov v strelske järke.

Sam ljubljanski škof jih je blagoslovljal in jim govoril, kako Bogu dopadljiva je vojna in kako velika sladkost je umreti za Nemce. Dr. Korošec, Rožkar, Jankovič in Gostinčar so bili tisti ministri, ki so podpisali sklep vlade, da se končnoveljavno zamenjajo štiri krome za en dinar, 20 odstotkov odtegnjenega denarja tigri nikdar niso zahtevali, da se izplača ljudstvu, četudi jih

snegu, tik pod njegovim domom. Spanec v ledenem nočnem mrazu ga je rešil vseh zemeljskih težav.

Debele solze so padale dušnemu pastirju na ubogega Jozlja, solze sočutja in genotja nad toliko nesrečno usodo tega desetega brata. Dal ga je spraviti na mrtvaški oder in bral je črno mašo. Ko ga je pokopaval, se mu je med pobožno molitvijo porajala misel: Zdaj je pa vrsta na meni!

Umrli je pet let pozneje, obžalovan od vseh, ki so ga poznali. Še dandanes živi med farani spomin na vzornega in dobrosrčnega župnika Matijčeta.

Tudi drugi, ki so bili zastopani v tej povesti, so se že vsi preselili na oni svet. Edino Flajšmanov oče, moj prijatelj in živa priča te zgodbe, se še krepko drže in mi ob primernih prilikah povedo kakšno zanimivo povest iz našega kraja. Daj jim Bog zdravja še mnogo let, nam vsem pa čisto vest, ki je največje bogastvo — kakor pravi naš stari narodni pregovor.

je bilo 21, in so takrat, ko so bili na vladi, imeli vso moč in vso oblast v rokah, da bi to lahko storili.

Tigri so na sramoto vseh Slovencev postali v državi zastavonoše korupcije.

Edina stranka, proti kateri v narodni skupščini ni nihče mogel dvigniti obtožbe radi korupcije, so bili Pribičevičevi in dr. Žerjavovi demokrati. Obtožnica proti Sušniku in Korošču bo reševala nova skupščina, ker tigrovska vlada nikdar ni hotela sklicati stare skupščine, da bi se stvar razčistila prej.

Radi nesposobnosti in brezvestnosti tigrovske politike, ki je znala le psovati in rjoveti, ne pa delati, so davki še danes nepravilno razdeljeni

In gre odvišen denar iz Slovenije. Kamor stopi klerikalno kopito, tam vse propada.

Radi bi videli in iz srca želeli, da bi bilo vse to pretiravanje — žal da ni, kakorkoli obračamo stvar. Vprašaj danes po šestletnem vladanju tigrov, katerim je slovensko ljudstvo pri vsakih volitvah zaupalo z ogromno večino poslancev svojo usodo, vprašaj industrijca, delavca, obrtnika, trgovca, vprašaj kmeta, dosedaj najboljšega Korošcevega prijatelja, in soglasno bodo z največjo ogorčenostjo zagrmeli:

Ce bo dr. Korošec svojo politiko še dalje tako vodil, nas bo vse vrag vzela.

In ko je dr. Žerjav hotel popraviti tigrovske grehe, tedaj pa se je dr. Korošec s pomočjo Radiča dokopal do tigrovske vlade. Kmalu se je pokazalo, da tigrovska vlada ne zna ničesar in da sploh ne mara delati. Radi nesposobnosti, brezvestnosti ter lenuharenja je tigrovska vlada propadla.

Tigri so doigrali in se ne povrnejo na vlado nikdar več.

Ce se sedaj vrv, ki bo 8. februarja zadrenila tigrovsko stranko, vsak dan bolj zateguje, naj klerikalci ne kažejo tako obupno presenečenih obrazov: sami so si tekom šestih let določili, da naj se 8. februarja vrv potegne in zadrigne. Kakšen pa je konec take zgodbe, zlasti, ker je gotovo, da

bo Narodni blok najmanj štiri leta vladal, v njem pa tudi dr. Žerjav, je tigrom prav jasno. Zato sedaj kriče kakor nesrečnik, ki se potaplja.

Belokranjci!

Ali ste videli, kako ste nasedli pri zadnjih volitvah našim klerikalcem? Povejte nam le za en uspeh, ki ga je imel poslanec Nemančič! Eden ali drugi je nanihoma računal, da bo mogoče le šlo, a sedaj je prevara jasna. Rabimo zastopnika, ki ima res kakšen ugled v Beogradu. Dr. Zupanič, ki mu kranjska dežela ni hotela dati krulja doma, je šel v Srbijo in delal za našo državo med vojno po vsem svetu. Ali mislite, da to nič ne pomeni?

Zato pa njega tudi dobro poznajo in bo kaj dosegel za našo jadno Belo Krajino. Amerika je zaprta, letine slabe, vino brez prave cene. Strah nas je naše bodočnosti, če ne najdemo pravega človeka, ki se bo res zavzel za nas in nam res pošteno pomagal iz težkega gospodarskega položaja. Tu ne gre za kako bedasto politiko, ampak za važne gospodarske zadeve.

Kdor voli SLS., vrže kroglico proč. Saj je črnomeljki okraj itak preslab, da bi si sam izvolil poslanca; klerikalci se hočejo na lep način iznebiti nesposobnega Nemančiča in zato so mu dali najslabši okraj, da ne bo izvoljen. Dr. Zupanič pa ima dva okraja in je

torej izvolitev daleko sigurnejša. Vsa bodočnost je v Vaših rokah. Gre za velike reči in če jo sedaj zavozite, če greste še enkrat na lim klerikalcem kakor leta 1923., ne zavračajte kasneje krivde na druge. Posledice si pripišite samim sebi.

Uničujoča obsodba g. Pucelja

Puceljevi pristaši proti njegovi nespametni politiki.

Štajerski samostojni listje izdajajo v Mariboru svoje glasilo tednik «Severna Straža», v katerem ostro obsojajo nesposobnost in samoglavost g. Pucelja. V «Severno Stražo» pišejo gg. Drofenik in drugi, ki so se otreli Puceljeve komande ter se pridružili Narodnemu bloku. V naslednjem navajamo zanimiv članek, ki ga prinaša «Severna Straža»:

«Na svojih shodih je g. Pucelj vedno našteval, kaj je kot minister za kmetijstvo dosegel na korist kmetov. Tu ste slišali zvoniti o izposlovanju svobodnega izvoza živine, konj in svinj, zabranitev uvoza laškega vina, odstranitev poslovnega davka na sejnih, dovoljenje proste trgovine in klanje telet, davka prosta žganjekuha za dom, povišanje eksistenčnega minimuma in podobno.

Pribijemo, da so vse to bile zahteve in pogoji kluba SKS pri vstopu v vlado, ki so bili tudi vsi sprejeti in obljubljeni takojšnja izvršitev, da pa pri i poslovanju vseh teh za kmetijstvo velevažnih naredb tedanji minister Pucelj ne le ni imel najmanjše zasluge, temveč je nasprotno zadevo oviral in zavlačeval mesece, da se ni mogla urediti, nakar je moral klub preko njega in proti njegovi volji zadevo urediti. Pribijemo, da se g. Pucelj med tem, ko se je večina tovarišev iz kluba trudila po vseh ministrstvih za udejevitvev teh pri vstopu v vlado nam danih obljub, ni upal niti odpreti ust v ministrskem svetu ali pri predstniku vlade. Nasprotno, ko se je cele mesece zavlačevalo z izpolnitvijo obljub, z donešenjem zgorajšnjih naredb, so postajali nekateri tovariši poslanci od dne do dne bolj razburjeni in so zahtevali od Pucelja, da takoj izposluje udejevitvev obljub ali pa da gremo iz vlade, je minister Pucelj vedno lagal v klubu tovarišem, češ, da je že nešteto krat zadevo urgiral pri Pašiču in ministrskem svetu, pa da se mu je reklo, da žal sedaj še ni mogoče odpreti izvoza živine, ker ima naša država terjati od Nemčije iz reparacijskih dobav mnogo živine, katere pa ne bi dobili, če bi oni vedeli, da imamo svoje živine toliko, da jo prodajamo izven države itd. Glede žganja je lagal, da je že tudi urgiral, pa da ne bo šlo, ker hoče vlada nasprotno ta davek razširiti tudi na Srbijo. Tako je imel take izmišljene izgovore vlade za vse zgorajšnje zadeve vedno pripravljene in jih lajal ob vsakem razgovoru v klubu. Končno se je del članov kluba naveličal teh laži ter stavil klubu ultimatum. Na ta pritisk je šla trojica (brez Pucelja) k Pašiču in mu stavila pogoj, da se vse naredbe tekom 48 ur zakonijo in izvrše, ako ne, pa gre naš klub iz vlade. Takrat je Pašič odvrnil: kar smo obljubili, to se mora izvršiti; davno bi se bilo že lahko naredilo, če bi nam bil Pucelj kaj o tem omenil. Povedalo se mu je, da Pucelj trdi, da vlada noče tega storiti. Pašič je odgovoril: Nije istina, vlada to sve može i treba je tako, pa Pucelj nam nije

ni najmanje o tome ništa kazao. Tako se je dokazalo, kar se je potem tudi Pucelju v klubu povedalo, da si je Pucelj vse dotične izgovore vlade sproti namišljal in prosto svoje klubske tovariše nalagal, v strahu, da bi moral res zapustiti ministrski stol, če bi okrog vlade sitnarili; on sam pa ni storil ničesar, bodisi iz lenobe ali nezmožnosti. In vse te zahteve so se potem res v teku 48 ur zakonile in izvršile brez Pucelja preko njegovih laži in lenobe.

In kaj je še morda potem storil za kmeta? Kako mesarsko je nastopal proti tovarišem iz kluba, skrbel samo, da si ohrani ministrski stol; kako «visoko» gledal na kmete, ki so dostikrat prišli v Beograd po intervencijah, jim naklonil edino kak prezirljiv pogled, nikdar pa ni storil zanje niti koraka; kako pa je postopal z raznimi bogataši, bankirji, tovarnarji itd., ki so ga rabili za posredovanja, kako jim je storil vse usluge, prevažal jih z avtom po Beogradu, jih vozil v salonskih vozovih, si dal po strokovnjakih izdelati razne nujne načrte o kmetijstvu, menda 14, pa si niti enega ni upal spraviti pred ministrski svet in ga uveljaviti ali zakoniti itd. To vse bomo, ker so nas prisilili njegovi trahantje okoli «Kmetijskega lista», točno pojasnili. Upamo tudi, da bo Puceljev gromovnik, g. Mermolja, še kaj povedal v tem oziru, saj je v Beogradu vedno tožil čez Pucelja. Povedal nam bo, da je tudi podpisal dotični ultimatum, pa ne iz ljubezni do dela ali do kmeta, ampak le, ker je Urekov kovčeg trčil v Mermoljevo čelo, kjer je pa povzročil izboren preobrat v Mermoljevih možganih, ki so končno spoznali, zakaj je g. Mermolja prav za prav bil poslan v Beograd.

Pribijemo, da g. Pucelj kot minister v 20 mesecih ni izvedel ali dovršil niti ene večje zadeve v korist kmetskega stanu. Pa tudi v nadaljnjih 19 mesecih kot narodni poslanec ne more razen glasovanja za klerikalno-radičevsko vlado pokazati niti enega najmanjšega uspeha. Manjka mu onih energičnih ljudi, ki so kot poslanci njegovega kluba garali in donašali uspehe, s katerimi se je potem bahal po shodih kot sraka s pavovim perjem. Ker pa teh ljudi več ni, tudi ni nobenih uspehov, s katerimi bi Pucelj krošnjaril in zbiral glasove. Zato si je umislil zelo komodno parolo: «Boj za kmetsko vlado!», ki jo bo dosegel, če ne prej, sigurno čez 50 let!

Neki preprost kmet je odgovoril: «50 let naj torej čakamo, čez pet let pa bomo pod takimi razmerami vsi propadli in naši otroci ne bodo mogli niti beračiti, ker ne bodo imeli kje, ker nihče ne bo ničesar več imel.» Ali ne velja to v polni meri za Pucelja in njegove ljudi? Čez 50 let torej bomo dobili šele kmetsko vlado! Mi pa le trpimo ta čas in nas bo vrag že prej pobral. Samo pridno nosimo kroglice skup, da jih bo vsaj za dijete g. Pucelja, ki ne misli baš čakati 50 let, da postane minister kmečke vlade.»

Vsem pristašem Samostojne kmetijske stranke in prijateljem podeželskega ljudstva

V svoje začudenje sem doznal od zunanjih zaupnikov in iz srdite pisave «Kmetijskega lista», da boče g. Pucelj s svojo trdoglavostjo tirati svojo politiko do skrajnosti in vztrajati pri svoji na tako čuden način priglašeni kandidaturi. Primoran sem odgovoriti na žalostne izbruhe v «Kmetijskem listu», katerega sodelavec sem bil do zadnjega časa. G. Pucelj in njegovi boljševiško navdahnjeni uredniki, od katerih se je okužil, so se že dalje časa trudili, da mene kot enega izmed voditeljev kmetovalcev v naši stranki oblatijo pred ljudstvom. Prijatelj! Ne bojim se tega očitka, ker me iz mojega poslanskega dela prav dobro pozna naše kmetско ljudstvo. Najmanj me pa more doleteti tak očitek iz peresa g. Pucelja, Bukovca in drugih takih njegovih vazalov. Ko sem leta 1920. povzdignil svoj glas za ustanovitev Samostojne kmetijske stranke na znanem zboru ustanovnikov v restavraciji «Novi svet» v Ljubljani in vnesel z izjavo svoje pripravljenosti energičnega sodelovanja ognjevitost v ta srečni zbor in ko sem od tega časa naprej z žrtvovanjem svojega rahlega zdravja in oškodovanjem svojega gospodarstva nosil to lepo kmetско idejo po shodih in sestankih širom naše Slovenije s tako velikimi uspehi, je še dolgo bil ta gospod ognjevit podpredsednik Jugoslov. demokratske stranke. Bil je večkrat pozvan od mojih strankinih prijateljev, naj se pridruži našemu pokretu,

kar pa je z ošabnostjo odklonil.

V našem krogu se je pojavil šele potem, ko si je poprej otipal položaj in pripravil razpoloženje, da postane poslanec. In tak človek se drzne trditi, da sem postal nezvest ideji, kateri sem kumoval in katero ves čas negujem kot punčico svojega očesa!

Stojimo pred novimi volitvami v narodno skupščino. Samostojna kmetijska stranka se je udeležila že dveh volitev. Iz prvih je izšla zmagovito, ker je obljubila izmučenemu kmečkemu in podeželskemu ljudstvu, da bo na učinkovit način sodelovala pri urejanju naših gospodarskih in javnih razmer. Izvoljeni smo bili štirje poslanci iz mariborske oblasti in istotako štirje iz ljubljanske. Poleg nas kmetov je bil izvoljen tudi dr. Vošnjak, odlični narodni delavec, ki je v inozemstvu s svojo bogato znanostjo zainteresiral najodličnejše svetovne može, kakor Wilsona i. dr.

Ko smo prišli v Beograd, smo iskali kot poslanci kmetškega pokreta sorodne poslance. In tako smo našli na klub srbskih kmetov ali zemljoradnikov. Mislili smo, da imajo poštene in zdrave namene, delati v korist in napredek vsega kmetijstva, a smo prišli na žalost v kratki dobi par mesecev do nasprotnega prepričanja. Naše narodno gospodarstvo je namreč tedaj najhujše mrcila visoka izvozna carina. Od vseh strani so prihajali obupni kliči: «Znižajte nam carino

za izvoz živine, sadja, lesa itd., sicer pride celotno naše gospodarstvo.» Naše glavne trgovinske žile v Avstrijo in Italijo so bile namreč popolnoma podvezane. Nadalje so kmetje iz vseh vinorodnih in sadjarskih krajev opravičeno zahtevali, da se

zniža blazno visoka trošarina na žganjekubo iz sadnih in vinskih odpadkov, ki sploh niso za drugo porabo kot za žganjekubo.

Zemljoradniški klub kot tak, v katerem smo bili tudi mi, je šel z nami vred 39 poslancev. Mi slovenski kmečki poslanci smo dobro vedeli, ako posamezni od nas ali nas vseh csem stavi zahteve za omiljenje nesrečne carinske politike in trošarinskega zakona, zakona o taksah ter dohodnine, da bo to brezuspešno in nam vlada tega ne bo dovolila. Upravičeno upanje smo pa imeli, da se to zgodi, ako to zahteva ves klub, to je vseh 39 poslancev. Zatorej smo v skupni seji vseh teh 39 poslancev zahtevali in prosili, da se vsi zavzamejo za odpravo teh velikih gospodarskih krivic, ki jih prenašajo slovenski kmečki in občegospodarski krogi. Omenjeno bodi tukaj, da je bila med tako zvanimi zemljoradniki dobra polovica inženjerjev in doktorjev, ki večinoma niti pojma niso imeli o kmetijstvu.

Kar je bilo kmetov v tej skupini, so bili poštene ljudje in smo jih lahko pridobili, da se glasovali za te naše opravičene zahteve. S pomočjo pravih zemljoradnikov, poštenih kmečkih poslancev, smo pri glasovanjih v klubski seji dobili večino, tako zvanii paradni zemljoradniki iz Srbije in Bosne pa so glasovali proti. A že isti večer sta duševna voditelja zemljoradnikov, gg. Avramović in Joca Jovanović-Pižon tajno povabila svoje neubogljive srbske kmete poslance v svoji razkošni stanovanji in jih pošteno okregala, zakaj držijo s Slovenci, češ, Slovenci so itak navajeni to plačevati, ker to plačujejo po avstrijskih zakonih; naj naprej plačujejo! Takoj drugi dan so sklicali sejo ter zopet spravili na dnevni red naše opravičene zahteve. Predlagali so, naj se sklep prejšnjega dne razveljavi ter naj mi Slovenci plačujemo tudi v bodoče ogromne takse, trošarino in dohodnino. Tako je tudi večina sklenila.

In glejte,

g. Pucelj se še sedaj pajdaši s temi sovražniki slovenskega kmeta!

Vse naše prošnje, naj opusti lažni zemljoradnike, kakor sta Avramović in Joca Jovanović, niso nič pomagale. Gosp. Pucelj je izjavil, da ostane zvest sluga teh paradnih zemljoradnikov. Ali smo mogli mi, ki čuvamo čistost kmečkega programa, še nadalje poslušati diktat g. Pucelja in tistih zemljoradnikov, ki so zavrgli življenske potrebščine našega kmeta med staro šaro?

Morda bo kristno, da opišem te paradne zemljoradnike, s katerimi se brati

naš Pucelj, še z druge strani. Pred tremi leti, ko se je razpravljalo v skupščini o ustavi, so ti paradni zemljoradniki predložili poseben načrt ustave. V tem načrtu so bili taki nesprejemljivi odstavki, ki nimajo s kmetijskimi potrebami nič opravka in so le prepisani od komunistov. Tako n. pr. je zahteval ta načrt, da se uredi država po načrtu sovjetov (vaških svetov), da se naj

odpravi lastninska pravica

in naj se vse uredi po sovjetskih zakonih. V njih ustavnem načrtu je bila še nadaljnja točka, ki istotako pod nobenim pogojem ni bila sprejemljiva za nas. V odstavku, ki govori o vojski in služenju pri vojaki, so zahtevali, da morajo tudi oni, ki za vojaško službo po zdravniškem pregledu niso sposobni, za dve leti v kadru in morajo izvrševati razna dela za državo, kakor: zidanje državnih poslopij, napravo cest, osuševanje močvirij itd. Kakor so ta dela potrebna, nismo mogli mi pristati na to, da bi mogli slabici, ki celo po pregledu zdravnikov niso sposobni za vojaško službo, v dveletno državno delo in da bi se isti porabljali, kjerkoli bi se to zljubilo vojaški upravi.

Podpisani sem že tedaj zagrozil, da za tako politiko mi nočemo nositi odgovornosti, ter sem zahteval, da se skušajo najti uspehi za našega kmeta potom sodelovanja pri upravi naše države. Take izjave so razen mene česče podajali tudi vsi naši kmečki poslanci, izvzemši gosp. Mermoljo, ki je zastopal stališče, da je to tako zmeden komunistični načrt ustave sprejemljiv tudi za nas. Ker nismo mogli ničesar doseči, smo se posebno na moj pritisk ločili od tako zvanih zemljoradnikov in šli kot poslanci svoja peta v parlamentu. Mi smo predložili zahteve gospodarskega značaja, in sicer: da se odpravijo maksimalne cene na kmetijske pridelke, da se otvori z istimi svobodna trgovina, da se znižajo železniške tarife za dovoz žita in moka za hrano v Slovenijo, da se otvori promet in ukine carina za izvoz sadja, živine in lesa, da se zgradi železnica, ki naj veže Slovenijo z Mursko Soboto. Dalje smo zahtevali, da se z ustavo zagotovi ustanovitev tako zvanega gospodarskega sveta za vsa država, ki bi se sestavljala iz zastopnikov vseh stanovanskih organizacij in bi imel nalogo in pravico, dajati inicijative za zakone gospodarskega značaja kakor tudi o vsakem zakonu poprej, ko pride pred poslance, dajati svoje strokovno mnenje.

Vse te naše zahteve je takratna demokratsko-radikalna vlada sprejela in obljubila, da se izvedejo.

Naše carinske zadeve je imel priliko ugodno rešiti naš minister v vladi, kar je hitro prijetno odjeknilo v naši lesni trgovini kakor tudi pri naši živinski kupčiji. Tako smo šii od uspeha do uspeha. Razen teh sološnih stvari se je osbito meni posrečilo marsikatero težko stvar posameznikom ugodno rešiti. In ni ga okraja v

Sloveniji, da bi ne bil deležen teh koristi. Da je pa bilo mogoče nam to doseči, moramo biti tudi toliko pošteni in priznati, da nismo vsega tega dosegli na podlagi naše moči.

kajti bilo nas je samo osem. Te naše zahteve in pereče zadeve so morale podpirati tudi stranke, s katerimi smo bili skupaj na vladi. Lojalno moram priznati, da smo le s pomočjo demokratov in radikalov dosegli vse to.

Ko je nastala koncem leta 1922. parlamentarna kriza, sem silil na to, da ostajemo v vladi. Ali naš klub 8 poslancev je moral zaradi užaljenosti g. Pucelja

iti v opozicijo. Klub je namreč zahteval, da naj za časa vclitev g. Pucelj odloži ministrsko mesto in naj pride na njegovo mesto marljivi predsednik kluba g. Rajer. Ko se je to g. Pucelju naznanilo, se je kazal užaljenega in je takoj predlagal: «Pojdimo v opozicijo!» Navzoči poslanci, med njimi tudi tisti, ki so prav redko kdaj duhali za časa poslančevanja beograjski zrak, so to iz demagoškega razloga takoj sprejeli. «Šlo se je na volitve», so mislili, «in čez vlado udrihati je mnogo laže kakor kozati na svoje delo, ki ga nekateri niso vršili.»

V kratkih besedah rečeno, obstojajo nasprotja v tem: Nas je poslalo kmečko in podeželsko ljudstvo v narodno skupščino, da uredimo državo in ustvarimo boljše razmere, torej da zidamo, ne pa razdiramo. A g. Pucelj, Mermolja, Dobnik in drugi lenuhi so se rajši postavili na stališče klerikalcev, češ, bolj ko bomo zmehčali in udarjali po vladi in bolj ko bodo žalostne gospodarske razmere, večje uspehe bomo imeli.

Zaradi svojega stališča, da moramo delati za naše kmečko ljudstvo, sem si tudi nakopal nasprotstvo pri ljubljanski SKS gospodi. Da je bilo moje stališče pravilno, so pokazale volitve marca 1923. Mesto poprejšnjih osmih poslancev je stranka izvojevala samo enega in še ta je bil izvoljen le zaradi izrednega slučaja. Vse narodne in napredne stranke v Sloveniji so korakale v ta volilni boj vsaka zase. Borba je bila ljuta. Mi vsi, ki imamo enaka naziranja glede ureditve države, smo se topli med seboj.

In konec je bil tak, kakršen je moral biti. V medsebojnem boju smo pctrosili sile. Dobili smo 15 tisoč glasov, a le po sili enega poslanca. Zmaga klerikalcev je bila popolna.

Slovensko ljudstvo! Do take sramote v bodoče ne sme priti!

Klerikalci so nam zaigrali ves naš ugled v teh dveh letih njihove absolutne zmage. To nesrečo naše gospodarstvo in naša kultura težko občutita. Dosti gorja so nam naptili s svojco hlapčevsko vlogo z Markovim protokolom. Zapomnite si! SLS nosi popolno odgovornost za večje davke, za blazno finančno politiko, ki se izvaja v Sloveniji, polno odgovornost za nesrečni novi vojaški zakon, polno odgovornost za grozni taksi zakon, ki predvideva ogromne takse za vsako najmanjšo stvar, ki ubija največje narodno

premoženje, tako zvaní umstveni kapital, odgovornost za kuluk itd. Kakor sem bil prepričan ob volitvah l. 1923., tako se mi je sedaj še bolj utrdilo prepričanje, da je neobhodna potreba, da gredo vse naše predne in narodne stranke, varovaje svojo neodvisnost, v volilni boj skupno proti skupnemu in največjemu sovražniku, klerikalcem in Radiću.

Moja srčna želja je, da dobi naša lepa Slovenija take poslance, ki bodo z resnim in poštenim delom v narodni skupščini uspešno čuvali gospodarske koristi naše izmučene ožje domovine. V interesu našega kmeta sem se z najvplivnejši in najdelavnejši delavci v naši stranki odločil za sodelovanje z Narodnim blokom, v katerega volilnem sporazumu je dano polno jamstvo, da dobi tudi naša stranka dobro parlamentarno zastopstvo.

Pozivam zato vse prave pristaše kmečkega gibanja, da delajo v tem smislu in pomagajo s tem do čim sijajnejše zmage.

Št. Jurij ob juž. žel., 22. decembra 1924.

Josip Drogenik,
bivši poslanec SKS in srezki kandidat
Narodnega bloka.

Dopisi Kranjska

JEZICA. V sedanji volilni boj gremo naprednjaki razcepjeni. Vendar je jasno, da bo 8. februarja večina naprednjakov poklonila svoje zaupanje Narodnemu bloku, kajti je tako, da je ljudstvo pametnejše in treznejše od vase zaljubljenih strankarskih voditeljev. To velja zlasti za pilpogačo Ravniharja in generala Pucelja. Delo teh dveh napredni podeželski živeli obsoja, ker pri teh volitvah ne gre za par voličkov ali za par vrec žita, ampak danes gre za to, ali zmaga v Jugoslaviji tista struja, ki hoče v državi red, blagostanje in enakopravnost vseh plemen, namreč narodna struja, ali pa, da zmagajo pogubonosni razdiralci države. Dne 8. februarja se najdemo v fronti Narodnega bloka, da utrdimo Jugoslavijo in ji po šestih letih končno ustvarimo položaj, da bo mogla uspevati v splošno zadovoljnost vseh stanov. Širite misel Narodnega bloka povsod! Jezica se mora ob volitvah odrezati. Klerikalnih sleparjev ne maramo več.

ŠMARTNO POD ŠMARNO GORO. V soboto 31. t. m. se bo vršilo v Žibertovi gostilni na Brodu predavanje o davkih, po predavanju pa volilni shod, na katerem bo poročal srezki kandidat g. Zebal. Začetek ob 7. uri zvečer. Ker danes tarejo davki kmeta, delavca in obrtnika, je pričakovati, da se bodo tega predavanja udeležili vsi sloji.

TACEN POD ŠMARNO GORO. V nedeljo 1. februarja ob 2. uri popoldne se bo vršil v društveni sobi občini zbor pevskega društva «Zaria» z običajnim dnevnim redom.

VRHNIKA. Kakor drugod tako prevladuje tudi pri nas spoznanje, da brez mcene in trajne vlade ni mogoča ureditev naše države in da s hujskanjem brata proti bratu škodujemo Slovenci in Hrvati samo sebi. Kje bi že lahko bila naša država, če bi se bilo pri nas toliko delalo, kakor se je hujskalo. Zal, imajo pri nas osebnosti glavno vlogo in tako smo prišli tako daleč, da imamo nešteto nepotrebnih strank, ki tudi nimajo pogojev za obstanek in uspeh, a zgago pa le delajo. Iz pogojev s preprostimi ljudmi lahko sklepaš, da postaja preprosto ljudstvo pametnejše ka-

ko tako zvaní inteligenti, ki se dajo zapeljati vsakega pustolovcu. Tudi g. Pucelju vsak pameten kmet Ameri, da se ni pridružil Narodnemu bloku, ker ve, da edino z Narodnim blokom, ki bo pri teh volitvah v vsej državi gotovo dobil večino, lahko naše ljudstvo kaj doseže; medtem ko se je g. Pucelj oprjel srbskih zemljoradnikov, ki tako nečejo nikoli v vlado in zato tudi ne morejo za kmeta sploh, še manj za slovenskega kmeta kaj doseči. Tudi socialisti so razkropljeni na 3 ali 4 stranke. Ali morejo upati na uspeh? Ne! Vsi glasovi, ki jih bodo kmetje dali g. Pucelju in delavci socialistom ene ali druge sorte, so izgubljeni ter samo v prid klerikalcem. Naš Narodni blok, katerega voditeljica je v Sloveniji Samostojna demokratska stranka, ima na svoji kandidatni listi tudi kmetске in delavske zastopnike in zato vsi, ki mislite s svojo glavo, glasujte za Narodni blok. Boljšega zastopnika ne bo delavstvo dobilo kakor je g. minister Zerjav in boljšega ne kmetje, kakor je g. Zebal, posestnik iz Rudnika, ali g. Drogenik. Zato vsi, ki želite enkrat urejeno razmere v državi, glasujte na Kranjskem za 2. skrinjico!

VRHNIKA. V nedeljo 1. februarja se bo vršil pri nas v sokolski dvorani ob 3. popoldne Narodnega bloka. Na tem shodu se nam bo predstavil naš kandidat g. Zebal, posestnik iz Rudnika. Manjkati ne sme nihče, ki hoče dobro naši domovini, ki hoče, da se izvlečemo enkrat iz tega blata mrznje in sovraštva, in ki hoče, da se začne enkrat pri nas resno delo za blagor ljudstva. Ljudstvo, recit enkrat: Dosti ste nas farbali, mi bočemo od Vas delo, a ne dolgih jezikov. Hočemo nove poslance in od njih delo za splošni blagor. Vsi, ki to žitate, privedite na shod vaše znanice.

POLJANSKA DOLINA. Volilcem! Na dan 8. februarja se bo odločilo, ali hočemo imeti trdno in res svobodno državo Jugoslavijo. Tudi v naši Poljanski dolini se na vse strani razmotriva in ugiblje o raznih strankah in končnih uspehah, ki jih pričakuje posamezna stranka. Naš Narodni blok je imel že dva javna shoda, enega v Gorenji vasi za občino Trato in drugega pri Fužinah za občino Oselica. Oba sta bila prav dobro obiskana. Na obeh so bili tudi nasprotniki, kar nič ne dá in je le odobravati; saj so zato tu javni shodi, da odkrito povemo svoje mišljenje drug drugemu. V nedeljo 1. februarja bo tak javen shod še v Poljanah za Poljane in Javorje ob 8. uri zjutraj v Vidmarjevi kasarni. Udeležite se ga vsi bralci «Domovine», vsi za našo dobro in pošteno stvar vneti, od blizu in daleč. Dobrodošli tudi vsi dostojni politični nasprotniki. Vsak bo lahko povedal in vprašal po tem in onem. Na shodu bo govoril bivši minister g. dr. Kramer, naš srezki kandidat, ter njegov namestnik g. Dragotin Lapajne, posestnik in trgovec iz Žirov. Sicer je volilcem - bralcem «Domovine» v splošnem že znano, za kaj gre pri teh volitvah, vendar se bo marsikaj novega povedalo, razjasnilo in premotrilo, kakaj je vsakega res zavednega Slovenca, Jugoslovca, ki želi urejenih političnih in gospodarskih razmer, sveta dolžnost, da voli Narodni blok s predstaviteljem ministrom g. dr. Zerjavom na čelu. Čeprav mnogo berete o tem v naprednih listih, posebno v «Domovini», vendar ne bo odveč, če se še enkrat povzdignete svarilen glas na vse volilce v dolji, ki so dobrega mišljenja, pa naj bodo te ali one protiklerikalne stranke, da opustite zdaj vsako strankarstvo in vsako osebnost ter se odločite za Narodni blok (druga skrinjica). Zdej gre

za državo, za mir in red. To pa more dati in priboriti le velika, močna stranka, ki združuje vse stanovce, kmeta, delavca, uradnika, meščana in vaščana. In taka stranka je Narodni blok, ki druži vse pogoje v sebi za dosego vsega za državo in državljane potrebna na vseh poljih življenja. Kakor povsod tako je tudi v dolini največji in najhujši sovražnik vsakemu napredku klerikalizem. Nas kmete zlasti uničuje bera. Tu se bore kmetje proti dajatvi sena za vzdrževanje farovškega konja, četudi najstarejši ljudje več ne pomnijo, kdaj so rabili cerkvenega ali župnijskega konja. Kmetje imajo nepotrebna pota, stroške in druge sitnosti. Vse to je treba že enkrat urediti in odpraviti, saj duhovniki, ki so potrebni, dobivajo dandanes že nekaj plače od države. Drugod so zopet druge takšne nezmislne bere ter dajatve. Vse to je treba že enkrat odpraviti in pravično urediti. Meščan ne daje nobene bere in vendar je v mestih vse polno duhovnikov. Narodni blok, kakor se stranka imenuje, je odločno protiklerikalnega mišljenja z odločno voljo, se vsega tega dela oprijeti in ga tudi izvesti. Male strančice po par poslancev ne pomenijo pri takem delu in postavodajatvah malo manj kot nič, posebno še, če niso z vlado, kakor n. pr. Pucljeva stranka. Če hočete, kmetje, da se bodo vaše želje, zahteve in potrebe vpoštevale, se pridružite Narodnemu bloku. Pokažite to na dan volitev in upravičeni ste potem tudi zahtevati, da se vaše težnje vpoštevajo. Isto velja za rokodelca in delavca. Pa še druge občne težnje so v dolini. Naša cesta in stranska pota potrebujejo znatnih poprav, kar se more izvršiti le z znatno državno podporo. Poštne razmere, vozno pošto bi bilo treba preurediti. Le, če bomo imeli zastopnike, poslance v močnih strankah kakor Narodni blok, lahko upamo na uspeh. In še mnogo drugega je, kar se dá doseči le potom poslancev, pripadajočih velikim, odločilnim strankam. In v naši državi bo edino Narodni blok taka stranka. Pred vojno se je tu iz doline silno veliko živeža, živine, posebno prašičev izvozilo in prodalo v Idrijo. Ne samo to, da se je prodalo, ampak prašiči se imeli in bi še danes imeli vso drugo ceno, če bi se odprl ta izvoz iz doline v Idrijo. Baje se Italija ne brani. Le na naši vladi je, da se to omogoči. To bo, kakor kaže, v rokah Narodnega bloka. Izkazite se na dan volitev 8. februarja ter vrzite kroglice v skrinjico Narodnega bloka, to je v drugo skrinjico. Na Visokem ob robu gozda spi mirno naš rjakec, nepozabni dr. Ivan Tavčar. Težko bolan je večkrat vzkliknil: «Četudi zdaj umrjem, doživel sem osvoboditev, samo treba, da se naša država uredi z dobrimi zakoni in prav upravlja.» In ko bi mogel danes zaklicati iz groba, bi se glasil njegov ukaz: Rojaki, Poljanci, država je prvo, zatorej volite stranko, ki je za ohranitev države, to je stranka Narodnega bloka!

GORENJA VAS V POLJANSKI DOLINI. V nedeljo 18. t. m. se je vršil pri nas javni volilni shod Narodnega bloka za občino Trata, na katerem je poročal g. Jug iz Ljubljane. Shoda se je udeležilo lepo število okrog 100 volilcev, večinoma naprednjakov. Udeležilo se je shoda tudi nekaj mlajših klerikalnih pristašev, ki bi bili radi napravili nekoliko reklame za svojo falirano stranko. Po daljšem obotavljanju se je vendar njihov kolovodja p. d. Nackov iz Hotavelj prijavil k besedi. Trudil se je dalje časa na vse načine, da bi dokazal kak uspeh 21 klerikalnih tigrov, toda spraviti ni mogel prav nič stvarnega od sebe. Zastonj se je zaletaval tudi v napredne

voditelje. Svojo nevednost in zmedenost je pokazal s tem, da je govornika g. Juga nazival bančnega ravnatelja, hoteč s tem pač menda «dokazati», da je JDS bankirska stranka. Splošen smeh je pa zbudil pri zborovalcih s tem, da je povišal «poslanca» Pucelja v doktorja. Ko je uvidel svojo blamažo in popoln neuspeh pri zborovalcih, je pozval navzoče klerikalne pristaše, da so ž njim osramočeni zapustili zborovalno dvorano med navdušenimi vzkliki ostalih naprednih zborovalcev voditeljem Narodnega bloka. Shod se je nato mirno dovršil s pozivom predsednika krajevnih organizacij g. Franca Jelovčana, da naj vsi napredni volilci storijo 8. februarja svojo volilno dolžnost in vržejo kroglice v drugo skrinjico.

GORENJI LOGATEC. Letošnja občna zbornica Sokola in Orjune sta pokazala nekoliko preveč mlačnosti med članstvom. Vzrokov nočemo raziskovati. Mnenja smo pa, da treba osebnosti podrediti splošnim in da je napredek v društvu le tedaj mogoč, če pridno in požrtvovalno sodelujejo vsi člani, vsak po svojih močeh. Ogromna naloga, ki jo moramo izvršiti letos, to je gradnja lasnega sokolskega doma, zahteva od vseh pravih narodnjakov največjo požrtvovalnost in skrajni napor vseh sil. Kdor bo stal ob strani prekrižanih rok, ni naš! — Nedeljska veselica «Narodne čitalnice v Gorenji vasi» je prav dobro uspela, tako v moralnem kot v materijelnem oziru.

GORNJI LOGATEC. Letošnja občna zbornica Sokola in Orjune sta pokazala nekoliko preveč mlačnosti med članstvom. Vzrokov nočemo raziskovati. Mnenja smo pa, da treba osebnosti podrediti splošnim in da je napredek v društvu le tedaj mogoč, če pridno in požrtvovalno sodelujejo vsi člani, vsak po svojih močeh. Ogromna naloga, ki jo moramo izvršiti letos, to je gradnja lastnega sokolskega doma, zahteva od vseh pravih narodnjakov največjo požrtvovalnost in skrajni napor vseh sil. Kdor bo stal ob strani prekrižanih rok, ni naš! — Nedeljska veselica «Narodne čitalnice» v Gorenji vasi je prav dobro uspela, tako v moralnem kot v materijelnem oziru. — Klerikalci se v sedanjem volilnem boju poslužujejo čisto nove taktike. Vedno prireajo tajne konventikle. Nekateri izmed njih se delajo nezadovoljne z dosedanjim klerikalno politiko in agitirajo za republikance. Pa to je vse le dogovorjena komedija, samo da bi zmedli napredne volilce. Vsi ti klerik-komunisti so črni do kosti in bodo volili klerikalno kot vedno. Kdor ima kaj soli v glavi, jim ne bo nasedel. Naša skrinjica je druga. Kdor ljubi to državo in ji želi napredka, bo vrzel svojo kroglice v drugo skrinjico.

SKOPIČE. Dne 25. t. m. se je vršil pri nas zaupen sestanek Narodnega bloka. Nad vse smo bili Skopičani iznenadeni radi tako lepe udeležbe, kar se še ni zgodilo pri nas. Prebudili smo se iz dolgoletnega spanja ob občirnem poročanju g. dr. Stikarja, ki nam je prijateljsko razložil, za kaj gre v sedanjem volilnem boju. Govornik ni napadal ne ene ne druge stranke na grd način, kakor običajne napadajo svoje nasprotnike klerikalci na enakih sestankih ali shodiš. Dal nam je prosto voljo s pripombo, da je moč samo v slogi. Radi tega Skopičani mislimo: ako nam ni pomagalo 21 tigrov, bo za nas deloval edini Narodni blok, ki bo dobil v celi državi večino. Volimo ga, da bo dobil tudi na Slovenskem lepo število poslancev, ker bodo tako slovenske koristi najbolj varovane. — Skopičani.

GRAHOVO. Svoječasno smo zgradili tu vodovod, ki nas stane približno tri milijone kron. Obrnili smo se nato za podporo na vlado,

ki nam je obljubila en milijon kron podpora. Obratili smo se na razne poslance — prošnja, naj poskrbe, da se nam ta podpora tudi izplača, a doslej zastonj. Kot stari somišljeniki SLS smo se obrnili tudi na poslanca Gostinčarja, ki nam je res pošiljal prijazna pisma, še celo svojo sliko nam je poslal v spomin, a o denarju ne duha ne sluha. Pa nam je za časa tigrovske vladarje povedal, da je prejšnji režim ves denar, določen za Slovenijo, zabil med Srbe ter da je Kulovec prišel pred prazne kase. Ko smo pa brali v «Slovencu», da je Kulovec imel veliko denarja, da je lahko ustanovil v Srbiji srednjo kmetijsko šolo ter da je tudi Marjanišču in drugim dajal podpore, so se nam odprle oči in spoznali smo, da sta nas Gostinčar in vsa SLS le farbala. Po daljšem oklevanju smo se, čeravno še z nezaupanjem, obrnili na novega kandidata v našem srezu g. dr. Kramerja. Kako smo bili presenečeni, ko nam je po komaj 14 dneh dospelo obvestilo, da je prvi obrok podpore že nakazan. Kar gledali smo, da sploh imamo med politiki še osebe, ki svoje obljube tudi drže. Tako smo na jasn način spoznali resnicoljubnost škofovega lista in njegovih politikov ter videli, kje so možje, ki skrbijo za nas. Nikakega dvoma ni zdaj, da bomo vsi soglasno oddali 8. februarja svoje kroglice možu, ki zna svojo besedo tudi držati, ker čutimo in vidimo, da se na takega moža lahko vedno zanesemo. Pri tej priliki pa se moramo posebno zahvaliti še vsem tistim, ki so nam pomagali, da se je potrebni vodovod sploh mogel graditi. V prvi vrsti se moramo spomniti g. Ivana Drobničarja, ki je rade volje odstopil od svoje vodne pravice. Brez njega bi vodovoda sploh ne imeli. Upamo, da bo tudi on, ki je sicer pristaš SLS, in ki mu je blagor cele vasi, posebno revežev, tako pri sruu, 8. februarja oddal svojo kroglice (2. skrinjica) tistemu možu, ki nam je res priskrbel krvavo potrebno podporo. Živio naš dr. Kramer! — Vaščani.

SV. VID NAD CERKNICO. Tisti, ki so bili ustanovili pri nas organizacijo republikanske stranke, so še pravočasno spoznali svojo zmoto in jo popravili s tem, da so organizacijo razpustili. Pokazali so, da je njihov trezni razum zmagal nad sleparskimi frazami in obljubami. V naši fari sedaj še agitira za republikansko stranko neki Jože Zafar, posestnik iz Dolnjih Otav, ki je postavljen za namestnika logaškega srezkega kandidata. Prišel je iz Amerike in prinesel s seboj nekaj zmešanih pojmov o republikani, katere sedaj trosi okoli, zlasti po Otavah. Tako n. pr. govori proti mlajšim osebam, da jim ne bo treba iti k vojakom, ako plačajo 5 Din za republikansko stvar. Seveda se mu vsakdo smeji. Tudi pripoveduje, da so «republikanci» proti penzionistom. Republiko brez vojakov in brez penzionistov bo ustanovil samo Jože Zafar, pa na naši zemlji ne, ampak kvečjemu na luni. — Drugi tak republikanec je Jakob Sernel, posestnik in mizar v Begunjah pri Cerknici, ki je pa celo kandidat logaškega okraja. Tudi on je prišel k nam agitirati, pa se mu je slaba godila. Komaj da je odnesel zdravo kožo. Kdor pozna ta dva republikanska kandidata, jima bo vsak svetoval, naj ostaneta raje doma za pečjo in naj se ne vtikata v stvari, za katere nista. Sama bi se ustrašila, če bi morala iti zares v Beograd v narodno skupščino. Nas že ne bodo slepili in varali z republiko taki možje, ki sami ne vedo, kaj je republika, ki pa dobro vedo, da je ne bodo dosegli. Zato je vsaka kroglica, oddana v republikansko skrinjico, proč vržen glas. — Oglasil se je bil pri nas tudi kandidat Samostojne kmetijske stranke g. Lenarčič z Blok. Jezik mu precej dobro teče, toda to še

ni vse. Znamo ločiti delo od praznih besed. Udrihal je po demokraski stranki. Dosti bolje pa bi bil storil, če bi bil povedal, da so bili dobili samostojneži pri predzadnjih volitvah 8 poslancev, pri zadnjih že samo enega in da zdaj sploh nobenega ne bodo imeli. Zakaj pa ne? Zato, ker niso znali delati in niso za kneta ničesar storili. Skratka, pošteno so jo «zafurali». Jasno je, če bi bili njihovi poslanci res kaj storili in dosegli za svoje volilce, da bi ne bili pri zadnjih volitvah izgubili skoro vseh poslancev, ampak bi jih bili morali dobiti še več. Pa ljudstvo jim ni imelo biti za kaj hvaležno, zato so propadli. Tudi bi bil g. Lenarčič lahko povedal, da so štajerski samostojni kmetje toliko pametni, da bodo volili skupaj z Narodnim blokom, ker vedo, da je to v današnjih razmerah najbolj pametno. Smo uverjeni, da bodo vsi resni in res samostojno misleči volilci vrgli kroglice 8. februarja namesto v Pucljevo skrinjico v demokratsko, ki je pri nas druga. Tudi klerikalci so nas prišli snubit. Poslali so dr. Marka Natlačena, advokata iz Ljubljane. Kar natihem se je v nedeljo znašel pred cerkvijo, ko so šli ljudje od maše. Samo župnik je vedel za njegov prihod, zato ga je po maši oznanil. S klerikalci v naši občini smo že dokaj dobro obračunali. Poznamo te tiče! Pri zadnjih volitvah so nam na vsa usta obetali avtonomijo, znižanje davkov, da bodo našli fantje prišli domov iz Macedonije in še druge stvari, tako, da smo mislili, da nam bodo ustvarili že na zemlji raj, kadar pridejo do vlade. Pa kako bridko smo se varali! Imeli so 21 poslancev, ki so po «Slovincu» in «Domoljubu» rjovelii, kakor zbesneli tigri po puščavi, v Beogradu so pa na vse pozabili. Štiri ministre so imeli, pa niso prav ničesar storili. Vsak si bo 99krat premislil, preden bo vrgel kroglico klerikalcem. — Kaj nam je torej stori? Gotovo je, da bo pri volitvah 8. februarja zmagal Narodni blok, ki obstoji iz demokratov in radikalov. Ti bodo imeli vlado v rokah 4 leta. Ker ne bo večnega boja za ministrske stolčke, bo vlada lahko delala v korist države in ljudstva. Ako hočemo priti pri nas do ceste, za katero se borimo že nad 80 let, moramo pripomoči k temu, da dobimo že enkrat tako močno in trdno vlado, ki bo mogla z narodno skupščino delati. In to stojimo s tem, da oddamo vsi svoje glasove Narodnemu bloku in vržemo 8. februarja kroglico v 2. skrinjico. Samostojneži, republikanci in klerikalci, ki do vlade sploh ne bodo prišli, nam ne bodo mogli pomagati do ceste.

SLNKOVTURN. Najhujši nasprotniki naše šole so voditelji SLS in pa njihovi kimavci, ki vsako najmanjšo priložnost zlorabijo z največjo hudobnostjo. Odkar obstoje šole v naši občini, smo plačevali davke za te šole in jih še plačujemo, nam, oziroma našim otrokom, ki se morali poldrugo uro daleč hoditi v šolo, pa se privoščijo, da bi se postavilo majhno šolsko poslopje. Občina rajši plačuje 1000 Din mesečne najemnine za slabe in nezdrave prostore, kakor da bi dala ta denar za šolsko stavbo, ki je nujno potrebna in do katere imamo po vseh postavah tudi pravico. Kupujejo se v bližini Janežičeve gostilne predrage njive za gramoz samo zato, da se denar, ki je določen za šolo na Golem, iz občinske blagajne spravi; napravljajo se dragi potokazi, ki delajo tudi nekoliko reklame za «Janežičevo» gostilno; daje se letno 4000 Din šolskim sestram v Repnjah; izdali so se advokatu dr. Peganu, ki je zastopal klerikalne občinske odbornike proti šoli na Golem, lepi tisočaki, čeravno se je že v naprej vedelo, da bo tožba izgubljena. Izda se mnogo občin-

skega denarja za potrebne in tudi nepotrebne stvari ramo zato, da je blagajna prazna in da zaradi tega ni treba izdati denarja za šolo na Golem. Torej za vse drugo je denarja vedno dovolj in še preveč, nič pa za našo šolo. Bližajo se volitve in največji sovražniki naše šole, klerikalni prvaki iz Vodice, se na vse kriplje trudijo, da bi nas z lažnivimi obljubami pridobili za SLS, ki nas je že tolikokrat osleparila za šolo. Mi pa ne pozabimo nam iz same zlobe napravljene krivice in škode ter bomo volili 8. februarja tisto stranko, katere pripadniki so nam pripomogli do šole, to je JDS ali Narodni blok, ki ima drugo volilno skrinjico. Ta stranka nam bo tudi pomagala, da si postavimo lastno šolsko poslopje ter da dobimo tudi eventuelno podporo v to svrho. Bodimo torej pametni in oddajmo naše kroglice JDS ali «Narodnemu bloku», ki ima drugo skrinjico v vrsti.

BUKOVICA PRI VODICAH. V soboto smo pokopali tesarskega mojstra in gostilničarja g. Antona Kranjca. Bil je vrl naprednjak. Da je bil zelo priljubljen, nam je pričala velika udeležba pogrebcev, ki so mu izkazali zadnjo čast. Pevsko društvo «Zarja» iz Tacna mu je zapelo v zadnje slovo tri žalostinke. Domača godba, katere ustanovitelj je bil pokojni, ga je spremljala do groba igrajoč žalostinke.

BOSTANJ OB SAVI. Pri nas se politično kolo le počasi vrti. To pač le zato, ker gotovi faktorji, kakor župan, kaplan in drugi boljši ljudje delajo kar na tihem shode. Pozna se obema, da nimata čiste vesti. In po pravici si kmetje tolačijo, da ne bo nihče oddal kroglice ne županu-samostojnežu in ne kaplanu-klerikalcu. Ako nam ne bi «Domovina» odpirala oči, bi bili res menda še vedno toliko zaslepljeni, da bi se dali nasarbatati od vsakega izkoriščevalca. Kmetje, obrtniki, delavci, naša skrinjica je druga! — Ako pogledamo naše klerikalce, vidimo, kako so podjetni v svojih opravkih. Fant vseh fantov, pevec vseh pevcev se je sijajno izkazal kar z dvema nezakonskima otrokoma v enem letu. K sreči je pa toliko pošten, da si izbira svojo ljubezen samo v Marijini družbi, ostala vrla dekleta mu ne gredo na lim. Še en primer klerikalne taktike: Na svatbi prvega cerkvenega pevca v Dolenjem Boštanjju so se vrli klerosi tako junaško izkazali, da so skoraj do smrti pohodili in pretepli nekega fanta, še napol otroka. Sramota! Vso zadevo s pričo g. kaplanom ima sednja v rokah. — Kmetje, obrtniki, delavci, stisnimo pesti ter vrzimo vsakega klerikalnega agitatorja skozi vrata, da se otresemo enkrat požeruhov, ki leže vse leto v senci, ko pride jesen, si pa kar podajajo vrata in prosjačijo od nas. Siromašni kmet dá pšenico in vino kaplanu, mežnarju, frančiškani, usmiljenemu bratu, za zvenove itd., sam pa otepa fižol in krompir. Enkrat nas pamet mera srečati. — Volili bomo drugo skrinjico.

FUZINE PRI OSELICI. Popoldne 18. t. m. se je vršil shod Narodnega bloka na Fužinah za občino Oselica ob jako veliki udeležbi. Govoril je g. Jug iz Ljubljane. Pucljevca g. Kalarja, ki se je tudi prijavil k besedi, hoteč uganjati demagogijo in se spodtikati nad kandidati Narodnega bloka, je krepko zavrnil g. Polak iz Zirov, ki je v kratkih in jedrnatih besedah dokazal zmožnost in delavnost naprednih voditeljev. Med splošnim zadovoljstvom naprednih volilcev je bil shod mirno zaključen.

STUDOR, FUZINE V BOHINJU. Še vsako spomlad smo imeli sitnosti glede paše v Ukacah. Lani pod tigrovsko vlado nas je klerikalna

šumska uprava kar tirala na sodišče, pa se nismo nikomur smilili, ko smo morali plačati precejšnje kazni. Če bomo volili inženirja Serneca, se nam to prav gotovo ponovi, kajti on ne bo zastopal nas, temveč klerikalne interese. In tedaj ne bomo v Ukacah nikdar mirno pasli, čeprav se ne dela nič škoda, in nikdar ne bomo dobili našega lova na planinah, ki smo ga kupili. Voliti moramo take može, ki bodo res nas zastopali. Kdo pa nas bo in kdo nas tudi zna zastopati, smo pa hvala bogu uvideli v dosedanjem kratkem času, kar je v Beogradu minister dr. Zerjav. Ves čas po vojni se noben klerikalni tiger ni hotel pobrigati za našo pašo, le pri drugih poslancih smo morali iskati pomoči. Ti pa so nam tudi povedali: Svet šumske uprave in paša v Ukacah sta last klerikalizma, ki na dá ničesar zastopaj in če boš klerikalce volil, ne boš nikdar nič dosegel. Mi zatorej lažnivih in hinavskih tigrov ne bomo volili več, inženirja Serneca še tem manj, ker ga po knofih poznamo. Klerikalni tigri pri nas ne bodo nič več opravili z lažjo in tudi ne z obljubami; mi bomo 8. februarja volili drugo skrinjico!

BOHINJSKA SREDNJA VAS. Naša vas hoče zgraditi nov vodovod in pred dvema leti je začela dobivati od občine vsakoletno podporo, dokler se vodovod ne zgradi. Podpora je bila sicer majhna, a vendar. Letos pa župan v novi proračun (za l. 1925.) sploh ni vstavil te postavke in pri proračunski seji naši odborniki niso dosegli gotovega zneska, ker so klerikalci v premoči. Naša vas se je zatorej pritožila zoper proračun in pritožbo vložila na občini, da jo ona predloži velikemu županu, toda veliki župan pritožbe ni prejel, seveda, ker mu ni bila predložena. Ko se je dne 17. t. m. na občinski seji zopet obravnaval proračun, so naši odborniki zahtevali pojasnilo, kaj je s pritožbo. Župan je odgovoril, da še ni vrnjena iz Ljubljane. Sedaj čez par dni pa je le povedal da je pritožba prišla nazaj od velikega župana, ki jo je prej izpregledal! Mi pa upravičeno sumimo, da je pritožbo spočetka nekdo prikri-val, in da je bila šele na naš ponovni pritisk odposlana, ker je tudi veliko županstvo že dalo iskati, kje se pritožba nahaja. Tu se skriva politična spletkar, zato mi prosimo velikega župana, naj jo preišče in krivce kaznuje. Pritožili se bomo še enkrat, ker je naša pritožba upravičena. Vsi smo občani in davkoplačevalci in se ne bomo dali šikanirati s prikriivanjem in zlobnostjo poedincev.

KRŠKA VAS. V nedeljo smo imeli tukaj kar tri dobro uspele shode. Zelo dobro sta bila obiskana shoda na Čatežu in Skopicah. Tudi sestanek zaupnikov v Krški vasi je bil povoljno obiskan. V napolnjeni gostilniški sobi Kodričeve gostilne na Čatežu so udeleženci z zanimanjem sledili krasno zasnovanemu govoru g. Janežiča o narodnem edinstvu in o potrebi zmage Narodnega bloka. Tudi Skopičani so se pohvalno izražali o spodbujajočem govoru g. dr. Štokerja. Izgledi za naš uspeh so sijajni. Sigurni zmage Narodnega bloka kliče mo volilcem, da 8. februarja oddajo kroglice v 2. skrinjico ter s tem pripomorejo k rednemu delovanju narodne skupščine v korist celokupnega jugoslovenskega naroda.

KRAŠNJA. Čeprav smo v Črnem grabnu pa vendar nismo tako črni, kakor bi rad naš župnik Knol. On se je na prižnici pohvalil, da ne more v Krašnji z nikomer občeavati, ker nihče ni zanj dovolj izobražen. Krašnjani poznamo Knolovo življenje podnevi in ponoči, v farovžu in v cerkvi, a nikjer ne pazimo tiste hvalljene Knolove izobrazbe.

Ce je zmerjanje na priznati izobrazba, potem skesano priznamo, da je gospod Knol v tem visoko izobražen; če je lažarje in sramotejnje na priznati izobrazba, potem je gospod Knol tudi v tem menda hudo učen. Ampak mera našega potrpljenja gre h koncu in mi bomo Knolu začeli vračati z obrestmi. Prišli bomo prinašati v «Domovinu» dolg roman o «Skrivnostih božjih namestnikov in krašenjskega župnišča.» Pa ne bo nič izmišljenega, kakor so Knolove pridige, ampak vse na podlagi resnice. Zato svetujemo gospodu Knolu, naj opusti zmerjanje na svetem kraju in naj uči resnico in božjo besedo. Ako pa žaluje za «Domoljubom», nimamo nič proti temu, da naroči «Domovino».

KRANJSKAGORA. Naš kraj je jako tiha, mirna in priljubljena vas. Vendar so pa sedaj, ko se bje volilni boj, naši dušni pastirji v svo vneto stopili na plan, da čim več nerazsodnih in kratkovidnih volilcev vjamejo v svoje limate. To pa zato, ker so klerikalci že dobro poučeni, da je tudi v Kranjski gori mnogo volilcev, koji so izpregledali, da so klerikalne obljube samo obljube in nič drugega, kajti od obljub v letu 1923. smo dobili večje davke, kuluk in druge slične stvari. Radi tega bomo dne 8. februarja spustili naše kroglice v skrinjico Narodnega bloka (2. skrinjica). V klerikalno skrinjico bomo pa spustili ničlo, ker nič drugega ne zasluži, in da bo lažja, kajti potem jo bodo tercijalke lahko nesle makar škofu v Ljubljano. Župnik g. Čuk je pretečeno nedeljo sklical vse žene k izpraševanju v cerkev ter pri tej priliki ženam ukazal, da morajo doma vplivati na može, da naj volijo klerikalno stranko. Ali je to umestno, da se nagovarjajo žene v cerkvi za volitve, ko je sam vrhovni poglavar katoliške cerkve sv. oče kaj takega odločno zabranil? Ali ni cerkev le za božjo besedo? To naj nam pojasni g. župnik. — V eč zavednih Kranjskogorcev.

BREGANA. Dne 25. t. m. se je vršil pri nas sestanek somišljenikov JDS. Udeležba je bila nad 50 volilcev, kar pomeni za našo obmejno občino lepo število. Zborovanje je otvoril z jako učinkujočim govorom tajnik k. o. JDS g. Herzog. Nato je govoril g. dr. Zdolšek iz Brežic, ki je v strumnem govoru orisal potrebo in pomen bodočih volitev. Prisotni so njegovim izvajanjem živahno pritrjevali ter sklenili voliti kakor tudi pridobiti novih somišljenikov za Narodni blok.

POLJANSKA DOLINA OB KOLPLI. Klerikalna klika naše doline pod vodstvom gosp. kaplana iz Starega trga in «evelezaslužnega» g. Miheliča, kandidatnega namestnika in tigra g. Nemaniča, kar piha od zelene jeze nad vrlo lepo uspelim shodom g. ministra Zupaniča, kandidata Narodnega bloka za Novo mesto in Črnomelj. Ko je g. Mihelič na shodu v Predgradu pihal in rjul od zelene jeze, je odvrnil, ko mu je nekdo rekel, naj molči: «Kaj bi bili Vi tudi tiho, če bi Vam hiša gorela?» Ako g. Mihelič še nikdar ni resnice povedal, to pot pa je zadel istino. Res je, hiša gori klerikalnim kandidatom in jim bo 8. februarja pogorela do tal. Ko bodo klerikalni bratci plakali ob kadečih se razvalinah, naj se spomnijo besed Kristusovih, s katerimi je obsodil farizeje: «Hina vci, gadja zalega, kako boste ubežali sodbi peklenjskega ognja?» G. Mihelič nam je dobro znan in svetujemo mu, naj nikar ne hodi prehudo na solnce. Sicer se po navadi skriva za sicer ne preširoki hrbet g. kaplana, ki mu poskrbi vsaj nekoliko sence. A kdo bo kril glavo g. kaplanu? Slepec slepca vodi, nazadnje bosta oba v jamo padla. Sedaj skuša g. Mihelič z vso silo

rešiti iz ognja kar se da in se vozi s kolesom okoli po vaseh ter pobira podpise za svojo listo. Njegova voznja s kolesom nam je vsem znana. Ko je nekdo tudi jahal kolo, seveda v ročkah, je nenadoma oblihal z njim v jarku. Tu se ga je usmilil neki cigan, ki se je ravno peljal s svojim kljusetom mimo in je pobasal slavno klerikalno korifejo obenem s kolesom na svoj voz ter ga nato izložil v bližnji gostilni, kjer si je s sladkim vincom lilašil skelode bolečine na nosu. Niti pri sportu g. Mihelič nima sreče, kaj šele v politiki. Na način, kakor on pobira podpise zase, jih še lahko dobi. Pripelje se v vas k svojemu župniku, kjer ta enostavno vpiše vse volilce iz vasi, ne da bi jih vprašal, ali so zadovoljni ali ne. Tako je v Čepcljah neki gospod Marko Bukovac kar vse volilce v vasi podpisal na njegovo listo. G. Mihelič, takšne podpise že imate, ali kroglice, teh preklicanih kroglice ne boste imeli. Dne 8. februarja bomo že obračunali z Vami in tako z vsemi, ki so vaše baže.

Pika.

STARI TRG PRI ČRNOMLJU. Prošlo nedeljo smo imeli shod Narodnega bloka v Predgradu pri Črnomlju. Na shodu je govoril naš priljubljeni kandidat g. dr. Niko Zupanič. Shoda se je udeležilo veliko število našega Belokranjca. Toda g. kaplanu in Miheliču ni ugajal govor našega rojaka Zupaniča, pa sta hotela onemogočiti shod. Gospoda pa sta dobila takšne odgovore, da sta z brzimi koraki zapustila shod. Le nekaj faroških podrepnikov in tercijalke je še uganjalo svoje tigrovske rjovenje. Opozarjamo g. kaplana, naj se on briga le za cerkev in naj ne hujska ter jalske habnice, da se derejo kakor lačne zveri. — Farani.

MIRNA. Iz dobro poučenih virov se čuje, da se bo začel po 8. februarju tukaj graditi nov farovž. Stroški so proračunani na osem in pol milijona kron. Seveda se bo zidal farovž le pod pogojem, ako pridejo zopet g. tigri do svoje zmage. Sedaj pa, dragi farani in občani, dobro pogledite število osem in pol milijona kron ter preračunajte, koliko pride na vsakega kmetovalca, in videli boste čudo, kajti številka, ki je danes in bo pozneje za nas farane uničevalna. Ne samo mi, temveč tudi naših otrok otroci ne bodo mogli plačati dolga, ki bo padel na nas, ako se zgradi nov farovž. Za popravilo sedanjega farovža je bilo računano okroglo milijon in stotisoč kron. Popravljeni farovž bi dobil po novem načrtu 12 modernih sob, s katerimi bi se g. župnik že lahko zadovoljil, kajti v našem okraju ni niti enega posestnika z večglavo družino, ki bi bil lastnik 12 sob. G. župnik hoče nov farovž in tako obremeniti z večnim dolgom nas farane. Jaz mislim, dragi farani, da mora vsak pošten in razumen človek obsojati delo g. župnika, ki ni zadovoljen niti z 12 modernimi sobami, a mnogo nas se mora zadovoljiti z eno sobo za celo družino. Bodite uverjeni, da ne bo novega farovža, ker ga ni potreba, ako bomo oddali svoje kroglice dne 8. februarja v našo, to je v drugo skrinjico. Ako klerikalci zmagajo, bo farovž nov, se je izrazil g. župnik. Storimo vsi svojo dolžnost, da SLS ne bo nikdar več na krmilu. — Farani.

MIRNA. Pretekli teden smo imeli dva pogreba. G. župnik pa menda še ni bil zadovoljen, ker pokojnika nista bila dovolj bogata. On se ob vsaki priliki izraža, da nima zadostnih dohodkov in da je premalo pogrebov. G. župnik je res dober človek, ker nam tako rekoč želi, da bi hitreje umirali in bi se tako

njegovi dohodki večali. G. kaplanu pa povemo, da naj le bolj udriha po Narodnem bloku, pri čemer pa naj ne pozabi, da mi bedimo nad njegovim delom in da bo dobil plačilo na dan 8. februarja, ko bodo pokazali naši kmetje, da so sili gospodovih besed in da jim ne gredo več na tim. — C. L. A.

BELA KRAJINA. Petrova vas leži v bližini Semčca, zato nas vabijo tudi tja na sestanke. Kaka sreča bo doletela tistega, ki bo videl ob prvi priliki Koročca! Glej, glej, vso Belo Krajino jo bo primahal . . . Do sedaj so tuhtali, kako bi ukrenili, pa jim je preveč hitro potekel čas in — hočeš, nočeš — na agitacijo je treba. Sestanki SLS. so tajni — v farovžu. Kaj naj to pomeni? Rešitev je lahka: Lažeš se lahko tam, kjer ti nihče ne ugovarja, kjer še župniki včasih prikimajo. Klerikalni voditelji so res lepa prikazen. Kadar kaj govore, drže vedno po eno roko v žepu in kažejo fige. Saj vemo, da so poleg sami figovci! Kako so podkovani, nam je najlepše orisal Nemanič, ko je dejal: «Da vam povem, volite me, čeprav nimam vpogleda v vodstvo politike in svojega bodočnega dela. Se bomo že z božjo pomočjo kako naučili.» Ker smo volili Nemaniča, smo tudi lahko videli njegov miš-maš. Kroglice na dan volitev izpustimo v drugo skrinjico, katera edina je naša!

BELA KRAJINA. Klerikalci bobnajo, da so volilci iz Planine sami esel-esi, a vedo naj, da bodo ostali samj esel-ni! Ob pretečenih volitvah smo se dobro odrezali, kaj ne! Tudi sedaj se bomo. Malo nas je in dr. Zupanič je dobil na volišču Talčji vrh 70 glasov. Mi smo in tudi ostanemo za njega! Planinci, kroglice bomo izpustili v drugo skrinjico, pa naj nas pregovarja Peter ali Pavel. Klerikalnih govornikov pa ne rabimo! Raje naj ostanemo doma za pečjo, da ne bodo kleli drugo jutro, ko bodo morali snažiti štetletne.

BELA KRAJINA. Talački mlin melje počasi, pa gotovo. Samo SLS si včas otrne solzo, ne vidi, da se njihovim božjim mlinom lomijo kolesa. Pa kaj bi zdihovali! Nemanič je zanič, zato je tudi njegovo orodje enako. Kmalu bo rekel, da naj križajo prešutnike in brezverce. Ej, ni tako hudo, ne! Kroglice bomo izpustili v drugo skrinjico in konec besedi. Gremo pač po poti, katera je prava!

GRADAC V BELI KRAJINI. V nedeljo dne 25. t. m. je vladalo v Gradacu svečanostno razpoloženje; raz hiš so vihrale zastave in na obrazih si videl navdušenje. Ob dveh popoldne so se zbirale ogromne množice in velika dvorana pri županu g. Mazelletu je bila naenkrat nabito polna. Na okrašenih vozeh in s tamburaško godbo so v velikem številu prišli okoličani. Bil je shod Narodnega bloka. Ko je prišel naš kandidat g. dr. Niko Zupanič v dvorano, so mu navzoči priredili prirske ovacije. Shodu je predsedoval župan g. Mazelle, ki je po iskrenem nagovoru na navzoče dal besedo g. dr. Zupaniču. Kandidat je za svoja odkritosrečna izvajanja žel vsestransko priznanje in ko je na koncu pozval navzoče, da vržejo kroglice 8. februarja kroglice v drugo skrinjico, so vsi navdušeno obljubili, da mora 8. februarja zmagati Narodni blok. Za dr. Zupaničem je dobil besedo namestnik kandidata g. Karel Müller iz Črnomlja, ki je navzoče z izbranimi besedami bodril, da vržejo kroglice v skrinjico, katere kandidat je domačin dr. Zupanič, ki pozna vse težnje Belokranjcev. G. Smuk, župan iz Podzemlja, je kandidata dr. Zupaniča toplo pozdravil ter mu v imenu svojih občanov razložil težkoče in potrebe belokranjskega kmeta, nato pa je pozval navzoče, da brez izjeme vržejo kroglice v drugo skrinjico, kajti le dr. Zupanič bo znal izboljšati naš obupni položaj. Istotako

Je učitelj g. Lubič pozdravil kandidata in ga najtopleje priporočal. Za njim se je oglašil k besedi v imenu naprednih Metličanov g. Ivan Malešič ml., trgovec v Metliki. V lepih besedah je zborovalcem razjasnil, kaj jih čaka, če bi zopet volili naše zaturalce klerikalce; dokazal je, da klerikalci ves čas svojega posedanja v skupščini in ministruvanja nimajo niti ene zasluge za Belokranjca, pač pa so našemu kmetu napravili zelo mnogo škode s povečanimi davki. Celih šest let so nas vodili za nos s samimi obljubami. Pozval je navzoče, da volijo 8. februarja Narodni blok. Veličasten zbor je zaključil g. župan Mazelle in razložil zborovalcem, za kaj gre pri sedanjih volitvah. Naša država mora priti do resnega dela. Skrajni čas je, da se uredijo naše gospodarske razmere in da se končno strnemo vsi trije bratje v eno močno falango, ki je ne bo nikdo več mogel razrušiti. Narodni blok edini stremi za tem, da se neznosne razmere našega kmeta izboljšajo. Po zborovanju so se ponovile kandidatu dr. Zupančiču burne ovacije in zborovalci so vzklikali: Živio kralj! Živio Zerjav, Pribečević in Pašič! Živio Narodni blok! S tem so pokazali Belokranjci, da so siti klerikalnih demagogov in da so vsi za Narodni blok. Živel zavedni Belokranjci! — Volilec.

BUČKA. Naš župni upravitelj g. Kopitar je jako čuden dušni pastir. Ze od novega leta sem se ne čuje v cerkvi več božja beseda, ampak samo politika. Prvo nedeljo je psoval «Domovino» z najgršimi imeni in prosil večino žene, naj vplivajo, da se ta pošlje nazaj. Drugo nedeljo se je spravil na našega g. župana, češ, da on ni dal nič bere, čeprav smo jo mi pred 14 leti za vselej odkupili. Tretjo nedeljo je pa Ingal, da so na Francoskem izvolili take poslanke, ki so iz cerkve vrgli križ in da se krščanski nauk v šoli več ne uči. Potem pa je Ingal, da se bo pri nas ravno tako zgodilo, če ne bomo volili SLS. To je hudobna laž, ki jo lahko takoj ovržemo z dejstvom, da imamo že sedaj vlado Narodnega bloka, ki pa vero bolj spoštuje, kakor so jo klerikalni ligri, ki so se zvezali v prejšnji vladi s Turki in brezverci. Gospod Kopitar, vprašamo vas: Ali vas ni sram, ker se iz nas nevednih kmetov tako norčujete? Ali vi mislite, da smo mi tako neumni, da nismo izpregledali vaših debelih laži raz prižnice? Ali mislite, da vam je res kdo verjel? Ali se res ne bojite Boga, da bi vam za vaše debele laži vzel še tisto malo pameti, kar jo imate? E, pride že dan tudi za vas, in ta je blizu. Vas Bučklarje pa opominjam: Farovških obljub smo dobili pred dvema letoma več kot 30 centov, dejanja pa nobenega — o pač: dobili smo grozne davke, težke lakse in pa «tlako», katero pa je dr. Zerjav takoj odpravil. Zato pa vsi kakor en mož vrzite kroglice v drugo skrinjico, kajti naša stvar je sveta stvar. Če hočete, da dobimo mi naše sinove iz Makedonije, da se davki izenačijo, da se agrarna reforma izvede nam v prid, da se blago za obleke poceni s povečanjem dinarjeve vrednosti itd., oddajte 8. februarja kroglice v drugo skrinjico in naj reče g. Kopitar, kar hoče. Vedite, da je vsak sam sebi najbližji. Po volitvah jeziti se, je prepozno. Uverjeni smo, da bo zmaga naša, a ne Kopitarjeva.

ČRMOŠNJICE PRI SEMIČU. Zadnje nedeljo je bilo tudi pri nas živahno. Ker so ljudje precej naprednega mišljenja, je neki črni gospod iz Stare cerkve pri Kočevju naročil g. Kulovcu od SLS, da bi nam kaj povedal. Na shodu je govoril take stvari, da po shodu in še manj pa 8. februarja nihče ne bo vedel, kaj je mrmral. Ker ne zna dobro nemško, niso prisotni — okoli 30 — skoro nič razumeli. Ko je udrihal

čez Srbe-radikale, so ga z medklici spraševali, zakaj je potem šla SLS v Beograd; ko je prišel na korupcijski zakon, so mu vrgli v obraz sleparstvo z voznimi listki in «Ihre Partien hat die Korruption gefördert». To pa g. Kulovcu ni bilo všeč ter je precej razburjen začel tako kričati, da je postal hripav. G. Kulovec, ako še enkrat pridete, bo še večja zabava, 8. februarja pa tudi par kroglic iz «mladih» rok. Republikanskim prerokom Marnovim se pri nas le smejejo. Socialiste so pa celo izžvižgali, da so jo morali odkuriti. Prepeluhovci se pri nas ne oglašajo; menda mislijo, da bo tudi tako «uspeh». Pametni ljudje vedo, da je treba kroglice izpustiti v drugo skrinjico.

Stajerska:

TRBOVLJE. Zalostna trboveljska dolina! Tako slišimo dan za dnevom vzklikati one sotrpine, ki se zavedajo današnjega položaja naših rudarjev. Kamorkoli pogledamo, moramo z obžalovanjem priznati, da tako nečuvno pač v nobenem revirju ni gospodaril klerikalizem kakor zadnja leta tu pri nas. Močne strokovne in politične organizacije rudarjev je umel tako nesramno razkrojiti, da predstavljajo danes 14 brezpomembnih strančic, dočim velik del rudarjev sploh nikamor več ne pripada. Ni čuda, saj se je toliko raznih ljubljanskih pustolovcev okoristilo z nami ter nas končno zapustilo, čim so se dokopali do premoženja preko hrbtov ubogih rudarjev. Posebno sramotno pa nas je ociganil zloglasni Štefanovič, ki mu ni bilo dovolj, da nas je vrgel v stavko proti veliko močnejši delodajalki, s čemer je le sebe okoristil in nas prodal nato še črnemu režimu klerikalizmu, ki je znal izzvati lansko leto 1. junija afero z Orjuno, kar nam je po prelivanju krvi ubilo ves ugled. Čuli smo sicer, kako so nas ti farizeji potem oboževali ter vpili kakor cigan izza ploča, da stojte ob naši strani. Pisali so v «Slovenca» vse mogoče in nemogoče, pretakali krokodilove solze, zraven pa samo špekulirali, kako bodo iz tega kovali politični kapital. A poglejmo le, kako «Slovenec» zdaj piše. Kako hinavsko nam očita, kaj so njegovi marčnjaki dosegli za nas — toda žal, mi ne vemo za vse to nič. S tem nas hoče pridobiti za črne klerikalne nakane. Ker si klerikalni rokomavbi ne upajo priti pred nas, se poslužujejo raznih delomržežev, ki hodijo ponoči v farovž ali pa v klerikalni konzum po navodila in tudi dajejo informacije za dopise v «Slovenca». — Dne 23. t. m. je ta list dosegel rekord klerikalne dopisunske nesramnosti. V opominu sotrpinom rudarjem kliče: Bliža se dvanajsta ura, mislite trezno, ne dajte se motiti po Koroščevih in Radičevih agentih, strnite svoje vrste in na voličih oddajte glasove za Narodni blok, to je v četrto skrinjico, s čemer bo uničen in za veke pokopan razdiralni pokret Stranke Ljudskih Sleparjev. S tem boste zagotovili sebi in svojim potomcem boljše, človeku pripadajočo bodočnost, državi in narodu pa močan temelj za gospodarski razvoj in za konsolidacijo na znotraj in na zunanaj. Na dan 8. februarja vsi na voliče! Za nas je prava četrta skrinjica, skrinjica Narodnega bloka, ki se bori za bratstvo, slogo in enake pravice vseh stanov in vseh plemen. Naš kandidat dr. Roš bo vselej in povsod, kakor do sedaj, za rudarje kot naš rojak odločno in neustrašeno nastopal. On pozna nas, mi pa njega in medsebojno si lahko zaupamo. Geslo vseh rudarjev je:

Kroglice v četrto skrinjo,

fige v klerikalno pinjolo!

Rudar.

ST. LENART NAD LAŠKIM. Naš dopisnik nam je poslal nastopno pismo:

I.

Mračen je nekoč priplaval ptič,
v farj naši gnezdo si napravil;
v gnezdu se je izvalil mladič.
«Klerikalstvo zovem se,» je pravil.

II.

Kmalu je imel privržence,
vse šentlenartske bedake le.
V prvi vrsti Cencel iz Gore;
kjer je ta, Cirilek manjkati ne sme,

III.

Tu pa tam še najde se kdo drugi,
ki se šteje v vrsto njih slabotno.
Ubogí šolarček samo se trudi:
rad povečal stranko bi abotno.

IV.

In poklicali Gosarja so,
da jim glavice bolj zbrhtal bo.
Skupaj vezali otrobe so,
prazno tolkli s cepci ajdovka.

V.

Oj, junak Cirilek, moj preljubi,
le za Micko skoči in jo snubi.
Prav tako odklonjen tamkaj boš,
kot politika gre tvoja v koš.

VI.

Demokrati, dragi, zvesti mi,
na voliče gremo vsi!
Četrta tam je skrinjica;
v njo skoči naša kroglica!

Stajerski demokrat

SV. LENART NAD LAŠKIM. Naš g. župnik se jezi, ker se v glavah nas šentlenartanov jasni. Posebno hud je postal zadnje čase, ker smo si naročili večino vsi, ki imamo malo možgan v glavi, list «Domovino». Vprašamo g. župnika, zakaj je proti «Domovini», saj vendar ta list ni proti veri, ampak je proti brezvestnim duhovnikom, ki zlorabljajo vero v svoje politične namene. Morda je on tudi eden izmed tistih.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Napredna misel se v našem kraju vedno bolj širi. Posebno je razvoj pospešil dr. Gosar, sedanji kandidat (S)tranke (L)judskih (S)leparjev, ko je imel shod pri nas. Čudno se nam pdi, kako si je SLS izbrala kandidata dohtarja iz Ljubljane, katerega niti najmanj ne poznamo. Vemo le, da je «krščanski komunist». — V sili vrag muhe žre. — Klerikalna stranka je mislila, da ima dr. Gosar vse rudarje v Trbovljah za sabo, ker je bil leta 1919. komunist, kar nam pa na shodu ni povedal. Zeol se je zmotila klerikalna stranka; mi vemo, da komunistov ni več veliko v Trbovljah, ker se je večina delavstva iztreznila. Dobro, da vemo pravočasno za sleparstvo klerikalcev, sicer bi nas dr. Gosar še opeharil za kroglice, kakor nas je leta 1923. bivši poslanec Kugovnik, ki je hodil samo kimat in dvigat mastne dižete v Beograd. Mi kmetje in delavci smo siti praznih klerikalnih obljub, korupcije in hinavščine ter se bomo dne 8. februarja otresli teh ljudskih pijavk s tem, da bomo vrgli kroglice v 4. skrinjico.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Nisem bogat, sem le mali kmet, a hvala Bogu, brez dolga. Hiša ni bila v najboljšem stanju, zato sem jo moral popraviti, in ker sem lansko leto pridelal več krmne, sem hotel prikupiti par voličkov. Za vse to pa je bilo potreba,

denarja. Napotil sem se kot zvest pristaš SLS. v trg k naši hranilnici in posojilnici, da zaprosim za posojilo. A mojo prošnjo so mi odborniki, sami mogočni stebri SLS, zavrnil, češ, da nimajo denarja in da v druge občine ne izposojujejo. Jemljejo ga pa. Minavci! V trgu sem pa zvedel, da imajo na milijone denarja v Zadrudni banki v Ljubljani, katera jim plačuje višje obresti, kakor jih smejo računati izposojevalcem. Če kmet prosi posojila, pa raje rečejo, da nimajo denarja. Ljudski sleparji! Denar je od kmetov, dajte ga tedaj kmetom, ne pa banki! Drugi dan sem šel prosit posojila v tako zvano liberalno posojilnico in dobil sem ga, čeprav sem bil znan klerikalec. Ljudstvo, izpreglej, tvoji prijatelji niso v SLS. Ta stranka pozna samo tvoj denar in tvojo kroglico, a v potrebi te ne pozna. O Slovenstvu vpije, dela nerazpoloženje proti Srbom in te s tem vara. Kmetje, spametujmo se! Jaz volim 8. februarja g. dr. Roša, ki je znan ljudski prijatelj.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. V odgovor našemu g. župniku na dopis v «Slovenskem gospodarju» le nastopno: Rudarje demokraskih ali, kakor dopisnik pravi, orjunaških nazorov iz Hude jame naj ne drega preveč, ker mu ne hodimo niti najmanj na pot, sicer se bo bridko spominjal Orjune, kadar pride beratič po župniji z vrečo v imenu sv. Jederti. V svoji politikujoči pozi izgleda res kakor plesoč derviš. Zalostno je to za dušnega pastirja. Čudno je, da takšen strankar jemlje pšenico in drugo od svojih nasprotnikov. Nesramnost duhovščine v politiki presega že vse meje in čas bi že bil, da se zadevno ukrene vse potrebno. Duhovnik naj se vrne v službo božjo ali pa naj se mu da mesto cerkve kaka dopisunska pisarna sirovega «Slovenskega gospodarja» in naj si potem tanikaj služi kruh. «Svaka sila do vremena». — Rudar.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Kakor po mnogih krajih naše lepe Slovenije tako tudi pri nas zadnje čase zasledujemo in s pametjo presojujamo politične dogodke. Minili so za nas oni nesrečni časi, ko so nas Sentjedrčane klerikalci vlekli za nos, nam obetali ob volitvah vse najboljše, a ko so minile volitve, so klerikalni poslanci barantali po Beogradu z nami kakor mesar z živino. Vsi dobro vemo, da niso od zadnjih skupščinskih volitev pa do zdaj napravili klerikalni poslanci in ministri za Slovence prav nič koristnega, a ogromno hudega. Ko pride oni usodepolni dan skupščinskih volitev, bomo dali klerikalnemu kandidatu dr. Gosarju nezaupnico in bomo volili ljudstvu naklonjeno Samostojno demokrasko stranko.

ŠT. RUPERT NAD LAŠKIM. Cenjeni g. urednik! Ze dolgo se mi, Sentrupertčani, nismo oglasili v Vašem cenjenem listu, a zdaj se pa vseeno moramo javiti. Imeli smo shod Stranke Ljudskih Sleparjev. Klerikalnim petelinom je zrastle greben preko vse meje. Napredni možje in fantje smo se oglasili s stvarnimi ugovori, klerikalci pa so nas začeli psovati s kukavicami. Kristjani božji, kako bi pa vendar mogel biti tiho, če se tako čudno govori, koliko so tigri pretrpeli, ker jim stoji vse nasproti: «Dvor, vojaštvo in vse, kar se giblje!» Potem se pa še taka tigrovska figura drzne reči, da kdor ne bo volil SLS, je «izdajalec naroda» in da bodo tigri že znali obračunati z vsemi, ki ne znajo po tigrovske rjoveti! — V splošnem je pri nas prav lušno. Naš srčkani kaplan je na vse kriplje živahen, da se mu vse smeje, kdor ga vidi; pri ranem opraviilu leta okoli cerkve gologlav; škoda, da si tistih kanonastih škornjev ne sezuje, bi vsaj lahko tiho hodil, tako pa

njev ne sezuje, bi vsaj lahko tiho hodil, tako pa pa, kadar se zažene v polnem diru, kar grmi za njim. Ljudje pravijo, da mu bodo prinesli prosa v škornje, da ga bo ophál. — Župnika smo dobili novega, pa bi bil čisto dober, ko bi le na prižnici imel enako močan in lep glas kakor na shodu. Kar spogledavali smo se na tigrovske sestanku, ko se je oglašil tako močan, sveže doneč glas; na prižnici pa tako govori, kakor bi se bal povedati božjo besedo vsem, ki ga poslušamo. Vendar tudi njegovo grmenje ne zaleže toliko, da bi mi volili tigre, ker nas samo farbajo. Jaz pravim, da se v klerikalno skrinjo sploh bejnim utakniti roko: kdo pa more dati garancijo, da v njej ni skrit kak tiger, pa bi me prav po salamensko ugriznil za nohte! — Št. Rupertčan.

HUDA JAMA PRI LAŠKEM. Dne 31. decembra smo imeli tukaj sestanek SSDU. Dopisnik «Slovenskega Gospodarja» z dne 15. t. m. se je zmotil, ko označuje sestanek za shod. Sploh mora biti dopisnik «Slovenskega Gospodarja» zelo učen možak, ker ne zna dalje šteti kakor do tri, ker piše, da so se tega shoda (sestanka) udeležili samo trije rudarji. Dalje nas dopisnik imenuje junijske morilce in požigalce, kar je stara klerikalna ostudna kleveta, ki tu pri nas nič ne zaleže, ker rai prav vsi dobro vemo, da so klerikalci glavni hujskači za poboje. Vprašamo še, kdo je krivec žaloigre na Zaloški cesti v Ljubljani, kjer je bilo ustreljenih 13 žrtev - delavcev. Kličemo Vas na odgovor. Drugo krvoprelitje v Trbovljah je bilo tudi od strani klerikalcev samih uprizorjeno radi neprestanega ščuvanja ljudi. Vprašamo Vas torej? Kdo je večji morilec in požigalec? Jasno je nam vsem, da so tigri protidelavska stranka, ki le lovi delavske glasove s tem, da ščuva za plotom na izgrede, katere hoče potem izkoristiti. Iz istega vzroka se klerikalci, katerim je prvo polna bisaga in farovška malha, slinijo napram komunistom, katerih glasove bi klerikalci radi pobasali kakor duhovniki bero. «Slovenski Gospodar» piše o nekkih treh govornikih na sestanku, češ, da bi jih kmalu nekaj skupili. Ne vem, kaj si je mislil dotični klerikalni lažnivi lopov. Tukaj imamo prav mirno kri. Ako bi prišlo do kakih rabuk, bi motilec zleteli tako nenadoma na sveži zrak, kakor se je odpeljal Elija v nebo. Z redukcijo pa naj se ne vrši hudobna demagogija. Za delavce, ki res potrebujejo dnevni zaslužek za svoj življenjski obstoj, je poskrbelo obratovodstvo v sednjih rudnikih, da nihče ni prišel ob kruh, kdor je le hotel delati. Kar se tiče večjih posestnikov, so dobili pa dopust. Redukcija se je morala izvršiti glede na zmanjšanje rudnika. Klerikalce močno grize po črevih, ko vidijo, da se zbiramo delavci v močno napredno falango. Naše delavstvo se z vašimi bedastočami in lažmi ne bo dalo črno prebarvati. Naše geslo je: Bratstvo, enakost in svoboda. Zatorej mi hudojamski rudarji gremo na dan 8. februarja v boj proti našim krvnikom, katerih spričevalo je s krvjo omažeževano. Voliti hočemo ljudi, ki so za delavstvo že kaj storili, in o katerih zato vemo, da še bodo delali za nas. Mi bomo vrgli kroglice v četrto skrinjico. Živela napredna SSDU.

STRMCA PRI LAŠKEM. Trpin sem, rudar, ki težko služim svoj borni in grenki kruh. Pred letom dni je tudi mene zadela usoda, da sem bil odpuščen kakor mnogo drugih, ki so odšli s trebuchom za kruhom po širokem svetu. Ker imam majhno kočjo in družinico, nisem odšel v tujino, trdno verujoč v vse-mogočnost SLS., katere zvest pristaš sem bil. Prepričan sem bil, da mi stranka pripomore

zopet do kruha. Toda varal sem se hudo. Hodil sem od tigra do tigra, prosil in prosil, a vse zaman, ostal sem na cesti. Obljub je bilo polno ali od teh nisem bil sit, ne jaz ne moja družina. Nihče mi ni hotel ali mogel pomagati. Trkal sem tudi na vrata socialističnih in komunističnih voditeljev, a spoznal sem, da so ti generali brez vsakega vpliva. V svoji nesreči sem se naposled obrnil na toliko oklevetano demokrate, na g. dr. Roša v Laškem. Poznal me je, da sem bil klerikalec, a to ga ni motilo, da se je zavzel za mene — rudarja. Na njegovo priprošnjo sem čez teden dni zopet vesel odhajal na delo. Demokrat je rešil mene in družino stradanja. Tisočera hvala Vam, gospod doktor. Delavci laškega okraja! Naš zagovornik in resnični prijatelj delavstva je g. dr. Roš, ki sedaj kandidira v narodno skupščino. Kdor hoče sebi in delavstvu dobro, ta bo volil le njega. Vsi mogočnejši drugih strank, osobito pa klerikalci nas poznajo samo ob času volitev, v nesreči pa vam nikdar ne pomorejo. Delavci! Naš poslanec mora postati g. dr. Roš. Zanj vsi na delo!

JAGOČE PRI LAŠKEM. Moja kmetija ni prevelika, a družinica je številna. Da se živimo, moramo garati od jutra do večera. Prihrankov ni nobenih, vse gre sproti. V trgovinah še vedno grozna draginja; če pa imam kaj prodati, bi bilo dobro, da bi dal zastoj. G. urednik, huda šiba tepe nas kmete, Skoraj sem že obupal. Najbolj nas pritiskajo davki. Občinske doklade so neznosne. Naša občina požre veliko, imamo pa tudi občinske gospodarje, same tigrovce, ki bi spadali pod nadzorstvo. Veliki občinski lov so oddali pod roko (nekateri že vedo, zakaj) za borih 2500 kron, ko bi lahko bili dobili zanj najmanj 20.000 kron, torej v šestih letih 120.000 mesto 15.000 kron. Kaj vse bi se lahko napravilo s tem denarjem. Ko bi imel moč, bi pognal take gospodarje k vragu. V strahu pred hudičema pa plačujemo mi uhogi kmečki posestniki molče visoke občinske doklade, ne da bi napravili takemu izkoriščevanju konec. Kmetje, SLS, je vaša nesreča. Miha Hrastnik, komandant našega občinskega odbora, se nam vsem za hrbtom smeje, ker le on ima dobiček od naše neumnosti. Kmet, spreglej in pomeži 8. februarja z lažnivo Slovensko ljudsko stranko.

SLIVNO PRI LAŠKEM. Še večkrat smo opozorili naše klerikalne atake, ki so merolajni za popravilo občinskih cest, da je cesta pri nas tako zanemarjena, da ne moremo priti po njej niti s praznim vozom do glavne rečiške ceste. Zaradi malomarnosti treh kmetov moramo prevažati drva in les po stranski poti, kjer zamudimo časa čez eno uro. Znano nam je, da je bilo popravilo ceste odobreno na občinski sejli že pred meseci, a slavni cestni odbor se niti ne zgame. Vemo, da gosposlje sedaj nimajo časa, ke se bolj brigajo za agitacijo ter sleparijo nezavedno ljudstvo. (Posebno se odlikuje značički mlinar.) Mi pa trpimo po krivdi malomarnežev in se lahko zavedamo, kako srce imajo klerikalci do ljudstva. Vsa njihova zakotna agitacija ne bo pomagala, ker mi želimo ljudi, ki so delavni, kar bomo 8. februarja pokazali s tem, da bomo vrgli kroglice v četrto skrinjico.

LAŠKO. Nemčurka gozazen v Laškem se še do danes ni razkužila. Posebne posledice se kažeje v tovarni umetnega skrilja, zato opozarjamo, da se napravi takoj red, sicer poročamo več. Toliko za danes.

BREZNO PRI SV. JEDERTI. V nedeljo 25. t. m. se je vršil v gostilniških prostorih g. Kozoleta volilni sestanek Narodnega bloka. Pri-

znati moram, da sem se čudil, videč prihajajoče skupine volilcev, ko so že pred 15. uro zasebno vse sicer precej obširne prostore tako tesno, da se skoro ni bilo mogoče gibati med njimi. Točno ob 15. uri je g. Golob kot sklicatelj otvoril sestanek s poudarkom, da tudi nasprotiki, ako so navzočni, dobe besedo pod pogojem, da se pokore zborovalnemu redu — Nato je podal besedo sreskemu kandidatu g. dr. Rošu. G. kandidat je v svojem eno uro trajajočem govoru orisal v poljudnih in, kar lahko trdimo, iz globočine za narod čutečega srca izvirajočem izvajanju v glavnih potezah vsa prolost, zavijanje in nesramnost taktike (S)tranke (L)judskih (S)leparjev v volilni agitaciji, posebno med kmeti, katere imajo ti farovski netopirji še na zelo neumne. Toda sedaj niso več časi avstrijskih krvnikov in zato se tudi kmečko prebivalstvo iztreznjuje, ker nima več krutega biča nad sabo. V momentu, ko se je g. govornik dotaknil pravilnika bratskih skladnic, je v kotu, kjer je gostovalo celih pet klerikalnih mračnjakov pod vodstvom klerikalnega prvaka Napreta za vrela kakor v osjem gnezdu. Imenovani, ki se je pozneje, ko mu je zmanjkalo vseh sleparskih strankinih sredstev za obrano, izjavil, da je na sestanek službeno poslan od oblastnega odbora (S)tranke (L)judskih (S)leparjev (torej komisar). Imenovani klerikalni veteranjak, ki je bržčas dobro finansiran od g. Korošca, je pač vreden in morda poklican kapitan za rešitev zavožene in potapljajoče se barke. Njegov pajdaš, navzočni Jakopič iz Marnovega, mlad po letih, še mlajši po razumu, je pokazal sicer mnogo korajže, a nikakih zmognosti. Tem gotovejša je torej, da bo barčica plavala le še do 8. februarja. Ta dan se bo potopila z vso mračnjaško posadko v morju volilnih kroglic Narodnega bloka. Imenovana, ki sta zaradi svoje nepredvidnosti izgubila s svojim čenčanjem še tri izmed svojih pristašev, sta morala končno na poziv zborovalcev osramočena molčati. Brihtni Napret je celo stavil za dva «štefana» na zmago klerikalcev v občini Sv. Krištof. Beležimo, da bosta ta dva «štefana» ravno prav za sedmino ob Koroščevem polomu. Ker je imenovani Napret tudi občinski odbornik (SLS.), smo radovedni, kaj ta komedijant tamkaj igra, sicer pa vemo, da je zadnjič na takem mestu, ker je treba vendar nekaj delati, ne pa samo mlati ajdovko. V prihodnje naj ostane doma in krmi svoje kravice, ki mu bodo zato hvaležne, ne pa občane s svojimi budalostmi. Zmaga v naši občini mora biti naša. Kroglice morajo v 4. skrinjico.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Kakor je več ali manj znano, je ustanovil neki trgovec Bregar pri nas svojo trgovino, ker misli, da bo tu delal «kšeft». Toda predobro poznamo mi vse njegove namere, zato bo pri nas slabo uspel. Možak baje namera igrati vlogo klerikalnega špijona. Svetovali bi mu, da naj spremeni svoje načrte, sicer bo njegova trgovina v napredni Šmarjeti slabo uspevala.

ŠMARJETA PRI RIMSKIH TOPLICAH. Pri nas se politična agitacija v zadnjem času prav živahno razvija. Najpridnejši med vsemi je naš mežnar Kori, ki si brusi pote po več dni skupaj po Šmiklavžu. Ima zvestega namestnika (deklo), katero je prav po svoje zdresiral in ki pridno zvoní in navija uro v stolpu. Zato pa imamo železničarji smolo, da pridemo včasih po celo uro prej v službo. Upamo, da bo g. župnik napravil tozadevni red, saj ne dajemo mežnarju bere za politično agitacijo.

RIMSKE TOPLICE. V nedeljo 18. t. m. so zbirali klerikalni ateki na shodu dr. Korošca, ki se je vršil v Celju. Mnogi izmed nas železničarjev, ki se še nismo odločili, so se hoteli udeležiti shoda. Ker je pa bilo označeno na

vabilu, da imajo dostop na shod samo izraziti klerikalni somišljeniki, se večina nas železničarjev shoda ni udeležila, ker nismo izraziti klerikalci, posebno še izza časa ministrovanja klerikalnega ministra Sušnika ne. Edini železničar, ki se je udeležil shoda iz Rimskih Toplic, je bil železniški čuvaj Anton Pinter, katerega zavedni železničarji priporočamo onim, ki so za bivšega ministra Sušnika.

BRDCE PRI DOLU. Kakor marsikje tako tudi pri nas izgublja klerikalizem med ljudstvom zaupanje. Dasi še pred letom dni ni bilo pri nas skoro nobenega naprednjaka, jih je danes mnogo več kakor klerikalcev. Vsi zavedni možje uvidevajo, da znajo klerikalci samo lagati in hujskati proti samostojnim demokratom, četudi imajo baš klerikalci največ napak na sebi. Naše ljudstvo se ne bo več vsedlo na klerikalni lim. Dne 8. februarja bomo Brdčani volili Narodni blok.

SV. ŠTEFAN PRI DOLU. Tudi mi smo se začeli precej zanimati za politično življenje. Z veliko hitrostjo se množi pri nas število onih, ki so za pametno ureditev države. Ni še dolgo, odkar so drveli vsi tukajšnji kmeti in delavci za (S)tranko (L)judskih (S)leparjev, a danes je vse spremenjeno. Večina zavednih mož se je včlanila v JDS., v kateri vidijo, da je zasigurana boljša bodočnost. Uvidevamo, da ne zasije za nas Jugoslovene prej zlata svoboda, dokler ni zrušen zločinski klerikalizem. Zatorej smo se odločili, dne 8. februarja zbrati večino volilnih kroglic v 4. skrinjico.

DOL PRI HRASTNIKU. Dovoljujem si, g. urednik, tudi jaz poročati o naših razmerah. Dobro presojamo politične dogodke in delo vseh strank, zato ni čudno, da ima napredna misel čedalje več pristašev. Večina naših treznih mož se huduje nad bivšimi nesposobnimi tigrovskimi poslanci, kajti gospodarstvo klerikalnih tigrov je popolnoma oslabilo našo državo in provzročilo ljudstvu ogromne davke in celo vrsto drugih nesreč. Če ne bi bilo samostojnih demokratov, bi postali Slovenci pravi sužnji klerikalnega režima. Dne 8. februarja se odločimo za sreskega kandidata dr. Roša. Klerikalni stranki, provzročitelji kuluka, povišanja davkov in drugih sličnih dobrot za kmete in delavce, pa bomo obrnili hrbet. Dolžnost vsakega Dolanca je, da vrže kroglice za svojega domačega kandidata dr. Roša v 4. skrinjico.

MARČ PRI DOLU. Z velikim zanimanjem in navdušenjem smo vzeli na znanje vest, da nastopi kot kandidat Narodnega bloka za srez Laško naš domačin g. dr. Roš. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da je to mož, ki ima radi svojega delovanja za procvit države in koristi ljudstva mnogo zaslug. K največjim podležem in nesramnežem prištevamo one, ki ga napadajo, in to so v prvi vrsti naši klerikalci, ki pa so tako ožigosani, da jim pri nas nihče več ne zaupa in verjame.

HRASTNIK. Pri našem rudniku je v službi paznik Podlogar ml., ki na nesramen način obrekuje napredne rudarje, celo v službi. Ko pride v rov, kjer delajo delavci naprednega prepričanja, jih pozdravi z «Orjunci» itd. Opozarjamo vodstvo rudnika, da napravi nemudoma red.

JURKLOŠTER. Na dan sv. treh kraljev so imeli klerikalci tukaj shod, na katerem je z veliko težavo in z majhnimi uspehi zagovarjal dr. Gosar protiljudsko politiko SLS., kajti naprednih udeležencev je bilo lepa število, in sicer precej več kot klerikalnih. Ta za nas stajajo uspel shod je priča, na kako ostuden način zavijati «Slovenski Gospodar», ko piše v 5. številki o klerikalni zmagi na tukajšnjem shodu. — Oni naravnost barabski napadi «Slovenskega gospodarja» na g. Šnida, ki ga večinoma in

spoštujemo, so nov dokaz, da so klerikalci pravi strokovnjaki v lažeh. Dne 8. februarja bomo pa mi v Jurkloštru vrgli kroglice v 4. skrinjico in s tem uničili doseadanje izkoriščevalce ljudstva.

BRASLOVČE. Naša občina je znana po svojih trdnih in razumnih gospodarjih. Hmelj je prinesel k nam blagostanje in z blagostanjem možnost, da si ljudje nabavijo več čtiva in tako bolj vedo, kaj se godi po svetu. Pri nas je bila pri občinskih volitvah odločno napredna večina in takšna bo ostala tudi sedaj. Mi volilci računamo čisto jasno, da so kroglice vržene za g. Puelja ravno tako izgubljene kakor za klerikalce. Volili bomo Narodni blok in vrgli kroglice v četrto skrinjico. Saj bomo s tem glasovali za kmeta g. Drogenika, ki pozna vse kmečke težave in tudi naše hmeljarske težnje.

ŠOSTANJ. Nedavni vrlo lepo uspeli shod Narodnega bloka pri nas, kjer smo spoznali tudi odličnega nosilca kandidatne liste, narodnega boreca dr. Ljudevika Pivka, je pokazal, da tudi naša šaleška postojanka čvrsto vztraja v narodni in napredni fronti. Narodni živelj v Šostanju in Šaleški dolini se ne da begati z obupanini priganjači vsakojakih strank in strancio in bo dne 8. februarja manifestiral svoje čvrsto, v prestanih bojih z vsemi sovragi slovenske misli preizkušeno narodno prepričanje s tem, da bo oddal kroglice v četrto skrinjico.

SV. ROK NAD ŠMARJEM PRI JELŠAH. (Posirovela in neznačajna mladina.) 21. januarja proti polnoči so prišli pobalini po svojih ponočnjaških potih do Arzenškove hiše pri Sv. Roku nad Šmarjem. Začeli so tčeti in razbijati po oknih ter strli nekaj šip. Ker pa to še ni bilo zadosti, so začeli metati tudi kamenje na omenjeno hišo ter pri tem poškodovali steno in okvire oken. V hiši so seveda že vsi spali, razbijanje in ropotanje pa jih je takoj zbudilo. Morali pa so previdno in tiho iz hiše v spalni obleki, da so tako prepoznali robaline. Ti lepi ponočnjaški razgrajči so od čevljarja Regorška v Korpulah. Imenitno je za takega gospodarja in mojstra, da depušča svojim pobalinom ponoči okrog. Mojster Regoršek naj bi raje fante učil, kako se čevlji delajo in flikajo, da bi čevlji, pri njem narejeni, malo dalje trpeli, kvečjemu vsaj pol leta. Vsekakor pa njegovi ponočnjaški rogovileži ne uidejo zaslužni kazni.

TINSKO. Farovski hlapci, tako imenovani klerikalni pipčki, so pri nas pridno na delu. Od klerikalnih voditeljev nabujskani politični priganjači so se spravili nad Narodni blok. Zakaj pa jim je baš Narodni blok na petu? Zato, ker klerikalci dobro vedo, da bo poleg klerikalcev le Narodni blok dobil mandate. Tinčani - naprednjaki, naše kroglice spustimo dne 8. februarja v 4. skrinjico! V vsako drugo skrinjico izpuščene kroglice so izgubljene; od njih bo imela samo Koroščeva, nam kmetom škodljiva stranka koristi.

KONJIŠKI OKRAJ. G. urednik, iz našega sreza prejmete prav malo novice. Mogoče zato mislite, da popolnoma spimo. Pa se kljub temu gibljemo. Dne 25. t. m. smo imeli dva zaupna sestanka. Prvi se je vršil pri g. Knezu na Ljubnici, kjer so se čule zanimive stvari, posebno pritožbe delavcev g. Hasenbüchla radi majhne meзде. Poslušajte iz strmite: neki delavec v premogokopu zasluži dnevno 50 do 60 kron, so sicer nekateri, ki zaslužijo nekaj več, to je po 100 do 120 kron, toda od te vsote se jim odtegne še za smodnik, katerega rabijo za razstreljevanje premoga v rudokopu. Mogoče boste mislili, g. urednik, da Vas «darbam», pa imam že črno na belem in smo že tudi napravili korake, da se bo ta stvar uredila, čeprav

Mori nas Kranjce

klerikalna kuga;
zdravila zanjo
daje skrinja
druga.

J. Hasenbüchel zavrača delavce, češ, komar ni prav, pa naj pusti. Tam okoli Stranice so majhni posestniki v hribovitih krajih in ker jim posestva ne vržejo toliko, da bi se mogli preživeti, so torej prisiljeni, da si iščejo postranskega zasluzka. To pa g. Hasenbüchel izrablja. Delavci, zaupajte v nas in Narodni blok! Se pred volitvami vam bomo pokazali, da se demokratska stranka zna brigati za vse sloje in torej tudi za delavce, čeprav lete na nas lažnivi očetki, da smo kapitalistična stranka. Ravnali smo se in se bomo ravnali po našem geslu: svoboda, bratstvo in enakost. Škoda, da se ni poprej nihče pritožil, ker zdaj bodo naši nasprotniki takoj začeli kričati, da delamo to v svrhu lovljenja glasov. Tovariši, skrajni čas je, da se pridružimo vsi, kmet ali delavec, demokratski stranki, ki se bo potegovala za pravice vseh krivično zatiranih. Sedaj, ko je 21 tigrov pokazalo nezmožnost, se je začelo tudi pri nas svitati, tako da lahko računamo na lepo število kmečkih in delavskih glasov. Naša skrinjica je četrta. — Tu pri nas se marsikomu čudno vidi, da klerikalci ne prirejajo nikakih javnih shodov, temveč samo tajno lažijo po farovžih, do čim so l. 1923. oblezli vsako najmanjšo kmečko vas. Bojijo se očitkov, bojijo se vprašanj, kaj so ves čas delali v narodni skupščini. — Vse svoje politične nasprotnike opominjam, naj prenehajo širiti govornice, da zaslužim velikanske vsote od strani demokratov za agitacijo. Vsakega obrekovalca, ki ga izsledim, bom pozval pred sodišče, kjer naj doprinese dokaz resnice. — **Frane Petelinšek**, srezki kandidat Narodnega bloka.

PTUJSKA GORA. V nedeljo 25. t. m. smo imeli pri nas v gostilni Klemenčič volilni shod Narodnega bloka, ki je bil zelo dobro obiskan. Govorniki iz Ptuj (dr. Fermevc in namestnik srezkega kandidata gosp. Vindiš) so stvarno pojasnjevali program Narodnega bloka in želi za svoja izvajanja zaslužno priznanje. Shod se je vršil pod predsedstvom domačina gospoda Ivana Pečeta, ki je v svojem lepem začetnem in zaključnem nagovoru žigosal brezdelno politiko klerikalcev in republikancev. Govornikom tudi nekateri navzoči nasprotniki niso mogli ugovarjati. Istočasno so v sosednji gostilni zborovali davidovičevci (dr. Pečovnik) in lomili kopja za klerikalce. Zavezniki-radičevci pa so jim že po prvih besedah z medklici in kričanjem shod popolnoma onemogočili. Intervenirali so celo orožniki, ki so morali dično družbo razgnati. Vsakemu po zasluženju! In tako se predvsem davidovičevcem prav godi, ko jih mlatijo njihovi lastni zavezniki po zobeh. Večina naših zavednih ljudi pa stoji neomajano z Narodnim blokom. In hoče pripomoči 4. skrinjici do zaslužene zmage.

ST. PETER NA MEDVEDJEM SELU. Naš župnik, kateremu delajo nedeljske pridige menda največje preglavice, kajti mož mečka po cele ure in nam navsezadnje le ničesar ne pove, je bil prošle nedeljo tako korajžen in napadel lebe, draga «Domovina», Rotil nas je,

da mora ta «brezverski» list povsod v peč. Poglejte, ljudje božji! List, ki je zagovarjal v svoji zadnji številki pokojnega župnika Sparhakla, torej duhovnega brata g. Pučnika, je brezverski in mora v peč in B. g. varuj da bi se čital v krščanski hiši. Clovek pri zdravi pameti bi mislil, da so g. Pučniku zavreli možgani. Sicer je pa lahko g. župnik brez skrbi; «Domovina» se je našemu kmetskemu prebivalstvu tako priljubila, da se le da ne pade nikomur v glavo, da bi jo sežigal, ampak povemo g. župniku na uho, da gre iz roke v roko in še celo verni pristaši SLS jo radi čitajo, ker piše dostojno, ne pa kakor vaš lažnivi «Slovenski gospodar». G. župnik, le pustite v cerkvi politiko raje lepo v miru: saj ste že gotovo slišali, da je g. Gomilšek odhajal iz St. Petra ob zvokih «plehmuzike». Poznamo vaše protidržavno delovanje, za kar so nam priče na razpolago, in pazite, da ne boste imeli opravka z državnim pravnikom! Svobodno vam vaše prepričanje, a v cerkvi nas pustite s politiko v miru. — Zavedni in napredni šentpetrčani, samostojni kmetje, mi pa agitirajmo od moža do moža in vrzimo 8. februarja vsi svoje kroglice v 4. skrinjico, v skrinjico našega kmečkega kandidata Drogenika. Dovolj imamo obljub lažnivih klerikalcev in farovških gospodov, ki so nam prijazni le takrat, ko nas rabijo, kakor hitro bi jih pa rabili mi, nam pokažejo hrbet. Kmet, zaupaj svojo kroglico kmetu Drogeniku!

ROGAŠKI OKRAJ. (Dopis kmeta.) Pridno sem čital do nedavnega «Slovenskega Gospodarja», ker sem verjel našim duhovnikom, da bomo dosegli mi kmetje na podlagi raznih obljub vse ono, kar je pač potrebno za boljši napredek kmetovalcev. Posrečilo se jim je, da so preslepili tudi mene in slepili so s svojim časopisjem tako premeteno, da se še danes ne morem načuditi svoji krakovidnosti, kako sem sploh mogel kdaj nasesti takšnim farbarijam. «Slovenski Gospodar», ali misliš, da smo pri zadnjih volitvah glasovali za mnogokratno povišanje davkov, katere ste nam obljubili znižati? Z avtonomijo in Makedonijo ste nas krmili islotako le zato, da bi ponižno in z navdušenjem vrgli kroglico za gospode okrog Korošca. Edino zaslugu imate navsezadnje v tem, da ste danes odprli bolj previdno mislečim kmetom oči, ki sedaj spoznavajo vaše slepilo. In danes? S takimi obljubami si več ne upate, temveč ste se omejili v agitaciji samo na pogansko blatenje vseh oseb, ki so vam nasprotni. O, da, ko bi bil naš kandidat posestnik g. Drogenik na vaši listi, častil bi ga hinavski «Slovenski Gospodar» v vsaki številki na osemih straneh in ga poveljal na ministrski stolec. Tako mu pa klerikalni agitatorji od človeka do človeka blatijo pošteno zaupanje med ljudstvom. Do 8. februarja bo blata dovolj in odločili smo se, da bomo vsi klerikalno nesnago ta dan zvozili z velikim vozom na gneč. Sam pekel more biti s «Slovenskim Gospodarjem», da zna ta tako kunšno obračati. Pravi, da je dr. Pivko izdajalec. Podležji, lažnivci, farizeji! Sami neverjamate v to. Ko bi se malo iztreznili in povedali raje nekaj bridke resnice o g. Korošcu. Bog varuj, tega pa že ne, ker potem izgubite ljudstvo, a ljudstvo izgubi vero, a ne v Boga, temveč v vas. Če bi bil Korošec naš, Pivko pa vaš, tedaj bi vam za prvega farbe zmanjkalo. V vero verujemo, v vas pa nikdar več, ker ne govorite in ne pišete v imenu resnice in pravice za blagor bodočnosti preprostega naroda. Zato proč z vsemi takšnimi listi in agitatorji! Komur se doslej niso odprle oči, ostane v imenu «Slovenskega Gospodarja» slep do konca dni. — **Kmet iz rogaškega okraja.**

Na Stajerskem se tudi

klerikalna kuga širi;
pred njo nas tam rešuje
volilna skrinja
štiri.

KOSTRIVNICA. Tudi tukaj nismo zadnji med onimi, ki spoznavajo pogubno dvorezno politiko SLS. Združili smo se 26. t. m. z vrtilni somišljeniki iz sosednjih občin v lepo uspešni shod v Podplatinem, na katerem nam je podal naš delavni kandidat g. Drogenik z nepobitnimi dokazi jasno sliko klerikalne politike od preobrata sem do današnjih dni. Kdo je torej kriv, da se je izročilo leta 1918. vse premoženje kranjske deželne kase Beogradu? Kdo je ukazal v maju 1919. ustrelitev revnih delavcev? Kdo je dal premestiti že leta 1919. naše fantje v Makedonijo, ko re je vojnemu ministru zatrjevalo, da so slovenski fantje nezanesljivi, in prosil za južne polke? Kdo je tisti, ki doma proti ljudstvu blati cirilico, v Beogradu pa je prvi predlagal v derembu 1918. Kdo nam je vedno in najbolj zabavljajl čez previsoke davke, kadar je volil svoje veliče, in jih potem petkratno povišal? Kdo je zahteval na Bledu s pomočjo Radiča in Turkov pri samem kraju samoradikalno vlado, doma po časopisih pa udriš po njej? itd. Vsega tega so krivi klerikalni kolovodje, ki po stari navadi mečejo krivdo seveda na druge. Narod je seveda iskal krivce vseh krivic po drugih taborih, ker je verjel raznim agentom SLS in zašel na limanice «Slovenskega Gospodarja», ki vbrizgavajo strupeno mržnjo do vsega, kar noče plesati z njimi. Širom Slovenije se danes klerikalci že močno zavedajo, da njihove laži s kralkinimi nogami ne pridejo do 8. februarja. Tudi pri nas bo potekel dan volitev v znamenju preobrata na bolje. G. Drogeniku marljivemu narodnemu delavcu, iz ekamo popolno zaupanje in naj bo uverjen, da bo 4. skrinjica pokazala lep uspeh. Klerikalni skrinjici nismo dolžni ničesar več, pač pa imamo še terjati od nje večni dolg sladkih obljub.

ST. JANŽ PRI ZIBIKI. V nedeljo 25. t. m. smo imeli sestanek zaupnikov Narodnega bloka. G. Fink nam je razložil pomen podpisanih izjav in legitimacij, za kar smo mu zelo hvaležni. Povedal nam je še več zanimivosti in nas vzpodbujal k poštinovalnosti za Narodni blok. Nato sta govorila še gg. Srabotnik in Malgaj; posebno pa nas je zanimal govor bivšega republikanca g. Čoha, ki nam je orisal Radičovo podlost in povedal, zakaj je pristopil k Narodnemu bloku. Naša skrinjica je četrta.

St. RUPERT V SLOVENSKIH GORICAH. Ker Vi, g. Ferdo Pohraški, v «Slovenskem Gospodarju» (da ste dopisnik, Vas izdajajo besede) odgovarjate na napačen naslov, Vam pišem v pojasnilo te-le vrstice: Dotični dopis je prišel od preproste kmečke roke, ne pa od kakšnega inteligentnega dopisnika, kakor Vi mislite, ker imate ob koncu neke latinske čačke, kojih mi preprosti ljudje niti ne razumemo. Ne mislite, da smo mi možje tako neumni, da ne bi znali spisati kakšnega dopisa. Tudi imenujete dopisnika lažnika in obrekovalca. Kako to? Saj so nam vendar naša dekleta, ko so prišla 8. prošlega meseca od nuka za Marijino družbo, pripovedovala, da

ste jim med drugim govorili v žagredu ali zakristiji, kako naj gredo od hiše do hiše ter agitirajo za «Slovenskega Gospodarja» in «Strežo». Ali zakristija ni del cerkve, ali ni pod isto streho? Kdo je torej lažnik? Vas ne bo sram stopiti drugič pred dekleta? Pa še nekaj! Pregovor pravi: Nova mella čisto pomet. Tako je menda tudi pri Vas, ko ste prišli k nam, ste govorili dekletom, da radi delate. Kako pa še zdaj? Ako pride kdo po Vas, da bi šli h kakšnemu bolniku, se radi razburite in pravite, da Vas že kličejo, ako kakšno babo bolha piči. Vprašamo Vas, kje pa naj ubog bolnik išče tolažbe, ako ne v zakramentu sv. Rešnjega telesa. Ako hočete, da Vas bo naše ljudstvo kot božjega namestnika spoštovalo, ne razburjajte se za vsako malenkost! Ako ste pa prišli k nam prepričani, bi pač bilo mnogo boljše, da bi Vas ne bilo, ker tega nismo vajeni. Drugič več!

Ruperčan.

SELNICA OB DRAVI. V soboto 17. t. m. smo doživeli lepo slovesnost. Odlikovan je bil s častno diplomom vrli župan g. Martin Hernah, ki županuje v Selnici že nad 25 let in ki je v dobi Avstrije le nerad ustregel zahtevam oblasti. Zato so mu izkazali vrli Selničani čast, ki si jo je kot poštenjak zaslužil. Zastopani so bili pri slovesni podelitvi diplome: občinski odbor, učiteljstvo, pošta, gasilno društvo in orožništvo. Tudi pri gasilnem društvu deluje g. Hernah že dolgo vrsto let. Bil je imenovan za častnega člana, kar si je tudi po pravici zaslužil.

MALA NEDELJA. Vsem so še v spominu govori in obljube dr. Hohnjeca pri zadnjih volitvah. Obljubljal je mnogo, a dosegel ni ničesar za kmetijski stan. Radi tega dr. Hohnjec ni upal več govoriti na javnem shodu, ker se boji ljudske sodbe, ampak se je skrival po zasebnih hišah. Ljudstvo je sito obljub in hujškarij ter hoče in zahteva od svojih poslancev kaj uspehov. Uspehi se dajo doseči le po složnem skupnem delu vseh stanov, zato pozdravljamo skupen nastop Narodnega bloka. V slogi je moč. Vsi na delo za našega kandidata domačina gosp. Jakoba Zemljčiča iz Radince, ki bo najbolj zastopal koristi domačega kmečkega ljudstva. Dne 8. februarja vsi na volišče, vse kroglice v četrti skrinjico! Nobeden naprednjak ne sme ostati doma, ne sme biti izdajalec kmečkemu stanu.

MALA NEDELJA PRI LJUTOMERU. Dne 23. t. m. so se k nam utihotapili g. Hohnjec in agitirali za SLS ter sejali avtonomijo, da nas je bilo kar groza. Najbolj so udrihali po JDS in SKS; pravili so, da so nam vsega zla krivi demokrati. Nam se čudno vidi, kako bi bilo to mogoče, saj je vendar bilo v Beogradu 21 klerikalnih tigrov, ki so zastopali Slovence in vlekli mastne dijete zato, da bi za nas delali. Seveda so tigri ponoči hodili na zabavne večere, nam pa nalagali težka bremena. Če bi rada imela SLS avtonomijo, naj gre v Radgono, kjer je tri vagone avtonomije, ki čaka že dolgo odrešenja. Mislim, da bi jo zdaj dobili, ne da bi plačali carino. G. Hohnjec so tudi pravili, da naj spustimo pri volitvah kroglice v klerikalno skrinjico, češ, da je ta najboljša. To se pravi: zanj in za njegove je najboljše, za nas pa ne. Seveda se mi ne damo več slepariti od tigrov in bomo volili po naši trezni pameti in po lastnem prepričanju. Ko pa g. Hohnjec niso ničesar več vedeli, pa so začeli razlagati povesti s švedskega, katere so najbrže čitali v naprednih listih, namreč v «Jutru». — Še nekaj iz Male nedelje, g. urednik: Na novega leta dan je bila pri nas inštalacija g. župnika. Seveda so se g. župnik zahvalili vsem navzočim, pevskeemu

društvu in našim naprednim muzikantom. Mi pa se imamo sedaj njemu zahvaliti, da nimamo miru pred njim. Dne 11. t. m. so g. župnik besedičili na prižnici: «Kdor ni dal vsega za zvonove, temu se po smrti ne bo zvonilo ali pa samo z enim zvonom.» Tega pa g. župnik niso povedali, koliko so oni prispevali za zvonove. Saj imajo vendar oni najraje dohodke od cerkve. Slišal sem tudi, da so g. župnik pravili, naj si naročimo samo dobre časopise. Baje mislijo pobirati zanje. Župniku je seveda največji trn v peti «Domovina». Svetujemo g. župniku, naj pusti naše časopise pri miru in naj se bavi s cerkvenimi stvarmi. Politika dušnemu pastirju sploh ne pristaja. Če bodo naš župnik zopet postali pravi dušni pastir, se bomo zopet gledali s prijaznimi očmi. Zdaj pa čakajmo mirno na volitve, ker zmaga bo gotovo naša. Pa drugič več. — Opa zovalec.

PODCETRTEK. Dne 22. t. m. je sklicala tukajšnja krajevna organizacija JDS sestanek ob sedmih zvečer. Kljub pozni uri so se sestanka udeležili skoraj vsi člani organizacije. Tajnik sreske organizacije g. Malgaj je poročal o položaju v kozjanskem okraju, ki je zelo razveseljiv za Narodni blok. G. Gobec je v svojem krasnem govoru razlagal nasilja graščakov in kloštrov še v pretečenem stoletju. Naglašal je, da tudi nas čaka še kaj enakega, če se ne bomo zavedali naše dolžnosti napram naši jugoslovenski državi. Ni pa zadosti, da na dan volitev oddamo le mi glasove za Narodni blok v četrti skrinjico, ampak smo si prisegli, da bo vsak izmed nas skušal pridobiti še več drugih volitev za četrti skrinjico. Končalo se je nad tri ure trajajoče zborovanje z iskrenim vzklikom: Živel Narodni blok! Živeli kandidati Narodnega bloka! Naša skrinjica je (4.) četrti. To veleva pamet nam zdrava, da skrinjica naša četrti je prava!

RUSE. (Komunistični dopisnik poka od jeze.) Na naš zadnji dopis v «Domovini» se v komunističnem «Delavsko-kmetijskem listu» oglašja znan gromovnik in poka od jeze, ker smo zadel v živo. Zmerja nas napredne delavce za bando, menda zato, ker ravno mi njega poznamo za bandita, ki mu je vsak nemškutar in narodni odpadnik pod krinko internacionale ljubši kakor pa naroden in napreden tovariš. Take ptičke že poznamo po petju, ezíroma piskanju. A vaše oholosti in sirovošči bo še prej konec, kakor si sami mislite. Živela SSDU!

ORMOŽ. Te dni je bil v Ormožu odrešen odborniške časti Radičev podprenik in kandidat g. Ivan Rojs. Možak nosi skrajno pisano politično sukno. Bil je nemškutar, nato se je ponujal naprednjakom, odirčal ter postal zagrižen klerikalec. Ker se ga je SLS odkrižala, je bil naenkrat radikalec, pri zadnjih občinskih volitvah je pa spravil na noge vse nemškutarje v Ormožu ter prišel s to listo tudi v občinski odbor. Pri sedanjih volitvah kandidira na Radičevi listi ter roma za — blaženo republiko — po ormoškem in rogaškem okraju od hiše do hiše ter obljublja zlate sardove Radičeve republike. To lahko tudi dela, ker ga plača naša država posebej za to v obliki orožniške penzije, katera se mu je pred par leti zaslugo gerenta g. Šerbeca še povišala. Mož je prišel že pod Avstrijo krivično do penzije. V službi se je v Štermanovem vinogradu popolnoma opijanil ter prišel močno pijan v gostilno g. Zavrtnika v Svetinjah, odkoder sta ga odnesla v šolo gospod in gospa Šijarec in mu dovolila, da bi pri njima prenočil. Toda v pijanosti jima je ušel in spotoma natrkan do skrainosti oblečal v senu pri Mihalovskem mlinu na travniku, proti jutru ga je zbudil jutranji hlad in še ves medel

sladkega alkohola jo je mahnil brez puske in čake v Ormož, kjer ga je srečal na potu pri slovenski šoli g. Filip Horvat, ki je šel na delo v svojo kovačnico. Puško in čelado je našel g. Polanec iz Mihalovec v senu ter odnesel najdene stvari k županu g. Bogšu. Še isti dan si je moral službo zanemarjajoči Rojs v spremstvu dveh orožnikov iti po izgubljene stvari. Prišel je v preiskavo. Brihtna glava sestavi krasno vlogo na pristojno mesto, pusti isto podpisati od vsch županov — saj se ga je pri županu našel — simulira slaboumnost ter se mu posreči speljati upravo na led in doseči upokožitev zbog — slaboumnosti. V Jugoslaviji izrabí gerenta g. Šerbeca ter doseže zvišanje svoje penzije. Medtem pa kot upravitelj posojilnice in Kletarskega društva še tudi pridno spravlja tisočake na kup. Sedaj ima krasno penzijo, dasi je v najboljših letih. Država ga plača, a možak agitira za to od hiše do hiše za republiko. Pozivljamo oblastvo, da si to zadevo ogleda od bliže.

KLJUČAROVCI PRI ORMOŽU. Poslušajte, dragi bralci, kako klerikalni veljak ženi svojega sina. Četrtič so se nedavno pri njem zglašili naprošeni dobri govorniki, da bi očetu namignili zastran izročitve posestva. Očka pa je takoj pogruntal, za kaj gre: «Aha, Franček bi se rad oženil; bo pač treba šicgrabov izkopati, da mi ne bo segel preveč pod sukno.» Nič se ni dal omeščati, posestva noče dati iz rok, temveč pravi, da ga bo razdelil na tri dele. Franček pa se nato zasmee: «Hvala, bom pač rajši na vse počakal; vprašam vas pa, kdo je delal in razne potrebne stvari spravil k hiši? Ali, kaj pomaga, ko vidim, da že peša naše gospodarstvo.» Oče Lovro se ne dá omeščati, Franček pa čaka. Če bi vam, dragi bralci, hotel podrobno popisati, kaj vse tak-le klerikalni oče zahteva od svojega sina, ki je delaven mladenič, bi pač vsi rekli: Čudni so ti klerikalni očefje. Pa prihodnjikaj več, saj vam nameram za letošnji pust podati v zabavo nekatere zgodbe, pri katerih upam, da bodo bralci lahko kihali brez paprike. — Opa zovalec.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Star sem že in ubog čevljar, ki hodim «po šteri» od hrama do hrama, da delam čevlje siromakom, bogatinom, obrtnikom, delavcem, kmetom in viničarjem. Povsod, kjer šivam od zgodnje jeseni lanskega leta in komor grem, hvalijo tebe, draga «Domovina». Vsi mladi fantje, ki imajo volilno pravico, vsi do sivolasega starčka preklinjajo Slovensko ljudsko ali Koroščevo stranko, ki so jo morali po receptu našega župnika voliti. Zdaj pa, ko nas je ta župnik zavozil s svojo klerikalno stranko, doni po vsej župniji klic, da gredo vsi 8. februarja volit za Narodni blok, v katerem so samostojni kmetje in samostojni demokrati, to je za 4. skrinjico.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Dragi občani! Mislim sem si, da je to posebna «kunšt», če kdo kaj «cajtinge» piše. Zdi se mi, da za to pač ni potrebno študirati bogoslovje. Če boste, g. urednik, to mojo pisavo obelodanili, bom pridno pisal za vsako številko «Domovine», ki je, hvala Bogu, pri Sv. Tomažu zelo razširjena. V nedeljo 25. t. m. smo imeli klerikalni shod, na katerem je tudi tak nešolan kandidat Bedjanič iz Obreža «brbral», da ni imelo ne glave ne repa. Ljubi g. Bedjanič, iz Vašega govora je bilo razvidno, da bi se vam, če bi prišli v Beograd med poslance, zelo tresle hlačice. Ostanite lepo doma in «štrigajte» Vaše krave. Nas siromakov trpinov ne pripravljajte, da bi volili tisto, kar nam prigovarja naš gosp. župnik, ki ima rad dobro kapljico. Mi vržemo 8. februarja naše

Kdo tu razsaja in razbija?
To je hujskačev kompanija.

Ce bi oblast v roke dobili,
državno stavbo bi razbili.

kroglice vsi v 4. skrinjico in potem bomo rešeni Vašega grešnega klerikalizma, g. župnik Zemljič.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Naš angelsko nedolžni g. Matija Zemljič, ki je po božjem usmiljenju postal župnik tomaževski, ga v svojem blagoslovljenem razpoloženju pije tu nekaj požirkov, tam zopet nekaj kapljic, med potoma tu ali tam kak liter «ali dva, ki mu korajžo da» za agitacijo glede povečanja števila mladih Orlov in glede pobijanja števila naprednjakov. Potem se ga nabere, da sam ne ve, kje in kdaj. Pa vendar je dobro, da si cmoči glavo in srce, ker gre potem stokrat laže domov. Vse je negleno v njegovih zavesti in zdi se mu, kakor bi bile vse to le sanje, ki so sicer neprijetne, a kot sanje kmalu minejo. Kaj ne, gospod, da to z mirno vestjo podpišete, kakor bomo tudi mi vsi na dan 8. februarja z mirno vestjo darovali naše kroglice v 4. skrinjico, ki nam bo prinesla v našo bodočnost obilo sreče, Vašemu klerikalizmu, g. Zemljič, pa dajte ta dan z vašimi zvonovi zvoniti za srečen «Requiescat»

GUSTANJ. Iz naših krajev, ljuba «Domovina», menda še nikoli nisi dobila dopisa. Kakšna krivica v ožgled zanimivostim, ki se dogajajo tukaj! Za volitve n. pr. je iz Guštanja in okolice vse polno kandidatov, ki naj bi že s svojimi imeni polovili vse kroglice tukajšnjih delavcev in kmetov. Nemška lista ima kar dva tukajšnja kandidata: zagrizeni velenemec E. Osslander, veleposestnik, se družijo s svojim namestnikom, slovenskim delavcem H. Škofom. Ni še pozabljeno, kako se je med vojno g. Osslander mastil v svojem gradiču in bogato gostil mega podpolkovnika, renegata Jauernigga, katerega preklinja sleherni tukajšnji delavec radi njegovega brezsrčnega postopanja z ubogo delavsko paro. Jauernigg je ob prevratu komaj ušel mnaščevanju delavskih rok; Osslander pa

se upa tukaj še kandidirati, in kar je najbolj žalostno, najde se še slovenski delavec Škof, pač dvakratni izdajalec, ki dela temu velenemcu šlafazo. Na «komunistični» listi sta tudi dva kandidata iz tukajšnjih krajev. Eden izmed teh niti za svojega očeta ni hotel skrbeti, tako da je moral oče umreti v največji bedi in z nemarjenosti; sedaj pa noče ta «vzorni» sinko lot poslanec «skrbeti» za druge. Brrr... Naj okrajni kandidat na klerikalni listi je dr. Gosar iz Ljubljane. Dr. Gosar verja drugod za delavskega kandidata. Ker pa tukaj potrebnih kroglic ne bo dobil od delavcev, lovi kmete kakšna hinavščina! Kmetje, prihajajoči od sestanka z dr. Gosarjem, so zmajevali z glavami, češ, lepo je že govoril, kako pa bo kaj delal — ali za delavce ali za kmete? Najbrž za nobenega! «Domovina» je po dolgem priromala zopet v te kraje. Vzbudila je mnogo zanimanja. SLS ni za slovensko ljudstvo naredila prav nič. Zato pa vi vsi pametni Guštanjčani, Motulci in Tolstovčani volite Narodni blok, hjer so združeni demokratje in uvidovni samostojni kmetje. Zato:

Ce vržeš v skrinjo,
ki v vrsti je četrta,
v boljše čase
pot ti bo odprta.

V hribih se dela dan

Iz Besnice v dobrunjski občini nam pišejo:

«Slovenec» z dne 27. januarja se je enkrat spomnil tudi nas «hribovcev» ter nas počastil z dopisom, katerega so zlegli nekje «dolinci». Pa ne mogoče, da bi dopisnik poročal kaj pametnega iz našega kraja, n. pr. kako nas tepe, prezira in zastavlja klerikalna Selanova večina v

občinskem zastopu — ne! Samo «špasa» se, ker nas menda smatra le za ljudi, s katerimi lahko uganja burke. Volitve pa so za nas bolj resna stvar, kakor za tistih par najetih klerikalnih razgrajačev iz Poljske občine, ki so nas obiskali preteklo nedeljo in ki se bodo lahko zabavali nad svojo «resnostjo» in «politično zrelostjo», ki veje iz dopisa v «Slovencu».

Domačinom nam je prav iskreno žal, da se napovedani sestanek «Narodnega bloka» v nedeljo «pri Pečarju» ni mogel vršiti vsled nujnega zadržka poročevalcev, o čemer nas e obvestil g. Pavšič. Upamo pa, da se nas «Narodni» blok še spomni pred volitvami — in takrat se bo klerikalna patruija iz Poljske občine, Bevkarjev Jože, Anžurjev France, Mejač in drugovi lahko prepričala, da so shodi «Narodnega bloka» povsod resni in stvarni, če ne sijajni in da nasprotniki na teh shodih ne morejo ovreči niti ene trditve naših govornikov. V nedeljo «pri Pečarju» navzoči domačini iz Besnice, Češnjice, Zagradišča in Sadinje vasi pa smo se brez shoda z g. Pavšičem, ki ima pa čisto drug nastop, kakor poljski teroristi in izzivači, prav mirno in stvarno razgovarjali o volitvah ter pritrjujemo njegovim resnim besedam.

Resnico pa je poročal «Slovenec» v tem, da je bil ta dan res god g. Pavšiča in da smo mu — kakor je to pri nas navada — napravili «ofreht». Gotovo pa ni pričrkoval od nasprotnikov, ker je preskromen, take časti, da bodo njegov god objavili v «Slovencu». Ker so klerikalni razgrajači kljub «ofrehtu» niso dali «potroštati», in da nam hribovcem ni bilo treba jih učiti manire, je g. Pavšič vzel harmoniko ter zaigral. Gotovo se je spomnil, da godba celo na divje zveri blažilno vpliva, toda pri šestorici poljskih tigrov tudi to ni zaleglo. Ker so še vedno zabavljali in se celo hoteli norčevati iz nas domačinov, smo jim že hoteli dati njihovemu obnašanju primerno lekcijo — in le pomirjevalnim besedam g. Pavšiča naj se zahvalijo, da niso skupili, kar so iskali. Svetujemo pa jim, naj v drugič nikar ne hodijo s takim nastopom med nas, ker se jim sicer lahko pripeti, da jim pošteno zagodemo — pa ne s harmoniko!

Klerikalci in vsi naši nasprotniki pa naj si zapomnijo: v hribih se dela dan. Če ravno vlada po dolincih še marsikje črna noč! To dokažemo 8. februarja, ko bomo vrgli kroglice v drugo skrinjico ter volili našega kandidata, domačina iz Rudnika, g. Zebala, nasprotnikom pa pokazali — fige.

Kmetijski pouk

VNOVCEVANJE MLEKA — BISTVEN POGOJ ZA NAPREDEK ŽIVINOREJE.

Poglejmo, kamor hočemo, povsod se nam kaže isti razgled. Povsod vidimo, da je živinoreja z vso svojo kravjerejo in bikorejo uspešno in najbolj napredovala le po tistih krajih in deželah, kjer se je pričelo z mlekarkstvom, pa naj si bo že na ta ali na drug način. Tam, kjer so začeli živinorejci obračati svojo skrb na večjo mlečnost svojih krav in podprli svoje gospodarstvo z dohodki od mleka, tam je šla živinoreja navzgor in je dosegla marsikje že višek svoje vrednosti in dobičkanosti.

Poglejmo v Švico, pogledimo na Dansko in v druge kraje, ki stoje na vrhuncu uspešne živinoreje, povsod vidimo, da je prišla živinoreja do današnjega razvoja *potom mlekarnstva*. Živinorejci so iskali po teh krajih svoje dohodke že od 1. danja v mlekarnstvu. Zaradi tega so se vse bolj zanimali za dobro kravjerejo in po kravjereji tudi za dobro bikorejo, ki je največjega pomena za uspešen napredek kravjereje. Na ta način se je dvignila vsa reja in z njo vred sveda tudi vsi dohodki iz mlekarnstva in živinoreje. Z odbiranjem dobrih bikov in molznic so prišli sčasoma do današnjih dobrih molznih krav in do svoje sploh dragocene živine.

Vsa drugačna slika se nam pa odpira po krajih, kjer igra mleko postraško vlogo pri gospodarskih dohodkih, kakor to vidimo po „vinskih“ in „volovskih“ krajih. Tam je ves napredek silno počasen in težak, ker se gospodarji premalo zanimajo za rejo dobrih krav in zaradi tega tudi premalo za rejo dobrih plemenjakov. In taka slika se kaže tudi po naših krajih. Kjer imajo gospodarji največ smisla za rejo in prekupčijo volov, tam ga manjka za rejo krav in za rejo bikov. Zato pa ne pridemo z našo živinorejo naprej, ker ji manjka dobre in trdne podlage, ker ji manjka stalne reje dobrih krav in dobrih plemenjakov. V takih krajih se živina *preveč menjava in premalo redi*. Živinorejci se radi zatekajo k tujim pasužam, misleč, da bodo z njimi več česegli kakor z dobro domačo rejo.

Za marsikatero kraje bi veliko bolj kazalo, da bi se živinorejci namesto reje volov poprijeli dobre kravjereje, ki bi lahko dosti več nesla, če bi krave molzli in vprezali. To velja posebno za naše metoposestniške razmere in za kraje, kjer bi se dali najti vsi potrebni pogoji za uspešno kravjerejo in za združeno vnovčevanje mleka, ki je in ostane še naprej najvažnejši pogoj za uspešen napredek naše živinoreje.

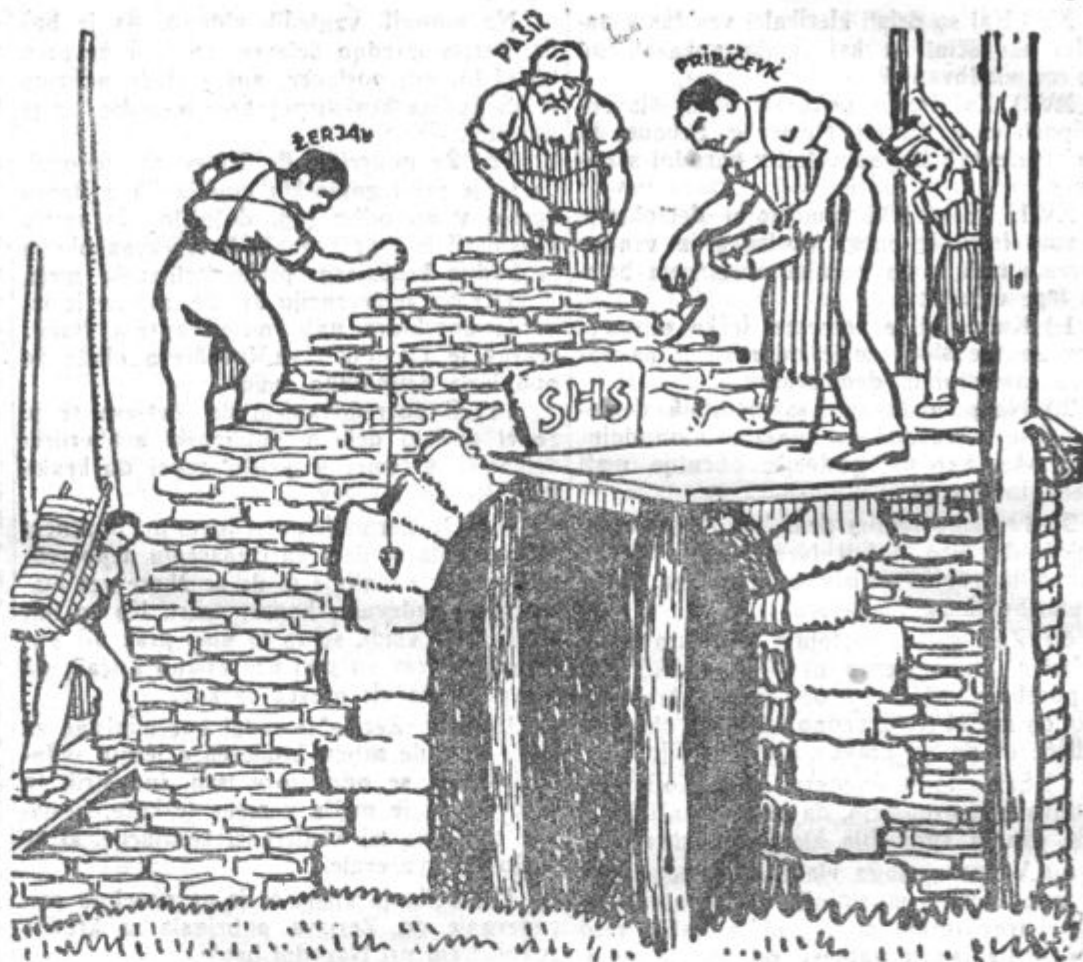
Razno

× Kraljica Marija za vojne sirote. Kraljica Marija je povodom svojega rojstnega dne poklonila vojnim sirotam 15.000 dinarjev za nabavo zimске obleke in drugih potrebščin.

× Potujoča higijenska razstava. Higijenski zavod v Ljubljani pripravlja potujočo higijensko razstavo v večjem obsegu. Razstava bo naložena na velik sanitetni avto, ki jo bo prevažal iz kraja v kraj.

× Ogromno predpotopno pošast so izvalili ameriški lovci in ribiči onstran brega osamljenega jezera Alkala, ki namreč na eni strani zajeda v prašumo, z druge pa je dostopno. In s te strani so lovci videli pošast. Ako je vest resnična, objavili pa so jo vsi ameriški listi, mora ta pošast biti stara kakor zemlja, z žirafjo glavo in 20 do 30 metrov dolgim telesom. Pošast, ki utegne biti redek živ preostanek predpotopnih dvoživk, menda prebiva v duplu na onostranskem jezerskem obrežju.

Klerikalni tigri se ne upajo na sonce. Hvalijo se venomer, da predstavljajo slovensko ljudstvo, a se predenj ne upajo. Niti enega večjega shoda še doslej niso priredili. Imajo samo zaupne sestanke po kaplanijah, hištrnah in orlovskih telovadnicah, kamor spuščajo samo svoje najzvestejše kimavce. Kjer pa pripustijo tudi druge volilce, čujejo marsikatero bridko. In če se prikažejo na svetlo, jim nejevoljno ljudstvo pomehi podplate, kakor je to posebno izkusil Zebot, ki je pri Zgornji Sv. Kungoti tako bežal, da so mu kosti šklepetale.

Za nas pa to je delo pravo: može gradijo nam državo.

Da bo še lepše šlo od rok, ti volil boš napredni blok!

Preden greš volit, pomisli naslednje:

Nesposobnost in nedelavnost opozicijskih strank. — Delo demokratov za ljudski blagor.

I.) Ali so klerikalci, ki so imeli 21 od vseh 26 slovenskih poslancev v narodni skupščini, držali svojo obljubo glede znižanja davkov? Ne! Še podpirali so Markovo vlado, ki je povečala davke. Ko so bili klerikalci v vladi, je še posebno pritiskal davčni vijak.

II.) Kaj je s klerikalno obljubo, da bo dobila Slovenija avtonomijo, če zmagajo klerikalci? Klerikalci se niso po zmagi prav nič brigali za uresničenje svoje avtonomije, ker bi nam ta prinesla ponovno ogromno povečanje davkov, s čemer bi se prehitro razkrinkalo, da je bila njihova avtonomija le volilni lim za nezadovoljneže.

III.) Kako so držali klerikalci obljubo glede izvedbe agrarne reforme? Ali ni g. Vesenjak kot minister za agrarno reformo izločil velik del škofovega posestva iz agrarne reforme?

IV.) Kaj je s klerikalno obljubo glede službovanja slovenskih fantov-vojakov v ožji domovini?

V.) Klerikalci so podpirali Markovo vlado, ki je povišala takse in železniške tarife.

VI.) Klerikalci so podpirali Markovo vlado, ki je uvedla kuluk, katerega so morali potem pod pritiskom samostojnih demokratov odpraviti.

VII.) Kako je s klerikalnimi obljubami, da bo Korošec takoj po izvolitvi znižal cene?

VIII.) Kdo je dal streljati na ubogo delavstvo na Zaloški cesti v Ljubljani, kjer je izgubilo življenje 13 oseb?

IX.) Klerikalci so uganjali, ko so bili v vladi, najhujšo korupcijo. Hoteli so oslepiti državno blagajno za ogromne vsote, ko so izdali naredbo za cenejši prevoz živil iz Banata, a so potem vozne liste prodajali po 500 do 800 dinarjev.

X.) Klerikalci so v vladi izvajali najgrše nasilje, ko so preganjali uradništvo njim nasprotnega političnega naziranja.

XI.) Klerikalci so vedno kričali, da vojaštvo ogromno stane, toda Davidovičeva-Koroščeva vlača je poročala Zvezi narodov, da ne more znižati vojaškega kontingenta ter ničesar storiti za razoroženje. Ta vlada je tudi povišala proračun za vojsko in mornarico za 2 milijardi.

XII.) Klerikalci so dali, ko so bili v vladi, poplavljenecem le pol milijona dinarjev.

XIII.) Klerikalci so skušali v Ljubljani škodovati vinogradnikom s tem, da so hoteli na vino uvesti visoke davščine ter s tem preprečiti dovoz vina v Ljubljano. Da so to namero opustili, je tudi zasluga našega lista, ki se je odločno zavzel proti tej grdi nakani.

XIV.) Ko so bili klerikalci na vladi, so izdali takšno uredbo o «povišanju» doklad za upokojujence, da je okrog 2000 slovenskih upokojenih poduradnikov in slug pričelo dobivati pokojnine, ki so za 50 do 200 dinarjev manjše od prejšnjih.

XV.) Kaj so delali klerikalci ves čas v narodni skupščini in kaj imajo pokazati od svojega vladovanja?

XVI.) Kaj imajo pokazati ostali slovenski poslanci g. Pucelj, Nemeč g. Schauer in dva radičevca? Kaj so delali v narodni skupščini?

XVII.) Slovenski samostojni demokrati pa smo imeli le enega poslanca in vendar moremo tudi samo z enim poslancem beležiti lepe uspehe:

1.) Kuluk, ki je pomenjal težko obremenitev za vse sloje, se je odpravil le na zahtevo samostojnih demokratov.

2.) Na posredovanje samostojnih demokratov se je povišal minimum za dohodninske davke, kar najugodnejše občutijo mali kmetje in obrtniki.

3.) Le samostojnim demokratom se je zahvaliti, da niso dobili Nemci nazaj svojih nekdanjih trdnjav celjskega nemškega doma in mariborskega gledališča.

4.) Zasluga samostojnih demokratov je razširjenje kompetence okrajnih sodišč, kar je posebno važno za podeželsko prebivalstvo, da mu ni treba vedno tekatj na okrožno sodišče in da se pravde hitreje rešijo.

5.) Samostojni demokrati so s svojim posredovanjem preprečili, da bi se v naši Kmetijski družbi vgnezdila klerikalna korupcija.

6.) Važna zasluga vlade narodnega bloka, predvsem samostojnih demokratov, je, da pri trgovinskih pogajanjih z Italijo niso prodrle italijanske zahteve po uvozu njihovih vin v našo državo, ki še svojih vin ne more razpečati.

7.) Vlada Narodnega bloka je s spretno gospodarsko politiko povečala izvoz tako, da beležimo v letu 1924. prvič po prevratu prebitok našega izvoza nad uvozom v ogromni vsoti 1 milijarde dinarjev.

8.) Vlada Narodnega bloka je s svojo dosledno valutno politiko in s pametnim gospodarstvom, zlasti s povečanim izvozom dvignila vrednost našega denarja, in ko je pričela delati red v državi ter dala zapreti boljševiskega agenta Radiča, je dinar poskočil na takšno višino, ki je ni nihče pričakoval. To je najlepše znamenje, da je inozemstvo ugodno odločen nastop vlade za red v državi. Inozemstvo namreč niso naši klerikalci, ki so takrat kričali, da je aretacija Radiča nasilje, temveč je inozemstvo mirno ugotovilo, da se dela tudi v Jugoslaviji red, kakršen je že v vseh velikih evropskih državah, kjer bi takšnega prismojenega ljudskega zapeljivca Radiča niti 24 ur ne pustili na svobodi.

9.) JDS. je izposlovala zakonsko pooblastilo, da se morajo izvršiti nove volitve v Trgovsko in obrtniško zbornico.

10.) Prekmurska proga od Ormoža do Murske Sobotice, ki je bila otvorjena v novembru, je izključno delo JDS.

11.) Slovenci demokratije so imeli le enega poslanca, toda znali so v Beogradu tudi s svojim vplivom mnogo doseči. Klerikalci sami priznavajo na svojih shodih, da ima dr. Žerjav v Beogradu velikanski vpliv in dostop na marsikatera mesta, kamor klerikalci ne morejo. Tako klerikalci najizbornejše agitirajo za dr. Žerjavo. Dr. Žerjav je v Beogradu ugledna in uvaževana oseba, zato je bil tudi poklican v novo volilno vladno, dasi ni bil poslanec. Čeprav nimamo sedaj narodne skupščine in je delo te vlade omejeno v prvi vrsti na pripravo volitev, vendar tudi sedanja vlada ne pozablja na ljudske koristi.

Na mnogih vzgledih vidimo, da je baš dr. Žerjav izredno delaven. Delal je že prej, ko ni bil niti poslanec, niti v vladi, a briga se za ljudske koristi posebno še sedaj, ko je minister.

12.) Že poprej je dr. Žerjav posredoval, da se je pri trgovinskih pogajanjih z Italijo vneslo v pogodbo tudi določilo, da smejo krošnjari iz logaškega in kočevskega okraja svobodno krošnjari preko italijanske meje.

13.) Na intervencijo dr. Žerjava se je izvršila korektura našr meje napram Italiji, čeprav je Davidovičeva-Koroščeva vlada že podpisala definitivno mejo.

14.) S posredovanjem dr. Žerjava se je zopet pričelo delo v ljubljanski artiljerijski delavnici, s čemer je prišlo zopet do kruha lepo število revšev.

15.) Dr. Žerjav je posredoval pri finalnem ministru, da se delo na izenačenju neposrednih davkov nadaljuje in da se zbere ves material za zadevni zakonski načrt. Ko so bili klerikalci v vladi, se za to niso prav nič pobrigali, čeprav so prej neprestano kričali, da Slovenija plačuje preveč davkov.

16.) Dr. Žerjav je sedaj kot minister za šume in rude sklical konferenco lesnih industrijev, da se odpomore lesni industriji in trgovini, ki je prišla v resne težkoče. Sestavile so se na tej konferenci resolucije, ki se bodo vse uvaževale.

17.) Sedanja vlada se je na posebno prizadevanje dr. Žerjava pobrigala za kredite rokodelcem pri Narodni banki.

18.) Dr. Žerjav se je prizadeval za to, da je vlada sprejela 100milijonski kredit za posebne doklade invalidom. Ta kredit se že izplačuje.

19.) Dr. Žerjav in JDS. so začeli odločno akcijo, da se v domačih podjetjih zaposlujejo domačini in izločijo tujci. V svrhu izogitve nezaposlenosti, ki grozi delavstvu, odločno zahtevajo uvedbo nove carinske tarife, ki štiti izdelke obrti v Sloveniji pred tujo konkurenco.

20.) Dr. Žerjav se je odločno zavzel za državne miloščinarije in male upokojece, da se jim izplačajo doklade, zlasti za orožniške upokojece.

21.) Dr. Žerjav je za novi proračun izposloval izredne kredite za kmetijstvo v Sloveniji, zlasti za kmetijsko šolstvo, za živinorejo, za planinstvo, vinogradništvo in melioracije.

22.) Dr. Žerjav je v svojem resoru kmetom izposloval ugodnosti za uporabo, razširjenje in izboljšanje planin v državnih šumah. Odredil je ustanovitev drevesnic za gozdoznanje v vsakem okraju.

23.) Dr. Žerjav je uredil s poddržavljenjem južne železnice plače in avanse železničarjem, izposloval, da so bili prevedeni na novi zakon. Izposloval je razširjenje kolodvora na Rakeku, otvoritev in ureditev več malih postaj, elektrifikacijo kurilnice v Ljubljani in dosegel ugoden sklep za izplačilo rekviriranih zemljišč na Teznu v Mariboru.

24.) Dr. Žerjav je zaustavil padanje prometa na Južni železnici z zopetno pridobitvijo tranzita češkoslovaškega in avstrijskega blaga v Trst in s tem zaustavil odpuščanje domačih železničarjev.

25.) Dr. Žerjav je izposloval zadostne kredite za bolnice v Sloveniji.

26.) Zahteva samostojnih demokratov je, da se ponovno uvedejo davčni plačilni nalogi, da bodo davkoplačevalci vedeli, za kaj davke plačujejo. Ta naša zahteva bo goovo prodrila.

27.) Zasluga samostojnih demokratov, zlasti tudi intervencije dr. Žerjava, je zopetna uvedba davčnih komisij, ki so vsaj nekoliko ublažile kruto davčno prakso.

28.) Klerikalci so vzeli gasilcem pravico do znižanih voženi po železnici, katero pravico so jim morali zopet izposlovati samostojni demokrati. Na predlog dr. Žerjava je bilo baš zadnje mesece odlikovanih več zasluženih slovenskih gasilcev brez razlike strank. S tem je država priznala požrtvovalno delo naših podeželskih ognjegascev.

Tako smo našli nekaj od velikega dela, ki ga lahko pokaže vlada narodnega bloka, pri kateri so, kakor smo videli, častno sodelovali samostojni demokrati, med temi posebno tudi slovenski samostojni demokrati, čeprav smo imeli prej v narodni skupščini le enega poslanca. Pri tej priliki še enkrat vprašamo: Kaj so napravili klerikalci, kaj g. Pucelj, kaj g. Schauer in kaj obadva slovenska radičevca?

Ker naši nasprotniki nimajo pokazati nikakega uspeha, s katerim bi agitirali za stranko pri ljudstvu, zopet samo psujejo, si izmišljujejo klevete, kradejo čast našim kandidatom, poštenim ljudem, ter po svoji stari navadi zonet — obljublajo. Slovenski demokrati imajo pokazati precej doseženih uspehov, a če bi imeli toliko poslancev, kakor so jih imeli klerikalci, bi naši poslanci dosegli vse zahteve, ki jih postavlja naše ljudstvo. Čim več poslancev bo imel Narodni blok v Sloveniji, tem več dela za ljudstvo lahko pričakujemo. Dovolj smo pokazali, da razumemo ljudske težnje. Volilci, če hočete, da se bo tako delo nadaljevalo in da nas bodo v Beogradu še bolj uvaževali, tedaj vrzite vsi svoje krogljice NA KRANJSKEM V DRUGO (2.), A NA ŠTAJERSKEM V ČETRTO (4.) SKRINJICO.

NAŠI VOLILNI SHODI IN SEŠTANKI.

Zaslepljencom se odpirajo oči. Volilni shodi Narodnega bloka za srez Konjice. Dne 25. t. m. sta se vršila dva zapurna sestanka: eden na Ljubnici, drugi v Tepanjah. Poročali so gg.: srezki kandidat Fr. je Petelinšek, dr. Anton Prus in notar Jereb. — Dne 1. februarja se bo vršil javni shod v Konjicah ob 10. uri dopoldne v prostorih okrajne posojilnice, popoldne ob 2. uri sestanek v Draži vasi v gostilni Marguč; dne 2. februarja javni shod v Zrečah ob pol 9. uri dopoldne v prostorih Martina Kročuna, popoldne ob 2. uri v prostorih g. Kuneja v Oplotnici. Govorili bodo srezki kandidat g. Petelinšek iz Oplotnice, gg. dr. Reisman in Doležal iz Maribora.

Tedenske novosti

* Važno za naše dopisnike. Za prihodnja številka pošljite dopise takoj, da jih bomo imeli najkasneje do ponedeljka v rokah. Rad bi preobličile gradiva pozneje došlih dopisov ne bomo mogli priobčiti.

* Zahvala Jugoslovenske gasilske zveze ministru dr. Žerjavu. Jugoslovenska gasilska zveza v Ljubljani je poslala ministru za šume in rudnike dr. Žerjavu naslednjo zahvalo: «Upoštevajoč Vaše vsestransko zanimanje in dobrohotno naklonjenost ter pomoč v dosegu teženj slovenskega gasilstva je odbor Jugoslovenske gasilske zveze v Ljubljani na seji dne 30. decembra 1924 sklenil izreči Vam najiskrenejšo zahvalo z vljudno prošnjo, da blagovolite tudi v bodoče dobrohotno podpirati razvoj in napredek prepotrebne gasilske organizacije».

* **Shodi in sestanki Narodnega bloka** so po vsej državi številno obiskani. Kakor je sedaj razpoloženje med jugoslovenskim narodom, upamo lahko na ogromno večino. Narod odpira oči in ne verjame več zapeljivcem, ki so jih le sladke besede, delati pa ne znajo ničesar. Narodni blok bo dobil kakšnih 170 do 180 mandatorov v državi ter bo tako vzel vlado v svoje roke in uredil državo po geslu: svoboda, bratstvo, enakost.

* **Stroga papeževa obsodba klerikalnega časopisja.** Te dni so bili Sveti Stolicji predloženi dokazi o zločinskem rovarjenju našega klerikalnega časopisja, ki se po krivici samolastno naziva katoliško. Med glavnimi dokazi se nahajajo posamezne številke obeh listov ljubljanskega škofa «Domoljuba» in «Slovenca». Predloženi članki in notice teh dveh listov so v Vatikanu povzročili pravo ogorčenje. V smislu papeževega navodila so dobili vatikanski uradi nalog za nadaljnje ukrepe. Sv. stolica je obveščena, da je bil «Domoljub» med tem ustavljen, kar ona s stališča cerkvene politike in krščanske morale popolnoma odobrava. Papežev uradni list je objavil članek, v katerem se najodločneje obsodba gonja slovenskega klerikalnega časopisja ter se poziva škofi, naj kreirajo na pot resnice, pravice in krščanske ljubezni. Obenem pravi dotični članek, da so katoliki lahko tudi pristaši drugih strank. Tako je torej sv. oče enkrat jasno povedal, da naša duhovščina le farha, laže in zlorablja vero, kadar trdi, da se ne smemo organizirati v drugih strankah. In naša demokratska stranka je nač. bolj za vero kakor klerikalna, kajti demokratje smo proti verskim zlorabam v prosvetne stvari in za čistost Kristusovih nauk.

* **Ljubljanskega škofa nameravajo radi nepokornosti napram sv. očetu internirati v kakšnem samostanu.** Iz Rima poročajo: V poučenih vatikanskih krogih zatrjujejo, da ljubljanski škof radi dovoljenja verskih zlorab in nesposobnosti ne spada več na svoje mesto. Domneva se, da bo sv. oče po izvršeni preiskavi dal ljubljanskega škofa internirati v kakšnem samostanu v Italiji.

* **Slovenski farovži ustanavljajo novo vero.** Kakor doznavamo iz popolnoma zanesljivih krogov, se namerava naša politikujoča duhovščina odločno upreti zapovedi sv. očeta, ki zabranjuje mešanje svete vere s posvetno politiko. Ker pa duhovščina ve, da bo vrhovni poglavar katoliške cerkve vztrajal na tej svoji zahtevi, se pripravila med našimi farovži odstop od katoliške in ustanovitev takšne vere, ki bo prilagodena morali naše duhovščine. Namesto katekizma bodo po šolah čitali «Slovenca», «Slovenskega gospodarja» in «Stražo», zlasti takšne številke, ki so polne poučnih izrazov, kakor bandit, tolovaj, ropar, tat, Judež, Iškarijot, cigan, korupcija itd. itd. Šolarji, ki se bodo naučili največ psovka, bodo posebno nagrajeni. S tem se misli dvigniti morala našega ljudstva. Amen!

* **Odlikovanja naših županov.** Kralj Aleksander je odlikoval z redom sv. Sava V. razreda gosp. Josipa Globočnika, župana v Železnikih, z zlato kolajno za državljanske zasluge pa župana g. Ivana Jezerška v Oslici.

* **Vsem občinskim uradom.** Po volilnem zakonu imajo volilni odbori v svojem postopovanju na voliščih sestaviti več zapisnikov.

Da se olajša volilnemu odboru sestava teh zapisnikov in s tem tudi glavnemu volilnemu odboru pregledovanje volilnih spisov, bo deželno sodišče vsem voliščem v volilnem okrožju Ljubljana - Novo mesto poslalo litografirane zapisnike. Volilni odbori naj uporabljajo le te zapisnike, katere je pismeno izpolniti.

* **Podpore trboveljskim rudarjem.** Na inicijativo srezkega kandidata Narodnega bloka dr. Josipa Bohinjca je T. D. prodala nafto, da izplača takoj vsem prizadetim enkratno podporo. Posebna deputacija rudarjev se je te dni zahvalila g. dr. Bohincju za uspešno intervencijo.

* **Inž. Serbec in cigare.** Zgodilo se je med vojno v neki gorenjski vasi. Takrat so se dobili, kakor znano, vsi tobačni izdelki in tako tudi cigare samo na izkaznice. Inž. Serbec, velik gospod, seveda tega ni upošteval ter je zahteval od nekega trafikanta cigare, katerih pa po tedanjih predpisih ni mogel kar tako dobiti. Gosp. Dušan Serbec, ravnatelj elektrarne, je nahiril trafikanta, češ, ako nimate zame cigar, nimam jaz za vas električnega toka. In res je takratni ravnatelj in sedanjí izvrstni kandidat SLS. inž. Dušan Serbec odvezel še istega dne trafikantu električni tok.

* **G. Pucelj tudi krepko udari.** Ljubljansko okrajno sodišče je razpravljalo te dni o pretepu g. Pucelja, ki je nedavno na Grosupeljskem kolodvoru pobil s pestjo na tla nekega vračajočega se Amerikanca g. Jozefa Kardiša. G. Pucelj je g. Kardiša pobil do nezavesti in je ranjenec ležal še tri dni v omotici. Zagovornik g. Pucelja je pred sodiščem dosegel, da se je razprava preložila, ker se bo zaslišala še ena priča. Opasno je, da bo g. Pucelj preizkušal svojo pest tudi na volilnih shodih.

* **Vzoren dušni pastir** je Ciril Milavec, kaplan na Igu, ki je znan politični hujskač v cerkvi in izven nje, kar vzbujala občno ogorčenje med poštenimi župljani. Radi njegovega hujskanja je moralo posredovati celo okrajno glavarstvo, ki ga je ponovno pozvalo na razgovor. Toda, kaj hočete meni, si je mislil kaplan Milavec in zavračal vse pozive okrajnega glavarstva, ki mu je končno zagrozilo, da ga bo dalo privesti z orožniki. Kaplan Milavec je bil tako predrzen, da se je vrhu tega še norčeval iz oblasti. Ko se je končno le oglašil pri okrajnem glavarstvu, so ga obsodili na denarno globo 1000 dinarjev ali v primeru neizterljivosti v zaporno kazen.

* **Ljudsko štetje v Mariboru.** Meseca decembra se je vršilo v Mariboru ljudsko štetje, na podlagi katerega šteje Maribor sedaj 28.379 prebivalcev, in sicer 13.178 moških in 15.201 žensk. Po narodnosti je: 26.872 Jugoslovenov, 663 Avstrijcev, 419 Čehoslovakov, 214 Italijanov, 72 Rusov, 41 Madžarov, 29 Nemcev 7 Francozov, 12 Poljakov, 6 Švicarjev, 6 Amerikancev in 2 Grka. Z vojaštvom vred šteje Maribor okoli 35.000 prebivalcev. Po zadnji statistiki je mesto štelo 30.641 oseb.

* **Vojaške zadeve.** Rojstni letnik 1907. je stopil s 1. januarjem 1925. v vojaško dolžnost. Letošnji nabori se bodo vršili najbrž že spomladi. K naboru pridejo rojstni letniki 1900, 1901, 1903, 1904 in 1905.

* **Povratek Jugoslovanov iz Rusije.** Naš poslanik v Varšavi g. Simić se zavzema za to, da se vrnejo naši državljani, ki se še vedno nahajajo v Rusiji. Te dni se pripelje zopet večji transport Jugoslovanov v domovino.

* **Otvoritev pošte v Topolšici.** V državnem zdravilišču Topolšici je bila dne 12. t. m. otvorena pošta. Poštni okoliš tvorijo naslednji kraji: Topolšica-toplice, Lom in Sv. Jakob. Nova pošta ima ob delavnikih dvakratno, ob nedeljah in praznikih pa enkratno zvezo s šoštanjsko pošto po svojem slu.

* **Čaruga bo obošen.** Prošnja slavonskega razbojnika Jove Čaruge za pomiloščenje je bila odbita. Čaruga bo obošen že prihodnje dni.

* **Kot nadomestilo za «Domoljuba»** dobivajo bivši «Domoljubovi» naročniki ob četrtkih «Slovenca», ki je seveda «Domoljubu» primerno prikrojen. Človeku se obrača želodec od gnusa, ko bere ta bogokletni, banditski in sirovi časopisni izvirček, v katerega pišejo do mozga pokvarjeni, perverzni izprijeneci. Zdi se, kakor da hoče ta banda popolnoma izriniti iz src našega ljudstva vsak čut za poštenost in čast. In takšen list pravi, da je branilec krščanstva. Ali ni bogokletnost, ki kriči do neba?

* **Velevažna knjiga.** Doznavamo iz uredništva «Kmetijskega lista», da njegov urednik in bivši poslanec g. Ivan Pucelj pripravljala velikansko knjigo svojih spominov z naslovom: «Kaj sem delal kot minister in poslanec?» — Mi sicer vemo, da je na to vprašanje edini pravilni odgovor: «Nič!» Toda ker nam iz uredništva «Kmetijskega lista» zagotavljajo, da bo gospod Pucelj začel to knjigo pisati šele po volitvah, si mislimo: Po volitvah bo imel časa dovolj, ker v Beograd kot poslanec ne pojde več.

* **Visoka starost.** V Škofji Loki je umrla v 97. letu starosti ga. Zofija Guldenprein. Blag ji spomin!

* **Plavljenje na Dravi ustavljeno.** Drava je radi suhe zime tako zelo padla, da je promet s splavi nemogoč in popolnoma ustavljen.

* **Uboj v Devici Mariji v Polju.** Ko se je v nedeljo zvečer vračal delavec Albin Habič iz gostilne v Devici Mariji v Polju proti domu, ga je na cesti počakal neznan napadalec in ga udaril s kolom tako močno po glavi, da je Habič včeraj v ljubljanski bolnici podlegel težkim poškodbam. Habič je bil zaposlen v večški papirnici.

* **Konec sveta bi bil klerikalnim tigrom** in Pucelju bolj zaželen kakor pa njihova propast pri volitvah. Mislijo si: če že vse vrag vzame naj tudi Narodni blok. Zato rjujejo kakor pred vesoljnim potopom, toda rjujejo le zase. Oni se bodo potopili, Narodni blok pa šele prav razpne svoja jadra.

Iz raznih krajev

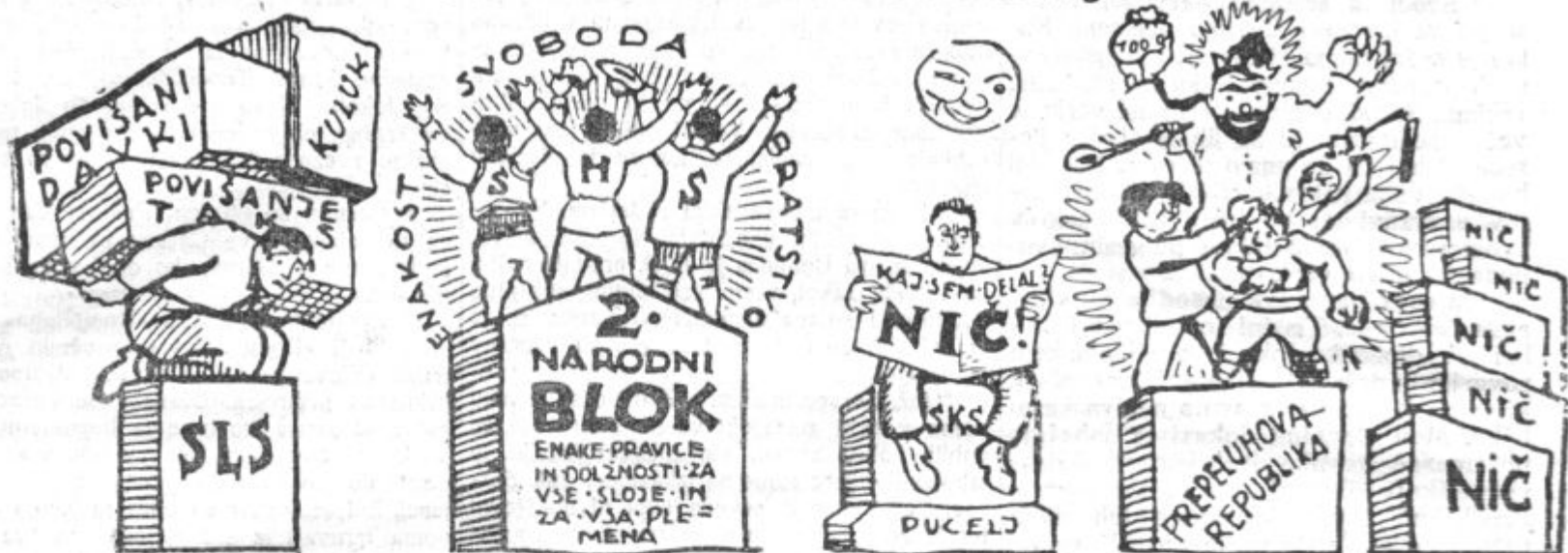
* **V Dobrunjah** so v nedeljo zvečer neznan storilec napadli mirno se domov vračajočega delavca Josipa Rusa in ga težko poškodovali na glavi. Rus je bil prepeljan v ljubljansko bolnico.

* **V Kamniku** je umrl v visoki starosti 80 let splošno priljubljeni čevljar g. Josip Fugec. Bil je zaveden narodnjak. Blag mu spomin!

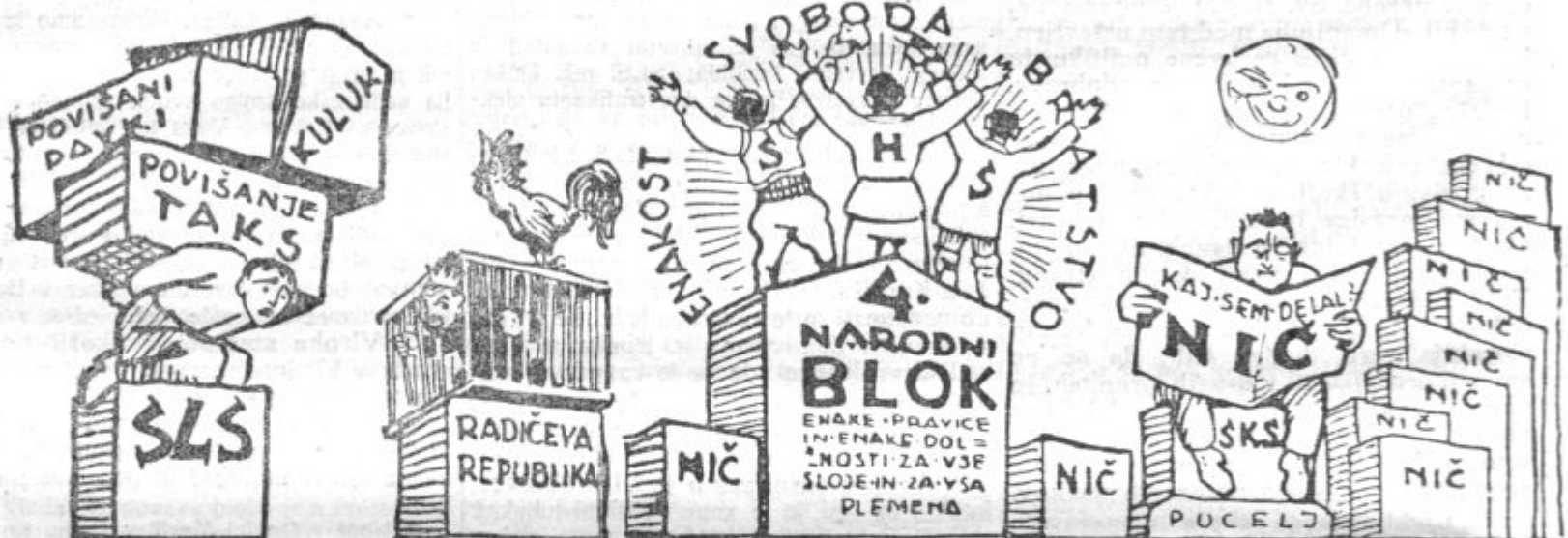
* **Pri Sv. Štefanu pri Trebnjem** so nagajali fantje kolarskemu pomočniku Žepiču, ker je padel s konja, ki ga je hotel napajati. V jezi je Žepič zabedel posestnikovega sina Antona Mišiča z Rožnega vrha. Žepič se izgovarja s pijanostjo.

* **Pri Sv. Mičlavžu na Dravskem polju** so neznan tatovi ukradli posestniku Janezu Potočniku iz hleva kobilu, vredno 7500 Din.

Kaj nam obeta devet kranjskih

in štirinajst štajerskih skrinjic?

* V Mozirju je umrl g. Ivan Klemenak, ugleden posestnik in član načelstva mozirske posojilnice. Blag mu spomin!

* Na Rečici pri Bledu je v ponedeljek rano zjutraj izbruhnil na Pemovem hlevu ogej, ki se je nalo razširil tudi na sosednja gospodarska poslopja ter restavracijo Mangart, last g. Franca Arha. Na kraj nesreče je prišlo domače gasilno društvo in ukrenilo vse potrebno, da se je ogenj omejil. Škoda je ogromna.

* V Slivni pri Vačah je umrl 20. t. m. v starosti 79 let posestnik g. Jožef Krihlikar. Pokojnik je bil poštenjak ves čas svojega življenja in daleč naokrog spoštovan. Mnogo let je bil tudi cerkveni ključar. Zapušča dve hčerki. Naj mu bo lahka slovenska zemljica!

* V Starem dvoru pri Radečah je umrl g. Anton Zavrl, posestnik, dober gospodar in kremenit značaj. Blag mu spomin.

* V Breznici se je v sredo 21. t. m. ustanovila krajevna organizacija JDS. za brezniško občino. Za predsednika je bil izvoljen g. Ivan Bizjak iz Most. Pozivajo se somišljeniki, da prijavijo svoj vstop. Vsi somišljeniki dobijo v vseh zadevah potrebna pojasnila pri krajevni organizaciji, česar naj bi se vsi pridno posluževali.

* Pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah je prošli ponedeljek pogorela hiša posestnika g. Kukovca. Gasilna akcija je bila radi pomanjkanja vode zelo težavna. Kako je ogenj nastal, ni znano.

* V Trbovljah je preminula ga. Ana Gorjup, soproga g. Jura Gorjupa, upravitelja Trboveljske premogokopne družbe. Pokojnici blag spomin!

* V Preserju se je pri kopanju vodnjaka smrtno ponesrečil J. Zalokar iz Mengša. V globočini 12 metrov je z gramozom napolnil veliko železno posodo, nakar so jo zunaj čakajoči po žici potegnili navzgor. Ko je bila posoda blizu vrha, se je

žica utrgala in posoda z gramozom je padla Zalokarju na glavo. Nesrečnik je bil takoj mrtev. Blag mu spomin!

* V Bukovici je umrl 22. t. m. po dolgi muke polni bolezni občnoznaní tesarski mojster g. Anton Kranic v 49. letu svoje starosti. Bil je blaga duša, zelo podieten in naprednega mišljenja. Naj mu bo zemljica lahka, težko prizadeti rodbini pa najglobokejše sožalje.

RAZDELITEV NAGRAD NAJMARLJIVEJŠIM NABIRALCEM NOVIH NAROČNIKOV.

Ravnajoči se strogo po stavljenih pogojih smo razdelili nagrade med one najmarljivejše nabiralce, ki so izpolnili vse pogoje. Najiskrenejše se zahvaljujemo vsem, ki so pripomogli do razširjenja našega lista. V svrhu kontrole, da so se nagrade pravilno razdelile, navajamo v oklepajih številke polletnih naročnin.

Prvo darilo dobi Franc Arh, Srednja vas v Bohinju (24 polletnih naročnin); drugo Stanko Stupica, Šmarje pri Jelšah (19 polletnih naročnin); tretje Julka Povšnar-Zalokar, Kokra (16 polletnih naročnin); četrto Ivan Pangerc, Rečica, pošta Bled (13 polletnih naročnin); peto Franjo Žurbi, podpreglednik finančne kontrole, Kranjska gora (13 polletnih naročnin); šesto Rudolf Mejak, Vrbinska vas, p. Videm pri Krškem (12 polletnih naroč-

nin); sedmo Franc Kvas, Stranice, p. Koprivce (11 polletnih naročnin); osmo Franc Košir, gostilničar, Preserje (10 polletnih naročnin); deveto Ivan Brežan, Koprivnik, p. Bohinjska Bistrica (9 polletnih naročnin); deseto Franc Regoršek, Mal Lipoglav, Loče pri Poljčanah (8 polletnih naročnin). «Domovino» dobe eno leto zastoj: France Dvoršak, Sveča, p. Ptuj-ska gora (5 polletnih naročnin); Franc Senica, Loke pri Trbovljah (7); Oton Arzenšek, Sv. Rok, Šmarje pri Jelšah (5); Ivan Reven, čevljar v Novi vasi, p. Žiri (6); Konrad Ažman, stražmojster pri KJ.D., Jesenice-Fužine (6).

Ker smo rekli v razpisu za nagrade, da mora biti s tekmo nabranih najmanj pet novih naročnikov, ki plačajo vsak za pol leta naročnino, odnosno se plačana celoletna naročnina računa pri tekmi za nagrado za dva nova naročnika, niso prišli v poštev pri nagradah vsi oni, ki niso

dobili zadostno število novih naročnikov. Nabiralcev, ki so nam pridobili le po 1 do 4 nove naročnike s plačanimi polletnimi naročninami, je bilo 87. Nabiralcev, ki so nabrali naročnike brez naročnine, je bilo 112. Tudi tem se za trud najiskrenejše zahvaljujemo, da si jih seveda po stavljenih pogojih nismo mogli nagraditi.

Prosveta

«IZ TORBICE BELOKRANJSKIH PALČKOV.»

Zbral in ilustriral Albin Čebular. Izdala in založila belokranjska podružnica SPD. Bela Krajina je prejela že drugo svojo mladinsko knjigo, katere snov je zajeta iz njenega zapada. V knjižici so zastopani najkarakterističnejši kraji: Talčji vrh, Petrova vas, Dragatuš in Sinji vrh.

Gospod Albin Čebular je razdelil, kakor je razvidno iz zbirke, vso snov v pesmice, uspavanke, nagajivke in igre. Mične pesmice nam prikazujejo belokranjsko otroško dušo, ki se razigrava ob razgovorih. Urejene so nastopno: 1.) Razgovori s pticami in živalmi. 2.) O jutru. 3.) Dela: na pust, Jurjevo, Vidovo in Križevo (katero je zlasti značilno za Belo Krajino; pastirji dobe na ta dan brašnjo, s katero imajo opravka na paši). 4.) Večer. — Zelo značilne so tudi uspavanke, katere po ejo zibarice detetu, da prej zaspi. Najmičnejše so pa nagajivke. Vsak dobi svoj kotichek pa naj bo Franc, Jure, Mica ali kdorkoli. Pri igricah je avtor že sam omenil, da jim je tu postavil prvi mejnik. Prav, da so dobile tudi one svoje mesto, saj takih še ni objavljeno. — Knjižica je prav ljubka, zato jo priporočamo vsem. Knjižica stane broširana 5 Din, vezana 8 Din in se naroča pri Ivanu Zagaženu, predsedniku belokranjske podružnice SPD, na Planini, Crnomelj. J.

Vera in slovenstvo

V Avstriji, ko je po nas Slovenci neusmiljeno udrihal nemški bič, ko je nemško uradništvo izmозgavalo in izpodjedalo slovenski živelj na rodnih tleh, ko se je v šulirajnskih šolah potujčevalo našo deco, v teh obupnih časih pred vojno je slovensko ljudstvo istotako pošiljalo v dunajski parlament pretežno večino klerikalnih poslancev. A kaj so delali ti možje? Podkupljeni z drobtinami dunajskih ministrstev se niso zmenili za nemški naval, ki je preplaval slovensko domovino, temveč so denuncirali narodnjake za srbske prijatelje in imeli za glavno krilatico: «Vera je v nevarnosti!» Seveda vera v licemerski Avstriji ni bila v nevarnosti, pač pa so bila v nevarnosti naša slovenska tla, v nevarnosti je bil obstoj Slovenstva.

Danes pa, ko smo svoji gospodarji na svojih tleh, ko smo že davno pomedli z nemškutarško oholostjo, ko imamo slovenske šole in smo deležni popolne jezikovne svobode — danes pa je glavna klerikalna krilatica: «Slovenstvo je v nevarnosti!...»

V Avstriji torej, ko smo bili sužnji dunajskih trinogov, je bila za klerikalne poslance le vera v nevarnosti, dandanes v Jugoslaviji pa je za klerikalne tigre v prvi vrsti Slovenstvo v nevarnosti! Hinaavstvo S(tranke) L(judskih) S(leparjev) v verskem in narodnem oziru je vnebovpijoča.

Gospodarstvo

PLENARNA SEJA SADIJARSKEGA ODBORA ZA OKRAJ RADOVLJICO

se je vršila 10. t. m. v Lescah. Seje se je udeležil poleg članov odbornikov tudi višji sadijarski nadzornik g. Humek iz Ljubljane, na posebno povabilo tudi več delegatov kmetijskih podružnic iz okraja ter razni priznani sadijarji iz okoliša.

Načelnik odbora gosp. Ivan Ažman je otvoril sejo, pozdravil navzoče, nakar je podal posle vodeči tajnik, okrajni ekonom gosp. Sustič, kratko poročilo o dosedanjem delovanju Sadijarskega odbora, o ustanovitvi in dosedanjih delih v okrajni drevesnici v Mošnjah. Odbor ima v zakupu za dobo 15 let 75 arov primernega zemljišča za drevesnico. Jeseni preteklega leta se je rigolala in istočasno gnojila parcela za 1. le nik drevesnice v izmeri 15¼ ara. Gnoja se je porabilo za to ploskev 45 in pol voza (košev) po okrog štiri do pet metrskih centov. Na posebni parceli (blizu dveh arov) se je jeseni posejalo 180 kg hruškovih in 1 kg jabolčnih pešk, dobavljenih od domačih saderejcev. Sejalo se bo pa tudi še letošnjo pomlad v približno enaki izmeri, ker je pričakovati v bodoče živahno povpraševanje po dobrih divjakih. Za nasad 1. letnika v tekočem letu se je nabavilo 3338 jabolčnih in 807 hruškovih divjakov. Straficiralo se je tudi 434 orehov z odbranih domačih dreves.

Nato se je pričela razprava o izboru sadnih vrst, katere se bodo vzgajale v okrajni drevesnici. Tajnik je prečel razna zbrana zadevna mnenja in nasvete, nakar je povzel besedo nadzornik g. Humek, ki je razmotrival izbor sadnih vrst s stališča gojitve sadja sploh, a predvsem uporabe in vnovčevanja sadja v prihodnosti. Poudarja, da je gojenje jabolk lažje in navadno uspešnejše nego gojenje hrušk. K debati se zgloso nato gg. Rus, nadučitelj v p. z Bleda, Jakob Jan iz Podhoma, Pristov iz Seja pri Zirovci, Ivan Marčun iz Ljubnega in drugi, ki se vsi zavzemajo za čim večji odstotek hrušk, katere naj vzgaja drevesnica, utemeljujoč to z gospodarskega stališča gorenjskega kmeta in predvidno večjega povpraševanja po hruškah. Končno se odborniki na Janov predlog udeležijo, da goji drevesnica v bodoče po 50 odstotkov jablan in 50 odstotkov hrušk, a začetkoma po razmerju, kolikor je bilo mogoče dobiti sadnih divjakov.

Ob živahni debati se nadalje sklene, da goji drevesnica od hrušk: 50 odstotkov tepk, 35 odstotkov mošnic in 15 odstotkov žlahtnih vrst. Od poslednjih se bodo gojile: Stuttgart, Kozarska, zenska pas orovka in Amanliška. Od jabolk se določijo za gojenje: 20 odstotkov rdečega mašancgaria, 20 odstotkov Baumanove renete, 20 odstotkov šampanjske renete, 25 odstotkov Boikovega jabolka in 15 odstotkov Burdina.

Cepiče si nabavi drevesnica po možnosti v domačih okoliših od odbranih zdravih dreves, v sadovnjakih dr. Cattija v Begunjah, gospe Linner v Zgošči i. dr., ostalo iz Šajerske. Letošnje jesen priredi odbor ogled (zbirko) vseh tipičnih domačih žlahtnih sadnih vrst v svrhu podrobnega upoznanja in ocene njihove gospodarske vrednosti za gorenjskega kmeta.

Nadalje se sklene, da izšola odbor mladeniča specialno v sadijarstvu in drevesničarstvu, ki se nato pritegne v pomoč sedanjemu poslovodji drevesnice g. nadučitelju Štupici.

Končno se izvolita gg. šolski nadzornik v p. Turk in nadučitelj v p. Rus v strokovni nadzorstveni odsek za noiranja dela drevesnice.

Lepa udeležba in živahen potek seje sta dokazala izrecno zanimanje za pozitivno delo na povzdigi sadijarstva v okraju. Žal, da se te seje, ki je poleg važnih sklepov nudila z živahnimi strokovnimi debatami mnogo poučnega, niso udeležili delegatje vseh kmetijskih podružnic v okraju, da si bile vse objavljene na posvet. Pogrešali so se zlasti zastopniki podružnic kranjskogorskega sodnega okraja.

TRŽNI PREGLED.

ŽITO. Cene čvrste. Na novosadski blagovni borzi so bile 28. t. m. naslednje cene za 100 kg: pšenica 475 Din, ječmen 335 Din, turščica 210 do 240 Din, moka «0» 690 Din, otrobi 285 Din.

GOVEDA. Na mariborskem sejmu so se trgovali za kg žive teže: voli, debeli 11 do 12:50 Din, poldebeli 9:25 do 11 Din, plemenski 7 do 8:75 Din, biki za klanje 7 do 9:50 Din, krave, klavne debele 8 do 9:75 Din, plemenske 7:50 do 8:25 Din, za klobase 5:75 do 7 dinarjev, molzne in breje 7 do 10 Din, mlada živina 7:50 do 10:25 Din, teleta 11:75 Din.

SVINJE. Na zagrebškem sejmu so se trgovale za kilogram žive teže: svinje, nepitane sremske 18 do 19 Din, pitane hrvatske 16 do 18:25 Din, bosanske svinje 14 do 16 dinarjev, prasci do 1 leta 11 do 13 Din, starejši 13 do 14:75 Din.

KRMA se je dobila na zagrebškem sejmu po naslednjih cenah za 100 kg: detelja in lucerna 125 do 150 Din, seno 90 do 115 Din, otava 120 do 125 Din.

— **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo dne 28. t. m. v devizah: 100 avstrijskih kron za 8½ par, 100 italijanskih lir za 254 Din 50 par do 257 Din 50 par, 1 dolar za 60 Din 62 par do 61 Din 62 par, 100 češkoslovaških kron za 180 Din 95 par do 183 Din 95 par.

Sokolstvo

Sokolsko društvo v Sodražici je imelo 6. t. m. svoj redni občni zbor ob veliki udeležbi članstva. Izvolil se je nastopni novi odbor: starosta Jože Oberstar, podstarosta Andrej Gornik, načelnik Vence Drobnič, načelnica Pavla Ivančeva, tajnik Fran Fajdiga, blagajnik Evgen Ivanc, prosvetar Jože Ivanc; odborniki: Iv. Vesel, Alojzij Gnidica, Franc Mikolič, Stanko Vesel; namestniki: Franca Levstek, France Iesar; računska pregledovalca: France Košmrlj in Janez Štrbenk. — Želimo, da gre društvo po isti poti naprej, kar z gotovostjo pričakujemo od novo izvoljenega odbora. Zdravo!

Beleške

+ **Naši duhovniki ne ubogajo sv. očeta.** Poročali smo že, da je sv. oče odločno obsodil podivjanost in posirovelost naše politikujoče duhovščine, ko je napram zastopniku naše države izjavil, da bo odločno nastopil proti zlorabam vere in cerkve. Toda naša duhovščina, kakor nam poročajo iz raznih krajev Slovenije, se za ta ukor sv. očeta niti ne zmeni, temveč še nadalje psuje in zmerja s prižnic, kakor da se nahaja v kakšni zamazani beznici. Ali še ne bo kmalu konec tega strašnega skrunjenja svetih hramov? Ali imaš, ve-

čina slovenske duhovščine, še kaj resničnega globokega verskega občutenja ter vere v Boga v sebi, da si maš kaj takega počenjati, ne da bi se bala božje kazni? Oni, ki je nad nami, vidi in ve, da nimaš prav in da hočeš le v nizkotne posvetne koristi zlorabiti ime Njegovo.

+ Najzvrstnejši klerikalni kandidat. Poleg korupcionistov Sušnika in dr. Korošca kandidira klerikalna stranka tudi inženjerja Serneca, ki ga imajo klerikalci za izvrstnega kandidata, to pa menda zato, ker se pri klerikalnih »izvrstnostih« sodi po koritarstvu in korupciji. V teh dveh lastnostih je namreč inženjer Sernec občudovanja vreden mojster. Iz uradnih spisov je ugotovljeno, da je ta možak oškodoval deželno elektrarno za več milijonov. Vrh tega je še svojo službo kot ravnatelj opravil tako »vestno«, da je prišel v poldrugem letu samo štiri- ali petkrat pogledat v elektrarno, koliko je ura. Ni torej čudno, da ga je postavila SLS. za kandidata. Tigri niso doslej ničesar delali in tudi v bodoče ne bodo. Za takšno »delo« pa je inž. Sernec nedvomno zelo sposoben. Klerikalcem je silno na poti, da se je ta klerikalni kandidat tako hitro razkrinkal in v tako nagnusni luči. Možak je tipičen koritar, ki vidi le sebe in svoj žep. V Ljubljani ves dan ne dela ničesar drugega, kakor kaditi debele cigare, inozemske seveda, ker mu domača »trava«, kakor sam pravi, ne diši. Možak lenuhari po raznih upravnih odborih velikopitalističnih podjetij Zadružne banke. Z vseh koncev in krajev mu dotekajo mastne divjete, dividende itd. Kot klerikalni kandidat ne hodi niti k maši in ne zna niti očenaša. Torej vsestransko izvrsten mož, ki je od samega »dela« tako rejen, da komaj hodi.

+ Klerikalni kandidat g. Smodej, ki lovi v ljubljanski okolici glasove za polomljeno politiko SLS., je v družbi z advokatom dr. Brejcem več kot 20 let vodil politiko koroških Slovencev, in sicer tako uspešno, da smo pri znanem plebiscitu izgubili slovensko Koroško, s čemer je bila zadana slovenskemu narodu nezacepljiva rana. Ako bi g. Smodej vršil na Koroškem v letih pred prevratom in plebiscitom svojo dolžnost, bi tekla naša meja ob Celovcu. Ta nekdanji voditelj koroških Slovencev, ki jih je zapeljal v družbi z dr. Brejcem s svojo nesposobnostjo in nedelavnostjo v zrelu narodnemu poginu in potujčevanju, poskuša sedaj svojo srečo kot kandidat klerikalne stranke v ljubljanski okolici, ki so mu njene potrebe in razmere še bolj neznane kakor pa one koroških Slovencev. Zakaj pa Smodej ne kandidira kot bivši voditelj koroških Slovencev v jugoslovanskem delu Koroške, v meziški dolini? Bržkone zato, ker ga tamkaj preveč dobro poznajo še iz prejšnjih časov, pa bi ga nagnali z mokrimi cunjami. Sedaj misli, da bo ribaril v kalnem v ljubljanski okolici, kjer ga še ne poznajo prav dobro. Pa se moti, kajti zavedni ljubljanski okoličani bodo volili kandidata Narodnega bloka g. Zebala, ki je domačin in poznava razmere ljubljanske okolice.

+ V »Lažljubovi« vlogi. List g. Pucelja v sedanji volilni borbi vedno sramotneje prevzema vlogo klerikalnega »Lažljuba«. V gonji proti Narodnemu bloku namreč mesto stvarnih dokazov razliva umazane psovke. Menda misli, da že s tem opravlja delo za kmetске koristi, ko prej v narodni skupščini ni delal ničesar. G. Pucelj je lahko prepričan, da mu psovke v »Kmetijskem listu« ne bodo pridobile niti enega volilca več. Kaj mislite, g. Pucelj, da se s psovaniem pridobivajo pristaši. Gospod, pokažite, kaj ste delali.

+ »Zasluge« dr. Korošca. Dr. Korošec v zadnji narodni skupščini niti enkrat ni odprl ust na korist slovenskega ljudstva, kar je dokazano iz stenografičnih zapisnikov narodne skupščine. Dr. Korošec je odprl v Beogradu usta samo takrat, kadar je sedel pri kosilu. Ker je tako »vneto zagovarjal« ljudske koristi in pravice v narodni skupščini, ga je klerikalna stranka postavila za nosilca kandidatnih list na Štajerskem, Kranjskem in v Ljubljani. Bolj primerne kandidata namreč klerikalna stranka ni mogla najti. Smatrala ga je torej za najboljšega — kakšni so šele potem drugi tigri! Slovenski kmetje pa 8. februarja ne bodo pozabili, kako temeljito in dosledno je molčal dr. Korošec zadnji dve leti v beograjski narodni skupščini in bodo 8. februarja vrgli kroglice na Kranjskem v 2. skrinjico, na Štajerskem pa v 4. skrinjico, s čemer bodo pokazali, da se od klerikalnih ljudskih sleparjev, ki imajo za kmeta lepe besede samo pred volitvami, ne dajo vleči za nos.

+ Tolovaške napade na naše kandidate uprizarja razno nasprotniško časopisje, zlasti »Straža«, »Slovenec« in »Slovenski gospodar«, ki sicer kričijo o nasilju, a vendar smejo po čarugovsko krasti čast političnim nasprotnikom. Posebno »Straža« se razbojniško zaganja v nosilca kandidatne liste Narodnega bloka na Štajerskem znanega narodnega borca gospoda M. Pivka ter mu danes v svobodni Jugoslaviji šteje za greh, ker je izpostavljal v času vojne svoje življenje za osvoboditev Jugoslovenov. Klerikalna baraba, ki očita v »Straži« dr. Pivku, da je hotel Slovence privedi v objem Italije, ne zasluži v odgovor niti pijunka v obraz. Takšno beganje nepoučenih in nerazumevaločih ljudi v svrhu agitacije je vredno le popolnih izpriencev, ki koritarijo z zlobnimi jezuitskimi obrazi okrog črnih uničevalcev slovenskega napredka in blagostanja slovenskega ljudstva.

+ Saj nisem hotel ukrasti 8 milijonov, temveč le nad 6 in pol. Tako v kratkem bi se lahko označil tigrovski zagovor njihovih državnih tatvin na račun znanih prevoznic za cenejši prevoz hrane iz Banata. »Slovenec« se pere, češ, da je laž, ako se trdi, »da je dobila Zadružna zveza v Ljubljani prevoznic za 4000 vagonov, dasi jih je v resnici bilo namenjenih 2200 Zadružni zvezi v Ljubljani, ostalih 1800 pa celjski Zadružni zvezi in Zvezi slovenskih zadrug.« Koliko vagonov je dobila klerikalna Zadružna zveza, bo ugotovilo državno pravdnništvo, ki preiskuje to sleparsko zadevo. Za sedaj pa moramo ugotoviti, da je »Slovenec« z dne 4. novembra 1924. poročal, da se je »določilo za Zadružno zvezo v Ljubljani 3300 vagonov«. Recimo, da ni točno, da je dobila klerikalna Zadružna zveza v Ljubljani prevoznic za 4000 vagonov, ker je bilo zanjo določenih samo 3300 vagonov. »Zaslugek« Zadružne zveze ne bi torej znašal 8 milijonov, nego samo 6.600.000. — Ali misli »Slovenec«, da je opral greh, ako trdi, da ni ukradel iz državne blagajne 8 milijonov, ampak samo 6.600.000?

+ Gosp. Lenarčiču, kandidatu SKS za ložaški okraj. Pišejo nam: Glede na Vašo kandidaturo Vas prosimo, da nam odgovorite na naslednji vprašanje: 1.) Ali je res, da nimate predpisane starosti za narodnega poslanca? 2.) Če se tega zavedate, zakaj begate s svojo kandidaturo

neinformirane volilce? Ker Vas poznamo kot moža, upamo, da nam daste točen odgovor. — Volilci logaškega okraja.

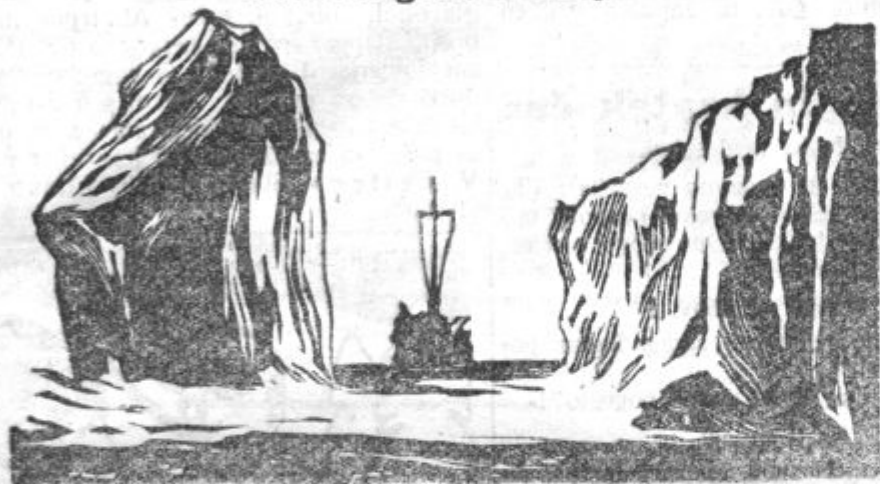
+ Po smrti je prepozno. »Severna Straža«, glasilo štajerskih samostojnih kmetov, izvrstno zavrača g. Pucelja, ki nastopa z volilno krilatico: v boj za kmetško vlado. Tako vlado bi po »Severni Straži« dosegel g. Pucelj mogoče čez 50 let. »Severna Straža« dokazuje v članku, ki ga tudi mi navajamo, da je seveda tudi ta krilatica neiskrena, ter obenem navaja odgovor nekega preprostega kmeta, češ, kaj nam more koristiti takšna vlada čez 50 let, ko pa že sedanje razmere zahtevajo delo za kmečke interese. Po naši smrti nam kmetška vlada ne more nič več koristiti. Sicer pa smemo imeti dovolj zupanja v Narodni blok, odnosno v samostojne demokrate, ki so doslej že več storili za kmeta kakor g. Pucelj.

+ Kdor se skriva za plotom, ne more biti pošteni. Klerikalci namreč shode sklicujejo večinoma skrivoma in vabijo nanje le svoje najzvestejše. Takšne ovčice seveda verjamejo vsako budalost in vsako laž, ki jo brezvestno vrže med nje klerikalni govornik. Strašno se bojijo klerikalci resnice. Seveda, ko bi bili takšni shodi javnejši, bi tudi zatelebani backi čuli ugovore in bi se lahko izneverili črnemu klerikalizmu. Toda kljub skrivanju klerikalnih shodov, se je sem in tja posrečilo priti nasprotnikom do besede. To so klerikalni backi živali, ko so čuli, kako so jih tigri nad poldrugo leto varali in ničesar napravili za slovensko ljudstvo, dasi so skoro sami zastopali Slovenijo v narodni skupščini. Radi verjamemo, da si klerikalni kolovodje ne upajo pred široko javnost. — Kdor ima težko vest, se bo vedno skrival.

+ »Stražine« cvetke. Ker je g. Zebot doživel v Zgornji Sv. Kungoti grd polom, se »Straža« hudo razburja in psuje g. nadučitelja Robnika, ki je prišel na shod z isto pravico kakor vsakdo drugi. Če trdi »Straža«, da je bilo n'njih pristašev najmanj tri- ali štirikrat več, kako je potem mogoče, da se je ta štirikrat večja množica umaknila, kakor pravi »Straža«, v privatno hišo? »Stražina« grožnja, da si bodo zapisali vse tiste, ki so tedaj baje v velesrbski službi in da bodo po 8. februarju pošteno obračunali, nas seveda niti malo ne razburja. Obračun bo prišel, toda drugačen, kakor si ga klerikalci obeajo. »Straža« ve povedati, da tajništvo demokratske stranke pošilja kmetom na Pohorje, ki so pod agrarno reformo, pozive, da se naj javijo v pisarni, češ, sedaj je čas, imamo ministra dr. Zerjavo. To »Stražino« poročilo je seveda navadno volilno sleparstvo, ker iz tajništva demokratske stranke ni bil poslan niti eden tozadevni poziv. V ostalem pa pooblaščamo častito »Stražo«, naj objavi faksimile takega dopisa, ki je po njeni trditvi izšel iz našega tajništva v Mariboru. »Stražina« fabrika smradu je že začela brizgati svojo smrdečo gnojnico na vse strani in je v zadnji številki poleg velikega župana dr. Pirkmajerja obrizgala tudi naše kandidate Narodnega bloka gg. Podlesnika, Lešničarja itd. (ter mnogo drugih naših somišljenikov. Sporočamo ji, da imamo zelo dobre živce in da nas tak način boja niti najmanj več ne preseneča, niti ne razburja. Gospod odgovorni urednik Vlado Pušenjak bo za pisavo »Straže« že dobil primeren odgovor na primeren mestu.

Zanimivosti

Ledene gore v morju

Ledene gore, to so velikanski kosi ledu, ki prosto plavajo po morju, so zelo nevarne za ladje. Menda je še vsem v spominu strašna nesreča, ki se je pripetila pred vojno ogromnemu parniku «Titanic». «Titanic» je zadel namreč v takšno ledeno goro, se

razbil ter se potopil, pri čemer je prišla ob življenje večina potnikov in posadke. Naša slika predstavlja dve takšni ledeni gori, plavajoči na Atlantskem oceanu; zadaj za njima je patroljska ladja, ki izza nesreče «Titanica» opravlja varnostno službo.

Kitajsko gledališče

V glavnem mestu Kitajske, v Pekingu, se često vidijo na ulicah skupine mladih 8 do 15 letnih fantov, sprehajajočih se resnega obraza pod vodstvom svojega učitelja. Tem mladencem pravi Kitajec «bratje perzijskih vrlov», v Evropi pa bi jih nazivali gojence gledališke šole. Resni mladiči se pripravljajo v gledališki šoli za bodoči poklic. Njihov pouk se začne takoj po solnčnem vzhodu. Cele ure se morajo vaditi v pelju, prav za prav v vpitju, da se jim razvije glas. Na ta način se leto za letom šola po 100 učencev, dasi je samo v Pekingu 2000 igralcev brez posla.

V deželi vzhajajočega solca ne čislajo preveč gledaliških igralcev. Do leta 1907. je veljala določba, da se igralčevi sinovi ne smejo sprejmati v državne službe. To določbo so sicer odpravili, vendar pa igralce še vedno gledajo zaničljivo. Celo najslavnejše gledališke zvezde si ne morejo priorititi častnega mesta v družbi.

Eden takih slavnih kitajskih igralcev je Mei-Lang-Fang, ki je zdaj dovršil 30. leto. Ta je bil že v gledališki šoli zbog svojega gledališkega obličja in glasu določen za cvetličarko. Pripomniti moramo, da menda ni gledališkega komada na Kitajskem, v katerem ne bi nastopila cvetličarka. Od tega časa igra samo ženske vloge in se lahko — po sodbi nekega ameriškega gledališkega kritika — ko.a z najboljšimi evropskimi igralkami. Če hoče odlični Kitajec videti igre Mei-Lang-Fanga, pošlje v gledališče svojega slugo, ki zasede mesto in se mirno zalaga z melonovimi jedri, ne meneč se za dogodke na odru. Ko pa ima priti na vrsto Mei-Lang-Fang, pristopi gospodar in sluga odide. Gospodar si da postreči s čajem in z melonovimi jedri, kakor je to v kitajskih gledaliških naravnost dolžnost. Igrajo neprestano od ene popoldne do večera. Komad sledi komadu; vsak traja povprečno trideset do štirideset minut.

Kitajsko gledališče ne pozna zavese. Ozadje je pestro pobarvano in tla pokrita s preprogami; to je vsa inscenacija, ki predstavlja po potrebi palačo, gozd, ječo itd. Izprememba dejanja se označuje tako, da igralec na levi strani odide in se na desni vrne. Temo označujejo kaj preprosto: upihnejo sveče. Prihod noči označajo z bobni; nevihta uprizorijo tako, da ma-

hajo sem in tja z zastavicami; sneg napravijo iz belega papirja, ki ga zakulisni mož vpriče vsega občinstva mirno trosi okoli po odru. Če ima igralec pokazati, da gre čez prag, dvigne nogo; kadar pa dejanje nanese, da se ima povzpeli na kak hrib ali na hišo, spleza na stolico ali na mizo. Belo napudran obraz pomeni, da igralec igra izdajalca, ker se plemeniti obraz nikdar ne maže s pudrom ali s pomado; brke sme imeti le junak. Nebeška bitja nastanejo tako, da si igralci nalepijo na obraz zlat papir. Če vidiš tu in tam barvne madeže, vedi, da igralec predstavlja bogove. Duhovi se pojavljajo v črnem pajčolanu in s šopom papirnatih trakov za desnim ušesom. Nevesta ima krvavordeč prt čez obraz, bolnik pa žolto cunjco.

Če igra veleva, da se mora nesrečni junak v samomorilnem namenu vreči v vodo, gre igralec na konec odra, razširi roke, kakor bi se hotel vreči v deroče valove in — mirno odšeta v ozadje. Ljudje pijejo čaj, natakarji mendrajo sem in tja, gostje se lepo po domače pomenkujejo med seboj, igralci pa nemoteno igrajo in se prav nič ne razburjajo, če jih gledališki gostje tudi ne poslušajo.

Ujete živali

Ako opazuješ živali v ujetništvu, prideš do zaključkov, da so se njihove posebnosti in njihov značaj znatno spremenili. Nedvomno ujetništvo pokvarja prvotni značaj živali, odnosno ga bistveno spremeni, tako da bi v svobodi živeče živali težko priznale v kletki živečega tovariša za sebi enakega.

Jako težko je v Evropi za tropične ptice, ki so navajene na dolge svetle dneve, dočim imamo pri nas pozimj povprečno le 8 ur dnevne svetlobe. Te ptice ne marajo uživati hrane v temi, tako da morajo umetno razsvetljevati njihove kletke.

Levi in tigri se v ujetništvu, ako pridejo skupaj, mnogo ostreje napadajo kakor v svobodni prirodi. Slonova koža postane pozimi pri nas v Evropi raskava in jo morajo z oljem naribati, da postane zopet mehka.

Zelo zanimivo je bilo razmerje dveh belih medvedov, samca in samice, v nekem coološkem vrtu. Obe živali sta se silno mrzili, dasi se kaj takega v prosti prirodi pri

tej živalski vrsti ne opaža. Samica je bila napram samcu skrajno neljubezniva. Za o jo je samec često vrgel v vodo ter sedel na njeno glavo, ki jo je potisnil v vodo. Nekega dne je pa le predolgo sedel na njeni glavi, zaradi česar se je samica zadušila. Če je bil možek potem vesel, da se je rešil prepirljive soproge, ni znano.

× Radi vere se koljejo, brezverce pa puščajo. Irci in Angleži se posebno črtijo med seboj radi vere. Irci so zagrizeni katoličani. Angleži pa protestanti. In če pride sumljiv človek v kakšno irsko vas, ga takoj vprašajo, kakšne vere je. Če reče, da je protestant, mu pač najraje premerijo kosti. Prišel pa je nedavno neki Amerikanec med irske može, ki so bili oboroženi. Takoj naperijo vanj usodno vprašanje. «Jaz sem Amerikanec,» se izvija tujec. «Tega vas nihče ne vpraša,» pravijo možje, «povejte, katere vere ste? ...» «Katere vere? Nobene!» — Potem takem ste brezverec!» — «Kako pa!» — «Dobro je!» In so ga izpustili. Tako so ti irski katoličani, ki se strastno borijo za versko prepričanje, pustili na miru Amerikanca ravno za to, ker je rekel, da je — brezverec.

× Mrtvaška celica. Amerikanci so izumili novo sredstvo za odpravljanje ljudi s tega sveta. V Ameriki so se, kakor znano, smrtno obsodbe doslej izvrševale z električnim tokom. Toda v marsikaterem primeru se je ta način usmrtnitve izkazal za nepotrebno mučenje in mnogokrat so tudi znanstveniki dokazali, da se žrtve pokopljejo še žive. Zdaj bodo smrti obsojenci v Ameriki deležni tistega sredstva, ki je v svetovni vojni na mah uničilo cele čete. Obsojenca zapro v ozko celico, ki je zelo dobro zaprta in ima le malo odprtino na stropu. Skozi to odprtino spuščijo v celico strupene pline, ki obsojenca na mah zaдушijo.

× Usodepolno zmoto je nedavno zagrešil francoski škof Dubois. Naprošen je bil, naj pridiguje «Društvu padlih in skesanih dekel». In je začel: «Moje hčerke, z veseljem ugotavljam, da so z vaših lic že izginili sledovi vašega grešnega življenja in da ste se kot izgubljene ovčice vrnile k svoji čredi.» Tedaj ga kaplan hiro potegne za kardinalski plašč in mu nekaj šepne v uho. Kaj je bilo? Kardinal je kratkoviden, pa ni spoznal, da ne pridiguje dekletom, temveč njihovim zaščitnicam, ki so same najuglednejše soproge. Pa so ga tudi hučo gledale ...

× Škrba baba. «Škrba baba v kambra sela, tristo hlebov kruha snela, enega pa le pustila, petelinu razdrobila ...» Tako na Dolenskem paglavčki včas nagajajo brezobnim ženicam. Tega pa ne bi več mogli napraviti neki 73letni ženici iz Brightona na Angleškem, kajti njej že tretjič poganjajo novi zobje. Pred leti si je bila dala vse populiti in si vtaknila umetno čeljust. Iznemada pa so ji jeli poganjati novi zobčki, nekateri so že čisto zunaj, drugi samo kukajo na dan, rasti pa prav polagoma. Če ji Bog da zdravje, bo še dolgo otepala kruh s skorjo vred.

× Sto zajcev. V južni Franciji se je nedavno hlapec Degoud ob 4. zjutraj peljal s kolesom skozi gozd. Seveda je bila še tema, a vendar je videl, da se je tik pred njim podilo ravno več sto uhljačev čez cesto. Zapletli so se mu v bicikelj tako, da jih je pet povozil, obenem pa se sam prekučnil s kolesa in telebnil tako nesrečno na trebuh, da se je šele čez dobri dve uri zavedel, pobral zajce in se srečno pripeljal domov.

Kaj, počenjate gospodje duhovniki?

Dolenja vas pri Ribnici, 24. Jan.

Videli in slišali smo že mnogo duhovnikov, ki so politizirali. To pa, kar naju je naš župnik g. Skulj in kaplan g. Knafli, presega že vse meje turških dervišov na minareti, ker ti oznanjujejo iz svojih stolpov vsaj nauk o svojem bogu, naša dva „dušna pastirja“ pa omenjata Boga le v toliko, kolikor jima koristi za agitacijo na prižnici. Dolgo smo molčali in mirno gledali početje plačanih agitatorjev klerikalne stranke v mašniškem oblačilu. Sedaj pa imamo dovolj! Ako se bosta kaplan in župnik še nadalje, je luževala cerkve v svrhu politične propagande, jima bomo pokazali vrata in dali cerkev duhovniku, ki bo res skrbel samo za naš dušni blagor in vzgojo mladine v ljubezni do staršev, ne pa hujskal starše proti otrokom in otroke proti staršem! Ako bosta še nadalje hujskala proti naprednemu časopisju, naj se enkrat lepo pripravita, da bosta oba zletela s prižnice.

Mi takih duhovnikov ne potrebujemo! Gospoda, ali se spomnita na bič Kristusov? Ali ne bi tudi danes, ako bi prišel na svet, upravičeno rekel: „Moj dom je dom molitve, vi pa ste spremenili to hišo v jamo razbojnikov“, in Vas pognal iz templja ven. Kristus je rekel: „Moje kraljestvo ni od tega sveta“. Hudič je pa njemu odgovoril, da ima le sam na tem svetu oblast. Torej se vi potegujete za oblast hudičevu. Ali se vidva spominjata Kristusove izjave: „Ne imenuj nikogar na zemlji očetom svojim, kajti le eden je vaš oče in ta je v nebesih! Dober pastir da življenje za svoje ovce! Ljubite tudi svoje sovražnike in stori dobro vsem, ki vam hudo stori!“

Ali se vidva ravnata po teh svetopisemskih izrekih? Kot duhovnika si lahko v svetem pismu poiščeta še druge izreke, ki vama bodo postavili lase pokoncu, ako jih razumeta. Tako lahko tudi glede tu citiranih izrekov sama poiščeta mesto v svetem pismu, da bosta vsaj enkrat čitala božjo besedo, ker jo oznanjevati ne znata! Gospod Skulj, ali se oznanjuje beseda božja s časopisom v roki, kakor ste to storili na praznik razglašanja Gospodovega l. 1925? Vpili ste, da prekolnete hišo, kjer se čita napredno časopisje. Hujskali ste starše proti otrokom, ki to čitajo, in priporočali, da take sinove starši spode iz hiše! Kaplan pa je poleg drugega vpilja proti časopisom in naprednjakom končal svoj politični govor na naslednji način: „Ne, emu kmetu je po nevednosti došel napredni časopis“. Kmet je vzal gnojne vile, ga nataknil in nesel na gnoj. Amen!“

Fej, taki oznanjevalci božje besede! Nikar si ne domišljujta, da bosta nemoteno še dolgo razgrajala na prižnici in v naši cerkvi. Ako ne bo pomagal člen 12. ustave, 2. odstavka, bomo znali sami napraviti konec vajinemu divjanju! Za enkrat toliko v opozorilo. Sv. oče je proti takšnemu zlorabljanju cerkve in vere. Ali se bosta mogoče ravnala po njegovi zapovedi?

Ženski kotiček

Kako se spozna volnena tkanina. Ako je tkanina dobre vrste, mora biti mehka in elastična. Ako jo zmečkaš v pest, se ne sme, ko jo zopet izpustiš, poznati niti sled odtiska. Ako vidiš, da je osala zmečkana, potem je tkanina gotovo mešana z bombažem. Ali je tkanina dobra, se lahko spozna tudi tako, da se izvleče iz nje nit in skuša polagoma pretrgati. Dobra volnena tkanina se razvleče

in ne pretrga. V svrhu preizkušanja tkanine je dobro tudi nit zapaliti. Čista volna gori počasi brez svetlega plamena in ko je izgorela, je ostal cvrknjeni pepel, dočim bombažna tkanina hitro gori in zapušča droben običajni pepel.

Za smeh in kratek čas

Prijatelji med seboj.

Evlalija (ki se je nedavno poročila): „Ti, danes mi je pa nekdo še rekel gospodična.“
Emilija: „I, no! Kdo bi pa mogel verjeti, da si res dobila moža!“

Mnogo poljubov.

On: „Ti me poljubljaš samo, kadar potrebuješ denar!“

Ona: „No, mar to ni dovolj pogosto?!“

Na tramvaju.

Sprevodnik: „Gospod, opozarjam vas, da na tramvaju ni dovoljeno kaditi.“

„Saj ne kadim!“

„Kako, da ne! Če imate vendar cigaro v ustih!“

„Hm, imam tudi noge v čevljih, pa vendar ne hodim.“

Je li prenehanje bolečin vredno ene poizkušnje?

Potem ne toži, temveč poskušaj. LEKARNARJA FELLERJA ELSA-FLUID. Imaš li bolečine v obrazu? Po vsem telesu? Muči te li revmatizem, glavobol, zobobol? Ako si preobčutljiv proti mrzlemu zraku, ti bo drgnjenje z Elsa-Fluidom olajšalo bolečine, te okrepiło in osvežilo. Znotraj za želodec, pri krčih, bolečinah nekoliko kapljic na sladkorju. Mnogo izdatneje in bolje delujoče kot francosko žganje, najboljšo sredstvo te vrste! Z zavojnico in poštnino vred štane:

1 zavoj s 6 dvojnatiimi ali 2 special. stek. 62 Din.
2 zavoja s 6 dvojnatiimi in 2 special. stek. 96 Din.
3 zavoji s 12 dvojnatiimi in 2 special. stek. 130 Din.
6 zavojev s 18 dvojnatiimi in 6 special. stek. 240 Din.

Naročila naj se natančno naslove na:

EUGEN V. FELLER, lekarnar
v Stubici Donji, Elsatrg 300, Hrvatska.

|| Za dopolnitev zavoja se priporoča: ELSA KRIG LICE nato odvajeno sredstvo z donosnim uspehom ELSA RIBJE OLJE krepi slabe otroke in odrasle ||

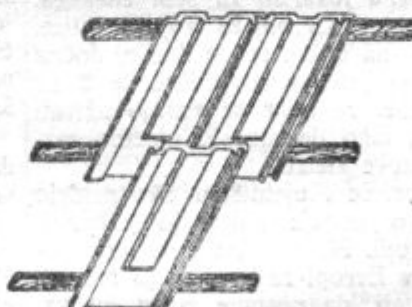
Važno za ženine in neveste!

Najboljši nakup raznovrstnega blaga, belega patna, za rjuhe, raznega belega blaga, cvilba, odev, volnena blaga za obleke, plaša, listra vam nudi trdnika

FRANC CROBATH, d. z. z. Kranj.

Na drobno!

Na debelo!

Miklošičeva c. 13

Najcenejše srešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

andije v poljubni močini, takoj dobavno, najboljšo proizvedeno modele strešnikov, z eno ali dvema vzrožama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

ČAJNA ROČKA
„popolni“
ZATO V VPORABI NAJCENEJŠI
IN OBENEM NAJFINEJŠI

Level, gozdarji, delavci, priporočamo vam, da si kupite

obleke,

pelertine, suknje, hlače, dežne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po najnižji ceni in pri konfekcijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloge vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorec!

Naročeno blago se razpošilja po poštnem porzetju. V istoti režiji se izdelujejo usnjeni (kožni) rokavci, hlače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.